

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

Raná historie festivalu Academia film Olomouc 1967 - 1970

Tereza Tylová

Katedra divadelních a filmových studií

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Korda, Ph.D.

Studijní program: Teorie a dějiny dramatických umění

Olomouc 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Raná historie Academia film Olomouc vypracovala samostatně a že jsem v ní uvedla veškerou použitou literaturu a prameny. Také prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Olomouci dne 22. 8. 2016

Tereza Tylová

PODĚKOVÁNÍ

Za vedení, cenné rady, připomínky a věnovaný čas bych chtěla na tomto místě poděkovat vedoucímu práce Mgr. Jakubu Kordovi, Ph.D. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnankyním archivu Univerzity Palackého za vstřícnost a pomoc při získávání potřebných informací a podkladů pro tuto práci. A v poslední řadě bych chtěla poděkovat svým přátelům a rodině za psychickou podporu.

OBSAH

ÚVOD	6
1. METODOLOGIE A PRÁCE SE ZDROJI.....	8
1.1 STRUKTURA PRÁCE	8
1.2 METODOLOGICKO – TEORETICKÝ ÚVOD	9
1.3 VYHODNOCENÍ PRAMENŮ A LITERATURY	13
2. ACADEMIA FILM OLOMOUC V LETECH 1967 – 1970	16
2.1 NÁZEV.....	20
2.2 ZNAK AFO	21
3. ORGANIZACE FESTIVALU	23
3.1 CENY A ČESTNÁ UZNÁNÍ	27
3.2 SPOLUPOŘÁDAJÍCÍ ORGANIZACE - POŘADATELÉ	29
3.3 STATUT.....	30
3.4 DATA KONÁNÍ.....	32
4. PROGRAM FESTIVALU	34
4.1 SOUTĚŽNÍ PROGRAM.....	35
4.1.1 Postupná problematika kategorizace filmů	37
4.1.2 Vítězné filmy v hlavních kategoriích.....	38
4.2 NESOUTĚŽNÍ PROGRAM	41
4.3 DISKUZNÍ SCÉNA	42
4.3.1 Volné diskuzní tribuny.....	42
4.3.2 Semináře.....	44
4.4 DALŠÍ DOPROVODNÝ PROGRAM	46
6. HOSTÉ	47

6.1 ZAHRANIČNÍ HOSTÉ	47
6.1 NÁRODNÍ HOSTÉ	48
ZÁVĚR.....	53
SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	55
SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ A TABULEK.....	57
SEZNAM ZKRATEK.....	58
SEZNAM PŘÍLOH.....	60

ÚVOD

„Každý však chce ze stromu poznání utrhnout nejkrásnější jablko, tedy jak na to? Odstranit úplně rozdíl asi nikdy nepůjde, ale do značné míry je můžeme smazat. A prostředek? Film!“¹ – Vratislav Vyšín

Festival *Academia film Olomouc* má za sebou již padesátý rok svého konání a s největší pravděpodobností bude úspěšně pokračovat dál v poslání popularizace vědy skrz žánr populárně vědeckého filmu následující roky. Dnes je *Academia film Olomouc* mezinárodním festivalem, který patří mezi největší kinematografické festivaly v České republice. Soustředěnost klade na popularizaci vědy, kdy každoročně představuje nejlepší současnou vědeckou kinematografii světových produkcí. Na konání festivalu přijímají pozvání renomovaní čeští i zahraniční hosté z oblasti vědy či filmového a televizního průmyslu.²

Tématem bakalářské práce je raná historie festivalu *Academia film Olomouc*, který svůj první ročník započal v roce 1966 jako *Přehlídka vědeckých a populárně vědeckých filmů*. Hlavní oblastí výzkumu se staly roky 1967 až 1970 a tato práce tak navazuje na již hotovou bakalářskou práci kolegyně Michaely Gurňákové³, která se zabývala podmínkami vzniku festivalu, přípravami a průběhem prvotního ročníku.

Cílem této práce je zmapování průběhu a proměn prvních let festivalu, zjistit jak tento festival fungoval, jaký byl jeho počáteční vývoj, jeho náplň, zaměření a program. V neposlední řadě byl zájem směřován také na náročnost přípravy festivalu a na zahraniční a národní hosty.

Práce se tak snaží odpovědět na základní otázku, která zní, jak festival fungoval v období pražského jara a následné normalizace a jestli procházel programovými či organizačními proměnami během vytyčených let. Dalšími vytyčenými záměry je porozumět, jak měl takto

---

¹ Archiv Univerzity Palackého (dále AUP), Fond: AFO, Karton 4 AFO 1966 1967.

² O festivalu: afo.cz [online]. [cit.2016-08-17]. Dostupné z: <http://www.afo.cz/academia-film-olomouc/>.

³ GURŇÁKOVÁ, Michaela. *Raná historie festivalu Academia film Olomouc*. Olomouc 2015. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Katedra divadelních a filmových studií. s. 53.

žánrově orientovaný festival možnost se postupně profilovat v dané žánrové kategorii dokumentárních, výukových, vědeckých a populárně vědeckých filmů.

Dalšími záměry práce je na základě získaných informací z dostupných archivních pramenů a metody orální historie zrekonstruovat a interpretovat historii prvních festivalových let, a tak vytvořit dostupný materiál sloužící k získávání základních informací o průběhu festivalu, jeho organizaci, programu a hostech.

Avšak není úmyslem prostřednictvím této bakalářské práce téma prvních let vyčerpat a zabývat se jím v celém obsahu, ale naopak vybírat důležité momenty posouvající rozvoj festivalu. V práci jsou studovány některé aspekty jeho historického vývoje.

1. METODOLOGIE A PRÁCE SE ZDROJI

1.1 STRUKTURA PRÁCE

Tuto bakalářskou práci jsem rozdělila do pěti kapitol. Text první kapitoly je věnován metodologii a vyhodnocení dostupných získaných pramenů a odborné literatury.

Kapitola druhá tvoří úvod (prolog) pro kapitolu třetí a čtvrtou. V této kapitole shrnuji dění festivalu Academia film Olomouc v jednoduchém postupném sledu jednotlivých ročníků a nastiňuji vybrané záležitosti, které festival dále rozvíjely. Také nastiňuji v souvislosti s festivalem účel krátkometrážních filmů a uvádím festival do historicko-politického kontextu tehdejšího Československa. Tato kapitola má dále dvě podkapitoly, které se věnují názvu a znaku/logo festivalu, které utvářejí jeho podobu⁴.

Ve třetí kapitole se zabývám tehdejší organizací festivalu. Věnuji se průběhu organizování a jejímu postupnému vývoji. Také se snažím objasnit a pochopit jednotlivé skupiny, které se v okruhu festivalu objevovaly. Myslím jimi předsednictvo, organizační štáb, výběrovou komisi a porotu. Kapitolu jsem dále rozdělila do dalších podkapitol, které samostatně pojednávají o cenách, pořadatelích, festivalovém statutu a datech konání každého ročníku zkoumaných let.

Čtvrtá kapitola je věnována programu festivalu. Není mým záměrem v téhle kapitole pojednávat o dramaturgických konceptech každého ročníku festivalu, ale pouze vyzdvihnout zajímavost tohoto žánrového festivalu, popsat a vysvětlit jeho strukturu a jak vypadal program festivalu v šedesátých letech dvacátého století. I tato kapitola obsahuje podkapitoly o soutěžním a mimosoutěžním programu a o diskuzním scéně. V těchto podkapitolách jsou i další oddíly, kde předkládám vítězné filmy v hlavních festivalových kategoriích, problematiku kategorizace jednotlivých snímků nebo pojednávám o volných diskuzních tribunách a seminářích.

Pátá kapitola stejně jako předchozí nepodává vyčerpávající výklad, pouze vybírá zajímavé osobnosti objevující se na festivalu ze zahraničí a tehdejšího Československa. V podkapitole zahraniční hosté se také soustředím na zdůraznění role zahraničí pro festival Academia film Olomouc.

---

⁴ Podobu festivalu stále utváří jeho název Academia film Olomouc, který se během svého konání doposud nezměnil. Znak nebo-li logo festivalu přetrvalo do roku 2006.

Dále práci doplňuji o obrázkovou přílohu, kdy dokládám archivní prameny, které byly použity jako tiskopisy pro festival - ukázka programu, přihlášky k účasti a soutěžního filmu, ukázkou zpravodaje a pozvánku na seminář. Další doplňující přílohou jsou graficky zpracované tabulky, které doplňují práci o jmenovité seznamy pořadatelů, organizačního štábu, jména zahraničních hostů, program den po dni v každém roce, poroty, ceny a seznamy soutěžních a vítězných filmů. V poslední řadě také doplňuji přílohy o dva rozhovory a o články z denního tisku.

1.2 METODOLOGICKO – TEORETICKÝ ÚVOD

Prvotním úmyslem bylo realizovat tuto bakalářskou práci jako týmový projekt dvou diplomantek, které by společně zpracovaly ranou historii festivalu Academia film Olomouc. Na závěr práce by každá diplomantka pojmenovala část práce, za kterou by zodpovídala pro další hodnocení. Po společné úvodní heuristické práci v archivu Univerzity Palackého v Olomouci, který vlastní největší část archivní dokumentace festivalu Academia film Olomouc, a po společné úvaze nad povahou zdejších archivních materiálů jsme došly k závěru, že pro další postup a bádání bude vhodnější od týmové práce upustit a zaměřit se každá na svůj střed zájmu. Pro kolegyni se středem zájmu stal startovní ročník festivalu, který započal roku 1966 jako *Přehlídka vědeckých a populárně vědeckých filmů* a pro mě se středem zájmu staly následující čtyři roky festivalu, léta 1967 až 1970, kdy jsem se zajímala o vývoj festivalu v tak krátkém období, abych dokázala popsat průběh festivalu v šedesátých letech všeobecně, ale i vzhledem k výjimečným historicko-politickým okolnostem.

Základní metodologické východisko, které jsem aplikovala ve své práci, bylo uplatnění heuristického výzkumu. Tuto metodu jsem dále obohatila o použití metody orální historie.

Podstatným archivním materiálem festivalu AFO je archiv Univerzity Palackého v Olomouci, který vlastní veškerou dostupnou archivní dokumentaci o festivalu. Dalším důležitým zdrojem informací pro mě byli dokumenty uložené v Národním filmovém archivu. Tyto dva archivy mi poskytly základní materiál pro moji bakalářskou práci. Pro objasnění některých otázek, které mi z průzkumu archiválií vyvstaly, jsem zkontaktovala dvě osobnosti, které se staly mými respondenty. Jako hlavního respondenta jsem oslovila Petra Kudelu, který stál u zrodu festivalu Academia film Olomouc a pomohl mi objasnit události týkající se

festivalu i jeho vlastní intervence. Dalším osloveným respondentem byl Pavel Taussig, který mi pouze doplňkově zodpověděl pár otázek.

Vrátím se však zpátky k mému základnímu archivnímu materiálu. Povaha archivních dokumentů v archivu Univerzity Palackého v Olomouci mi poněkud znesnadnila výzkum. Materiály jsou na jednu stranu bohaté na obsah, na druhou stranu jsou neuspořádané, a tak se často stávalo, že dokumenty uložené v jednom kartonu byly z jiných let, než pod kterým byly označené.⁵ I přes tuto nesnází, jsem shromáždila velké množství informací, které dále rozvádím ve své práci. Fond AFO, jak je archivní materiál festivalu Academia film Olomouc v archivu UP pojmenován, obsahoval dokumenty jako korespondenci mezi pořadateli a organizačním štábem (osobnostmi jakými jsou Petr Kudela, Jiří Stýskal, Eduard Petruš apod.), zápisy z porad, programy, seznamy hostů a promítajících filmů, přihlášky filmů, také některá čísla festivalových zpravodajů nebo informace o financování festivalu. Oproti tomu Národní filmový festival vlastní ve svém archivu veškeré festivalové Zpravodaje i předběžné informace, které lze pokládat za tzv. nulté číslo festivalového zpravodaje, protože obsahuje prvotní informace o hostech i promítaných filmech, program i některé teoretické pojednání. Toto nulté zpravodajské číslo vycházelo každoročně v březnu přibližně měsíc až dva měsíce před zahájením festivalu.

Ještě při společné rešerši jsme s kolegyní navštívily Státní okresní archiv Olomouc. Tento archiv obsahuje plakáty a plakátové programy. Ale prvním uložený plakáty jsou staršího data od roku 1975 až do 1990.

Za účelem této práce jsem oslovila také další archivy. Patřily mezi ně Národní archiv v Praze, kde byla provedena rešerše v archivních fondech *Ministerstvo školství a kultury* (1945 - 1967) a *Ministerstvo kultury ČSR/ČR* (1967 - 1992), avšak s negativním výsledkem. Jako další možnost o získání dochovaných archivních materiálů o festivalu AFO jsem kontaktovala archivní oddělení České televize v Praze, jenže jejich archivní materiály o festivalu jsou datovány až k roku 1981. Následně jsem oslovila také studio České televize v Ostravě, kde jsem se také nesešla s úspěchem, protože archiv ostravského studia ČT byl při záplavách v roce 1997 vytopen a veškeré archivní materiály se nedochovaly. Ostravské studio mne dále nasměřovalo k panu Marku Hlavicovi, který zpracovává knihu o historii ostravského studia ČT se zaměřením na dramatické pořady. Marek Hlavica mi následně potvrdil spolupráci AFO a

---

⁵ Každý ročník je uložen v kartonu a je označen rokem, pod kterým se festival konal.

ČT v roce 1969 a 1970, avšak vzhledem k jeho středu zájmu, jimiž jsou dramatické pořady, mi nemohl být více nápomocen.

Jádro mé práce před samotným psaním bakalářské práce spočívalo v tom, že jsem si udělala předběžnou rešerši v archivních materiálech, abych zjistila a zmapovala, jaké dokumenty jsou dostupné a následně podle toho mohla koncipovat osnovu práce. Pravidelně jsem docházela do univerzitního archivu pročítat, popřípadě nafotit jednotlivé dokumenty. Nasbírané materiály jsem následně rozdělila podle let a postupně vytvářela tabulky o programu, hostech, soutěžních filmech, organizaci apod. Zároveň jsem si dokumentovala důležité „uzlové“ body, jakými byli různé organizační problémy a stížnosti, s kterými se organizace během tohoto období potýkala. Díky tabulkám a uzlovým bodům jsem mohla sledovat dění každého ročníku a postupný vývoj festivalu jednotlivých částí festivalu, především organizace a programu.

Získané informace z archivu Univerzity Palackého jsem ověřovala se Zpravodaji archivovanými v NFA. Festivalové zpravodaje vycházely v době konání festivalu, a tak mohly přesněji dokumentovat program, popřípadě jiné záležitosti z festivalu jako např. záznamy z diskuzních tribun, které se konaly po soutěžních promítáních a dokreslovaly představu o povaze festivalu.

Protože jsem ve své práci zamýšlela uplatnit metodu nové filmové historie, nemohla jsem se řídit podle jednotlivých let, kdy se Academia film Olomouc konal, ale soustředěnost přesunout na dílčí části, jakými byli právě organizace a program festivalu. Z teoretického hlediska se pro mne stala důležitým antologie *Nová filmová historie* editovaná Petrem Szcepanikem⁶. Jeho koncepce pojetí filmové historie se mi zamlouvala mnohem více, než cesta klasické historie. Publikace se v první části zabývá metodologickými přístupy, které představují současnou filmovou historiografii. Další část se věnuje textům jednotlivých autorů zkoumajícím konkrétní historické záležitosti. Autoři kladou důraz na propojování teorie s historií, analýzu nefilmových dat a pramenů a výzkum konkrétního fenoménu v rámci historického, kulturního nebo sociálního kontextu s ohledem na vztahy předmětu bádání s příbuznými institucemi, médii a produkty. Sleduje tak vztahy filmové historie k dalším vědám. Pracovala jsem tak s obdobným pojetím nenahlížet na historii jako na sled chronologicky uspořádaných událostí, ale pohlížet na historii festivalu v odlišné strukturu,

---

⁶ SZCZEPANIK, Petr (ed.). *Nová filmová historie: antologie současného myšlení o dějinách kinematografie a audiovizuální kultury*. Praha: Herrmann & synové, 2004. 528 s. ISBN 80-239-4107-0.

tedy spojovat jednotlivé vývojové etapy napříč zkoumanými roky a sledovat nejednoznačnosti, které dále proměňovaly festival.

Abych náležitě provedla rozhovor s mým hlavním respondentem Petrem Kudelou, pomohla mi kniha Miroslava Vaňka: *Orální historie: Metodické a technické postupy*⁷. Díky metodě orální historie se badatel může dozvědět nové poznatky skrze vzpomínky svého respondenta, který byl nějakým způsobem součástí předmětu bádání. Badatel ovšem musí brát zřetel na možné zkreslení získaných informací, protože každý jednatel má na předmět svůj vlastní subjektivní názor či vzpomínky. A naopak kromě nových historických poznatků lze touto metodou získat obraz subjektivního a individuálního prožitku dějin.

Jako svého hlavního respondenta jsem si vybrala Petra Kudelu, který je už jedním z mála lidí, kdo stál u zrodu festivalu Academia film Olomouc. V té době byl dramaturgem Krátkého filmu Praha a zároveň začínal svou režisérskou kariéru. Přepis tohoto rozhovoru je uveden na konci této práce v příloze. Dalším mým respondentem se stal Pavel Taussig, s kterým jsem rozhovor vedla pouze po emailu. Pan Taussig mi na rozdíl od pana Kudely doplnil pouze pár informací. Mezi léty 1967 – 1970 byl studentským porotcem na festivalu Academia film Olomouc. Dokázal mi však jen v krátkosti zodpovědět pár otázek, protože jak mě předběžně upozorňoval, moc už si z tohoto období nepamatuje. Tento rozhovor lze také najít v příloze této práce.

Ještě před samotnou praktickou částí musím zmínit některé praktické aspekty. Pro název festivalu a dalších institucí, jejichž názvy se v práci opakují, jsem se rozhodla využít zkratk. S těmito zkratkami však nakládám volně. Kdy používám celé názvy i zkratky, záleží na celkovém kontextu dané části textu, a tak v některých částech práce pro přehlednost ponechávám celé názvy.

Také je nutné, abych zmínila nesrovnalost s výrazy *přehlídka* a *festival*. Ve zkoumaném období festivalu Academia film Olomouc se v dochovaných archiváliích objevují v poměrně často oba výrazy, zároveň však označují jedno a to samé. Já se ve své práci přikláním k výrazu festival, i přesto že AFO mělo ve svém podtitulu vepsáno pojem přehlídka, označuji jej za festival, protože jeho důležitou částí byla právě soutěž filmů, která dnes definuje a odděluje všechny filmové festivaly od pouhých filmových přehlídek. Nadto je dnes ve všeobecném

---

⁷ VANĚK, Miroslav a kol. *Orální historie. Metodické a „technické“ postupy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 78 s. ISBN 80-244-0718-3.

povědomí častější právě výraz festival. Přirozeně v citacích ponechávám původní výrazy, jaké byly tehdy použity.

1.3 VYHODNOCENÍ PRAMENŮ A LITERATURY

V této podkapitole se věnuji představení odborné literatury a vyhodnocení dostupných získaných pramenů k vytvoření této práce.

Nejdůležitějším materiálem pro výzkum a k vytvoření celé práce mi byly archivní dokumenty z archivu Univerzity Palackého v Olomouci a také festivalové zpravodaje AFO uložené v Národním filmovém archivu v Praze. Konkrétně cenné se pro mě staly zápisy z porad, korespondence, rozpočty, tiskopisy jako programy, přihlášky filmů a k účasti na festivalu a dále mi byly dostupné seznamy filmů, hostů, porotců, pořadatelů a cen.

Zápisy z porad mi pomohly představit si, jak rozsáhlé byly přípravy festivalu. Zjišťovala jsem, jaké dílčí úkoly měli členové organizačního týmu a jestli docházelo ke komplikacím s pořádáním festivalu.

Na základě korespondence jsme se dozvěděla o některých stížnostech podávaných na festival a naopak, kdy organizátoři AFO podávali stížnosti na další instituce. Naproti tomu časté dopisování mezi Krátkým filmem Praha a vedoucím organizačního štábu AFO mi doplňovalo vývoj jednotlivých úkolů v přípravách. Rovněž dopisy s pořadateli mi pomohly objasnit si vývoj cen a participaci jednotlivých organizací na festivalu.

Listiny dokumentující rozpočet pro každý ročník mi byly přínosné v tom, že jsem si mohla udělat představu, kolik finančních prostředků bylo do události vloženo, a které instituce ve financování figurovali.

Programy se dělili na předběžné a na konečné i graficky zpracované pro festival. Zjistila jsem tak, jestli docházelo k nějakým obměnám v programu, jestli byly časté a zda se týkali obsahu, místa nebo časového posunu. Tyto změny bylo možné nalézt pro soutěžní i mimosoutěžní program festivalu.

Nadále u filmových soutěžních přihlášek jsem zjistila, jaké bylo nutné sepsat technické a obecné náležitosti o snímku nebo pořadu a přihlášky k účasti mi zase poskytly informace o tom, které dny jaký host AFO navštíví.

Abych mohla vytvořit tabulky, zpřehledňující mi kdo, kdy, kde a jak se co dělo, tedy přehledy, byly mi přínosné seznamy. Získala jsem tak přehledové tabulky, které lze najít v příloze a odkazují na ně také v hlavní části textu. Tyto přehledy jsem pak v závěru srovnávala s festivalovými zpravodaji AFO. Ty mi shrnuly a potvrdily správnost informací získaných z archivu UP a usměrňovaly dále můj výzkum a sdělovaly mi průběh festivalu. Zpravodaje pro mne byly také cenným přínosem díky dobovým rozhovorům s organizátory, hosty nebo referenty na seminářích a také díky přepisům z volných diskuzních tribun.

Jako dalšími zdroji informací mi posloužili dva rozhovory, jedním z dotazovaných byl Petr Kudela a druhým dotazovaným mi byl Pavel Taussig. Petr Kudela se pro mne stal hlavním respondentem pro tuto práci, protože stál u založení festivalu Academia film Olomouc. V té době byl dramaturgem Krátkého filmu Praha a sehrál důležitou roli v založení festivalu.⁸ Rozhovor proběhl během osobního setkání, kdy pan Kudela byl ochotný a zodpověděl mi na všechny otázky týkající se mého výzkumu. Druhého respondenta Pavla Taussiga jsem zkontaktovala emailem. Pan Taussig už mi nebyl schopen podat tak otevřené a obsáhlé odpovědi jako pan Kudela, protože už si na spoustu událostí na AFO nepamatoval.

Při hledání dalších pramenů jsem prohledávala denní tisk. Zjistila jsem, že o festivalu Academia film Olomouc informovaly olomoucké noviny jako např. Strážce lidu.⁹ Novinové články z periodika Strážce lidu přinášely informativní články těsně před zahájením festivalu a po skončení festivalu informovali o cenách, popřípadě průběhu události. Autorkou převážné většiny článků byla Alena Štěrbová, která byla členkou organizačního štábu AFO, a tak informativně se shodují s informacemi získanými z dalších zdrojů.

Při vyhledávání vhodné odborné literatury, zabývající se teoretickými studii o festivalech, musím sdělit, že není vůbec jednoduché je nalézt, protože v České republice doposud nevychází tato literatura v překladu ani v originále.

Pro teoretické poznatky o filmových festivalech mi byly k dispozici publikace od Diny Iordanové *The Film festival reader*¹⁰, *Film history: theory and practice*¹¹ autorů Roberta C.

---

⁸ GURŇÁKOVÁ, Michaela. cit. 3. str. 12.

⁹ Příloha č 16.

¹⁰ IORDANOVA, Dina. *The Film Festival Reader*. First published. Great Britain: St Andrews Film Studies, 2013. 239 s. ISBN 978-1-908437-09-9.

¹¹ ALLEN, Robert Clyde a Douglas GOMERY. *Film History: Theory and Practice*. New York: Knopf, 1985. 248 s. ISBN 0394350405.

Allena a Douglase Gomeryho a *Film festivals: history, theory, method, practice*¹² od Marijke de Valck, Skadi Loist a Brendan Kredell.

Dalšími zdroji informací pro rozšíření povědomí o historickém vývoji krátkého filmu mi byli publikace od Lucie Česálkové *Atomy věčnosti: český krátký film 30. až 50 let*¹³ a od Antonína Navrátila *Cesty k pravdě či lži: 70 let československého dokumentárního filmu*.¹⁴ Bohužel obě dvě knihy nepostihují období vzniku festivalu Academia film Olomouc. Lucie Česálková, jak už prozrazuje název, se zabývá krátkými filmy – dodatky, o jejichž hraní kinaři nestojí a diváci si je mnohdy konkrétně nepamatují¹⁵, do 50. let 20. století. Kniha Antonína Navrátila končí rokem 1965, tedy těsně před vznikem Academia filmu. Poslední zmínka patří Dnům krátkého filmu v Karlových Varech.

Pro kapitolu o národních hostech jsem využila publikaci *Český film: režiséři - dokumentaristé*¹⁶, která mi pomohla zjistit podrobnější informace o vybraných národních hostech – filmařích krátkých filmů tehdejší doby.

---

¹² VALCK, de Marijke. KREDELL, Brendan. LOIST, Skadi. *Film festivals: history, theory, method, practice*. New York: Taylor & Francis Group, 2016. 256 s. ISBN 978-0-415-71246-0.

¹³ ČESÁLKOVÁ, Lucie. *Atomy věčnosti: český krátký film 30. až 50. let*. Vyd. 1. Praha: NFA, 2014. 430 s. ISBN 978-80-7004-163-5.

¹⁴ NAVRÁTIL, Antonín. *Cesty k pravdě či lži: 70 let československého dokumentárního filmu*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství AMU, 2002. 285 s. ISBN 8073319098.

¹⁵ ČESÁLKOVÁ, Lucie. cit. 13. s. 13.

¹⁶ ŠTOLL, Martin, CYSAŘOVÁ Jarmila, HÁDKOVÁ Jana, ŠKAPOVÁ Zdena a ŠVIHÁLEK Milan. *Český film: režiséři – dokumentaristé*. První vydání. Praha: Libri, 2009. 695 s. ISBN 978-80-7277-417-3.

2. ACADEMIA FILM OLOMOUC V LETECH 1967 – 1970

V této kapitole představím průběh každého festivalového ročníku a poukážu na zvláštnosti, které nějakým způsobem charakterizují každý ročník z hlediska organizace nebo programu. Předtím než se budu věnovat charakteru olomouckého Academia filmu a obsahu jeho fungování, kulturní kontext, cíle festivalu, organizaci, program a hosty, je nutné nastínit některé související informace, jakým je podoba krátkého filmu a populárně vědeckého filmu tehdejších let.

Podoba krátkého filmu v tehdejších letech měla ve filmovém průmyslu významnou roli pro společnost. Jak již uvádí Lucie Česálková, krátké filmy na rozdíl od filmů celovečerních vedly diváka k občanské uvědomělosti a krátkometrážní formát filmu byl nejvhodnější z důvodu podávání zpráv a zajímavostí divákovi v malých opakovaných příspěvcích, a tak nemohlo dojít k přesycení diváka velkou dávkou informací. Krátké filmy také vedly diváky k občanské uvědomělosti. Tyto snahy započaly již dávno před vznikem festivalu Academia film Olomouc, a to ve druhé polovině třicátých let, kdy právě specifické politické a sociální okolnosti zapříčinily, že česká společnost začala konkrétněji rozpoznávat možnosti krátkého filmu, chápat jeho společenskou funkci, odhalovat expresivní prostředky a estetické kvality. Po znárodnění filmového průmyslu, jehož jediným podporovatelem se stal stát, došlo k funkčnímu využití krátkého filmu pro propagandu, především komunistické strany obzvlášť po únoru 1948.¹⁷ Tento krátký vhled do formování krátkého filmu mi pomohl s pochopením úlohy krátkého filmu i v šedesátých letech, kdy vznikl festival Academia film Olomouc. Jeho role i způsob promítání byl obdobný. „*Začalo se filmovým týdeníkem, což bylo jakési zpravodajství o tom, co se oficiálně děje. Pak byla přestávka, aby lidé, kteří přišli pozdě, se mohli posadit a nerušit představení. Přestávka byla doprovázena často vlnou reklam, většinou statických – diapozitivů a po té přestávce běžel krátký film omezený na 15 minut, což je 427,5 m, takže přesné omezení a po něm běžel film celovečerní.*“¹⁸ Uvedl bývalý dramaturg Krátkého filmu Petr Kudela. Role Krátkého filmu ale z pohledu Petra Kudely nabyla v šedesátých letech na

---

¹⁷ ČESÁLKOVÁ, Lucie. cit. 13. s. 19-30.

¹⁸ Rozhovor s Petrem Kudelou příloha č. 14.

popularitě. „Často ty krátké filmy měly větší odezvu než filmy hrané. A bylo to naprostou jasnou součástí danou, nutnou, bez toho to nebylo. Tyto filmy měli publicitu.“¹⁹

Konkrétně žánr populárně vědeckého filmu byl na vzestupu. Ovšem je patrná rozdíl mezi populárně – vědeckým filmem tehdy a dnes. Webové stránky Info Scifilm žánr populárně vědeckého filmu definují jako „*audiovizuální žánr, který srozumitelnou formou zprostředkovává veřejnosti vědecké poznání. Další důležitou vlastností je schopnost zaujmout nebo zabavit diváky.*“²⁰ Tento účel splňoval také populárně vědecký film šedesátých let. Ovšem Petr Kudela se v rozhovoru zmiňuje o jiných přístupech k práci. Mluví o tzv. vnějškové ilustraci a zábavě, která dnes v žánru populárně vědeckého filmu převládá a vysvětluje ji na příkladu dnešních televizních novin: „*A to neznamena, že když někdo zmontuje něco ve střížně, což vidíte například v kriminálních zprávách každý den, že někdo někoho přepadl a že policie neví kdo to je a přitom máte natočené nohy někoho, jak utíkají ruku někoho jiného... no to samozřejmě není pravda, ale pouhá vnějšková ilustrace, která myslím dělá z filmu nikoliv umění, ale nějakou novinářskou beletrii a možná i něco horšího. Něco mezi zábavou a zprávou.*“²¹

Na první roky Academia filmu Olomouc pohlížím jako na základ pro vytvoření platformy na poli populárně vědeckého filmu. Protože AFO je festival pocházející z akademické půdy, tedy Univerzity Palackého v Olomouci, sehrál také roli v povaze výukového filmu a v neposlední řadě taky díky brzké intervenci tehdejší Československé televize, měl vliv na formování televizních pořadů. V neposlední řadě si také organizátoři festivalu mohli ověřit spolupráci s dalšími institucemi, mezi které patřilo i olomoucké Vlastivědné muzeum nebo tehdy vzniklé Divadlo Hudby. Také od prvního roku je možné sledovat určité mezinárodní tendence, jakými byla například spolupráce s italským filmovým festivalem populárně vědeckých filmů v Padově, které však byly po roce 1969 přerušeny a další spolupráce se zahraničím byla navázána o několik let později.²²

Krátký film Praha (KFP) společně s Univerzitou Palackého (UP) v Olomouci tak daly možnost vědecké, edukativní a dokumentární kinematografii Československé produkce ukázat

---

¹⁹ Tamtéž.

²⁰ Úvod: info.scifilm.cz [online]. [cit. 2016-08-20]. Dostupné z: <http://www.info.scifilm.cz/>.

²¹ Rozhovor s Petrem Kudelou, příloha č. 14.

²² Je více než zřejmé, že za ukončením spolupráce se zahraničními institucemi stálo nastolení normalizace v Československu, které zabránilo navazování dalších zahraničních kontaktů.

své filmy a stavět do konfrontací vědce, pedagogy a filmaře a také krátkometrážní snímky alias krátké filmy společně s tvorbou Československé televize. Festival byl přínosný také pro studenty. Díky AFO mohli navazovat nové kontakty a shlédnout filmy, ke kterým za jiných okolností neměli přístup.²³ Soutěžní charakter festivalu umožnil tvůrcům filmů se prezentovat a popřípadě zlepšit svou tvorbu, témata či techniku na základě pořádaných veřejných diskuzí spolu s dalšími odborníky z oblasti vědy nebo s pedagogickými pracovníky. Návštěvníci festivalu se také setkávali s promítáním zahraničních filmů. Tato promítání však byla pouze informativní a posloužila jako inspirace ve formě i obsahu snímků.

Festival se konal v rozmezí pěti dnů²⁴, vždy od neděle do čtvrtka. Pro své působení využíval prostory Vlastivědného muzea – Václavkův sál a Klubovnu. V roce 1970 AFO využilo i nové prostory vzniklého Divadla Hudby na Denisově ulici. Jednotlivé dny festivalu byly přizpůsobeny fakultám Univerzity Palackého, a tak konkrétní festivalový den měl na programu filmy podle fakulty lékařské, přírodovědecké a den společenskovedních filmu pro pedagogickou a filozofickou fakultu.

Rozpočet festivalu se pohyboval mezi 40 000,- Kčs až 55 000,- Kčs. Většinové finanční prostředky pro konání poskytoval hlavní pořadatel - Univerzita Palackého. Dalšími sponzory festivalu byli pořadatelé, kteří poskytovali finanční dotaci pro ceny, popřípadě zaštitili některou ze součástí festivalu jako např. proplacení výdajů za významného hosta nebo propagaci.²⁵

Překvapivým zjištěním se pro mě stalo, že festival už od svého počátku nebyl pořádán primárně pro širokou veřejnost. Naopak byl soukromým festivalem pro studenty Univerzity Palackého a hosty, kteří přijali pozvání k návštěvě festivalu. Olomoucká veřejnost tak neměla možnost vidět soutěžní snímky a ovlivnit tak jejich úspěšnost v soutěži. Při soutěžních projekcích se tak setkávali lidé jako filmoví tvůrci, pedagogové, vědečtí pracovníci a jak už bylo zmíněno i studenti UP. Vznikl tak jistý soukromý sektor, protože soutěžní promítání se ani nekonala v některém z veřejných olomouckých kin, ale ve Václavkově sále Vlastivědného muzea, který byl pro pořádání festivalu každoročně náležitě upraven, aby splnil podmínky pro

---

²³ Protože přepisy z volných diskuzí poukazují na to, že technická vybavenost škol pro promítání filmů nebyla zrovna v dobrém stavu, domnívám se, že studenti Univerzity Palackého měli ojedinělou příležitost vidět filmy, dokonce neaktuálnější filmy. Jako např. snímky promítané na III. ročníku AFO v roce 1969, kdy bylo možné zhlédnout natočené záznamy z Pražského jara 1968.

²⁴ Pouze v roce 1969 festival AFO přivítal své hosty ještě o den dříve, v sobotu ve večerních hodinách.

²⁵ Dále se však rozpočtem a výdaji za festival nezabývám z důvodu útržkovitých informací. Navíc se domnívám, že by bylo mnohem přínosnější zkoumat ekonomickou stránku festivalu v mnohem delším časovém období společně s tehdejší ekonomickou situací státu.

promítání festivalových filmů. Olomoucká veřejnost ale nebyla o filmy z populárně vědecké produkce zcela ochuzena. V roce 1967 se v Kině Moskva promítali vybrané filmy a v následujícím roce se v kině Pohraniční stráž konalo promítání pro olomoucký filmový klub. Rok 1969 program AFO nabízel promítání opět pouze pro účastníky, ale dalším rokem se opět konalo hned několik veřejných promítání.

Rok 1967 byl ročníkem AFO potvrzujícím zkušenosti s prvním uspořádáním této události, kdy se o festivalu hovořilo jako o *Přehlídce vědeckých a populárně vědeckých filmů*.²⁶ Podle mého názoru si organizátoři festivalu potvrdili jenom to, co na předchozím ročníku fungovalo, a měli možnost vyřešit minulé nesnáze, kterými byla např. malá účast ze strany studentů, a tak vznikla studentská porota vybírající svůj vítězný film.

Následující rok 1968, kdy se konal III. ročník AFO, směřoval festival k osvětovým idejím. „*Academia film Olomouc je jistě svátkem a přehlídkou snah a práce filmových autorů. Má jistě v kontextu ostatních filmových přehlídek své seriózní a užitečné místo. Ale dosavadní ročníky přesvědčily, že druhá nesmírně významná stránka je její význam pro publikum – její osvětové poslání.*“²⁷ Jak zmiňuje festivalový zpravodaj. Tento ročník festivalu byl zaměřený na pedagogickou a tedy osvětovou činnost, o to, aby diváci prostřednictvím filmu docházeli k novým poznáním. Tento festivalový ročník byl bohatý na projekce zahraničních filmů, kdy se promítaly filmy především z festivalu Padovské Univerzity, s kterou AFO navázalo úzkou spoluprací a fungovalo na podobném principu jako Padovský festival dokumentárních filmů, tedy že hlavním pořadatelem byla univerzita.

Rok 1969 se nesl v duchu své doby. Československo se ocitlo v období změny, která se postupně děla od vrchních vrstev. Festival byl otevřený v komentování politické situace, alespoň v mírných náznacích, které se objevují v textech příspěvatelů do festivalového Zpravodaje. Také skladba programu, kdy se promítaly snímky a záběry natočené z příjezdu armád Varšavské smlouvy po 21. srpnu 1968. Také první seminář AFO s názvem Film jako pramen historiografie moderní doby, který dává důraz na dokumentaci historických událostí jakožto pramene, dokládá potřebu tvůrců se vyjádřit k této nové kulturně politické situaci. „*Jiným markantním rysem letošní přehlídky bude konfrontace filmů, které se vztahují k aktuální*

---

²⁶ Prvnímu ročníku se věnuje bakalářská práce Michaely Gurňákové. GURŇÁKOVÁ, Michaela. cit. 3.

²⁷ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 1, s. 4, sign. II-4812/1968.

*problematice jednotlivých vědních disciplín. Je pak jen samozřejmé, že výrazné místo ve skladbě letošního ročníku budou zaujímat filmy vztahující se k historii naší doby, filmy, v nichž je hranice mezi současnou publicistikou a vědeckou analýzou ožehavých politických a společenských problémů rovněž často setřena a v nichž se publicistická aktualita – jak tomu je zejména u filmů z minulého roku – se téměř okamžitě stává nejen pramenem historického poznání současnosti, ale zároveň i jejím hodnocením.*²⁸ Takto naléhavě se o důležitosti filmů vyjadřující se k tehdejší době zmiňují předběžní informace festivalu. Programově byl také festival ze zkoumaného období nejnabitějším. Promítaly se filmy, kterou jsou i dnes významným dokumentem tehdejší doby jako např. filmy *Spríznění volbou* Karla Vachka nebo *V srdci Evropy* Drahoslava Holuba. Také studentská porota předala cenu s názvem Bláhový Pelikán, čímž s největší pravděpodobností odkazovala na osobnost Jiřího Pelikána.

Poslední rok a také poloviční jubileum působil programově jako krok zpět. Celkově došlo k poklesu mezi pořadatelí, ukončila se spolupráce se zahraničím, dokonce v tomto ročníku ani nebyla uspořádána studentská porota, která doprovázela předchozí ročníky. Nepochybně za tím stály po srpnové události, které se postupem času dostaly i do festivalu AFO. Naopak organizace v tomto ročníku vypsela a z organizačního štábu se vyčlenil ještě sekretariát a provozně-technický štáb. Tematicky byl Academia film opět zaměřen obdobně jako v roce 1968 na film jako školní pomůcku. Mimo semináře a informativní projekce stejně zaměřené se také konala exkurze pro využití průmyslové televize ve výuce. Proklamovalo se opět pracovní zapálení pro film. „*Podobně jako v minulých letech i letošní ročník soutěžní přehlídky si zachoval výrazně pracovní ráz. Porota doporučuje, aby právě tento rys přehlídky byl v budoucích ročnících ještě prohlouben.*“²⁹ Na druhou stranu zmizelo z festivalu promítání zahraničních informativních snímků a cena studentské poroty. Do organizace také více vstoupila Univerzita Palackého jako dohled nad výběrem promítaných filmů.

2.1 NÁZEV

Aby se festival zapsal mezi ostatní festivaly, musel dostat svůj konkrétní název a nevystupovat jako pouhá Přehlídka vědeckých a populárně vědeckých filmů, jak byl uveden

---

²⁸ NFA, Předběžné informace AFO 1969, č. 2, s. 8, sign. II-4812/1969-1970.

²⁹ NFA, Zpravodaj AFO 1970, č. 6, s. 5, sign. II-4812/1969-1970.

jeho první ročník. Po úspěchu tohoto realizovaného projektu tudíž organizátoři rozhodli pro následující roky o jeho názvu.

Ze zápisů z porad pro druhý ročník usuzuji, že organizátoři se pro název rozhodli rychle a přímočaře. První zmínka o tomto kroku je v zápisu z porady organizačního štábu z 19. 10. 1966, kdy se rozhodovalo mezi pouhými dvěma kandidáty, a to Camera Scientica nebo Academia film Olomouc. K výběru toho správného názvu došlo na následující poradě 25. 11. 1966, kde organizátoři se shodli a vybrali název Academia film Olomouc a jako podtitul ponechali pojmenování Přehlídka vědeckých a populárně vědeckých filmů.

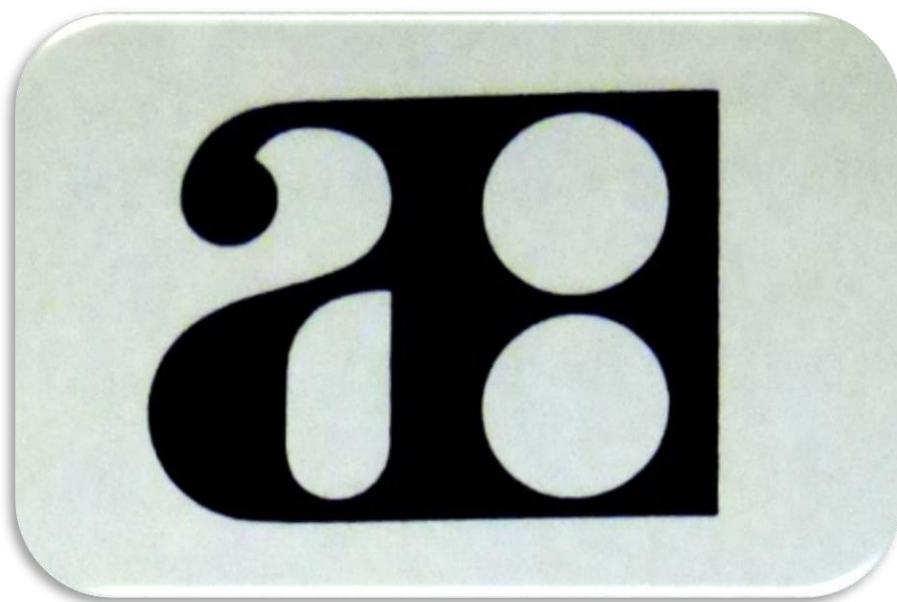
2.2 ZNAK AFO

Práci na návrhu loga, plakátů a grafická úprava oficiálních tiskopisů, programů a přihlášek do soutěže a přihlášek pro účast na festivalu dostal za úkol olomoucký umělec a akademický malíř a grafik František Bělohlávek.³⁰ Kromě plakátů a znaku AFO navrhl také podobu hlavních cen, tedy ceny za každou oborovou kategorii – lékařský, přírodovědecký a společenskovední film a Velkou cenu rektora Univerzity Palackého.

Původně ale organizační tým pro vypracování znaku oslovil architekta Evu Břuskovou. V zápise ze schůzky organizačního týmu konané 25.11.1966 se lze dočíst, že Petr Kudela přivezl k nahlédnutí dva její návrhy. Předseda tehdejšího organizačního štábu František Novák, žádal, aby Eva Břusková navštívila Olomouc osobně, seznámila se s organizačním štábem a spolupracovala se zdejším výtvarníkem a členem štábu odpovědným za propagaci a komunikaci s tiskem Františkem Bělohlávkem. Nakonec organizační štáb Břuskovou odmítl zřejmě z finančních důvodů. Pořadatelům se nezamlouvala výše odměny za provedenou práci, na kterou si nárokovala deset tisíc korun československých. Pořadatelé se snažili cenu snížit na tři tisíce korun československých, ale spolupráce byla posléze ukončena děkovným dopisem a práci na znaku převzal již zmíněný F. Bělohlávek.

---

³⁰ František Bělohlávek (11. 5. 1924) studoval v Praze Katedru výtvarné výchovy na pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 1951 působil na pedagogické fakultě Univerzity Palackého. Kromě vysokoškolského učitele působil také jako malíř, grafik, ilustrátor. Věnoval se také užitému umění. Největšího úspěchu se dočkal v tvorbě plakátů, které tvořil pro Olomoucké divadlo, Flóru Olomouc, AFO aj. (Dostupné z: <http://uvuo.eu/belohlavek/belohlavek02.htm>).

Obrázek 1: Znak AFO, zdroj: AUP, Fond: AFO, Karton 5 AFO 1968, výstřížek z programu

3. ORGANIZACE FESTIVALU

V následující kapitole se zabývám organizací festivalu. Popisuji rozsah příprav a zmiňuji jednotlivé festivalové pozice. Dále se také věnuji festivalovému dokumentu neboli statutu, datům konání a pořádajícím institucím.

Organizace jako skupina nebo sdružení osob či institucí může mít společné cíle eventuálně programy, které projevuje stanoveným způsobem. Úkolem takové organizace pro festival je dotáhnout jednotlivé úkoly do zdárného konce, tedy k hladkému průběhu a zakončení festivalu. Zodpovědnost týmu tak spočívala v zajištění pořadatelských činností. Patřilo k nim oslovování filmových a televizních studií, popřípadě další vědeckých organizací, které své výzkumy filmově dokumentovaly, komunikaci s národními i zahraničními hosty, propagaci, zařizování prostor a finančních prostředků, vyřizování přihlášek do soutěže a zajišťování filmových kopií pro promítání a jiné drobné úkony.

Organizace festivalu AFO v prvních pěti letech měla však trochu složitější uskupení. Lidé, kteří organizovali festival, se také mohli objevit např. v porotě. Porota byla složena z vědeckých pracovníků, univerzitních profesorů a filmařů, a především zástupců organizací poskytující finanční dotace, tedy pořadatelů. Stejná problematika se týká i výběrové komise a předsednictva, kdy jednotlivé organizace posílali své vyslance s konkrétním pracovním cílem pro festival. V tomto ohledu se jedná o změň lidí, kteří se během těchto let vyskytovali v různých pozicích, ne-li v několika současně. Například pan Kudela během prvních pěti let, když figuroval jako dramaturg pro Krátký film Praha, byl do Olomouce vyslán jako jeden z organizátorů festivalu, a také se ujal role porotce. Dále se aktivně zúčastnil soutěžního programu se svými filmy *Kdy začal dnešek* a *Dudy a dudáci*. Z těchto důvodů je pro mne těžké hovořit o organizaci jen jako o pouhé složce organizačního týmu. Je zde nutné zahrnout také skupiny lidí, jakými byli výběrová komise, předsednictvo a porota. Kromě dotazovaného Petra Kudely je dalším příkladem osobnost Eduarda Petru, který byl zrovna v roce 1968 členem předsednictva, organizačního štábu a také rozhodoval o vítězných filmech jako porotce.

Každá z těchto skupin měla své konkrétní úkoly na festivalu. Předsednictvo se sešlo již několik měsíců před začátkem festivalu. Schůzka se konala jednou do roka pravidelně na podzim po zahájení akademického roku s vedením Univerzity Palackého. Členové rozhodovali

o tematizaci, předběžném rozpočtu³¹, schválení pracovního plánu a jmenování organizačních členů. Samotný organizační štáb byl nejvíce zaměstnanou skupinou lidí, dalo by se říci, že i největších nadšenců pro festival, kteří zajišťovali přímé pořadatelské úkony. Výběrová komise rozhodovala o tom, které filmy se objeví v soutěžní sekci a naopak, které budou zařazeny do informativního promítání nebo se vůbec na festivalu nepromítanou. Už samotným názvem výběrová komise prozradila, že jejím zásadním úkolem bude vybírání vhodných filmů. Poslední skupinou lidí byla porota opět složena z odborníků na film či vědecká odvětví a zároveň i zástupců pořadatelských organizací. Porota měla za úkol udělit ceny a čestná uznání filmům, které splňovaly podmínky a cíle festivalu³².

Když slovo *organizace* budu aplikovat na tehdejší uskupení kolem festivalu AFO v prvních letech, byla to především skupina lidí s nadšením pro konkrétní věc. Tato skupina tvořila základ pro každoroční uspořádání festivalu. Toto potvrzuje i pan Kudela, který inicioval založení této události pro krátkometrážní populárně vědecké snímky, ale zároveň přiznal, že zmíněné nadšení je dobré pro start, ovšem pro pokračování je to málo. Podotýkám tak z důvodu, že v roce 1970 došlo v organizačním štábu k vyčlenění provozně-technického týmu a samostatného sekretariátu. „*Předtím to mělo stále znaky určité improvizace. Provázelo to určité nadšení, které je sice dobré, ale ne vždy je dostatečně silné. Nadšení je dobrý start, ale poměrně špatný běh*“³³ Zmínil pan Kudela.

V roce 1967 organizační štáb čítal na jedenáct lidí včetně sekretářky, zatímco v roce 1970 se počet organizátorů zvýšil na pětadvacet členů. Každý rok měla organizace svého předsedu, kterým byl po dva roky po sobě, v letech 1968 a 1969 Rudolf Pogoda³⁴. V roce 1967 se jím stal proděkan FF UP František Novák a v roce 1970 pak dokonce prorektor UP Miroslav Zedek³⁵.

Zvýšení počtu osob v organizačním štábu a její rozčlenění mohl zapříčinit také dopis pana Oldřicha Spilky, jež byl promítačem festivalu již od prvního ročníku. Pan Oldřich Spilka po

---

³¹ Domnívám se, že bylo důležité, kolik peněz dokáže vyčlenit sama Univerzita, protože další finanční a jiné věcné příspěvky se domlouvaly po schůzi předsednictva, takže jiné finanční prostředky byly velmi orientační a nejisté.

³² O tom více v podkapitole „Statut“

³³ Rozhovor s Petrem Kudelou, příloha č. 14.

³⁴ Rudolf Pogoda byl předsedou organizačního štábu AFO v letech 1968 a 1969.

³⁵ V rozhovoru Petr Kudela mluví o určitém zvýšení dohledu na festival ze strany Univerzity v souvislosti o rozčlenění a dejme tomu profesionalizaci organizačního štábu. Domnívám se, že zvolení Miroslava Zedka jako předsedu organizace pro AFO nasvědčuje tomu, že Univerzita posílila svůj dohled nad tím, co se bude a nebude promítat na festivalu.

ukončení festivalu v roce 1969 sepsal ve zmíněném dopisu pár následujících doporučení: „*S problémy, jak udržet potřebnou úroveň kvality promítání této soutěže, technický personál přímo zápasí od prvního ročníku. Já jsem se domníval vždy, že nedostatky jsou pořadatelům dokonale známy a vždy s napětím jsem očekával, co že se za rok mezi soutěží na technice mění k lepšímu (akce se totiž zúčastňují externě, pouze na dobu trvání přehlídky). Teprve letos jsem se přesvědčil o svém omylu, když jsem při zahájení tohoto ročníku uviděl, že celý problém nedostatků pořadatelé prostě řeší pouze posilou v podobě dalšího promítače, což by potom podle průběhu letošního ročníku znamenalo pro 5. ročník Academia filmu posilu nejméně 5 dalších, když však skutečnost potřeby je naprosto jiná.*“³⁶ Spilka se poté stal pro V. ročník členem provozně-technického štábu. Východisko viděl v sestavení stálého 16 mm promítacího přístroje nebo ve změně používání uhlíků³⁷ v obloukových lampách potřebných pro promítání, výměně usměrňovačů v projekční kabině, dovybavení sálu jakým bylo nouzové osvětlení či vypínači, zlepšení zatemnění a instalaci trvalé televizní antény.

Nyní nahlédnu na vývoj organizačního štábu z trochu jiného pohledu. A to z pohledu zvýšení vlivu Univerzity Palackého, které následovalo po srpnových událostech roku 1968. Je snazší vysvětlit si rozdělení organizačního štábu v roce 1970 pouhým zvýšením nároků na festival po provozně-technické stránce nebo snahu o profesionalizaci, než se na to podívat skrze politickou situaci v ČSR. Po roce 1968 postupně docházelo opět k větší kontrole, a tak Univerzita zesilovala svůj vliv nad programem AFO³⁸. Někteří členové se v organizačním štábu již nemohli objevit z politických důvodů. Týká se to i mého hlavního respondenta pro tuto bakalářskou práci Petra Kudely, který po drobném incidentu v roce 1968 a následném opuštění pozice dramaturga v Krátkém filmu Praha už nebyl jako organizátor zván. Ovšem účastnil se jako soutěžící.³⁹

V roce 1967 byla zaznamenána snaha o zřízení samostatného sekretariátu pro festival. V zápise ze závěrečné porady druhého ročníku se objevuje zmínka o nutnosti založení sekretariátu z důvodu archivování materiálů, korespondenci festivalu a také ukládání kopií vítězných filmů. Tato doporučení o zřízení sekretariátu organizátoři společně s Univerzitou Palackého zrealizovali až před konáním festivalu v roce 1970. V předchozích ročnících tuto

---

³⁶ AUP, Fond: AFO, Karton 6 AFO 1969, Dopis od O. Spilky pro organizační štáb prostřednictvím UP ze dne 21. 4. 1969.

³⁷ Uhlíky Československé výroby zřejmě podle jeho názoru nebyly dostatečně kvalitní jako zahraniční.

³⁸ O tomhle více v kapitole Dramaturgie festivalu

³⁹ Od roku 1966 až do 1996 získal celkem 9 cen za své filmy.

pozici zastával samotný sekretář organizačního štábu. Postupně jimi byli Zorka Schierová (1967), Květoslava Šamajová (1968) a Josef Stýskal (1969). Za stálý sekretariát fungující celoročně pak zodpovídali Jaroslav Hužva a Olga Šimková.

Další skupinou navazující na organizační štáb je výběrová komise, která měla během prvních let za úkol vybírat z přihlášených snímků ty, které se zúčastní soutěžního promítání. Zatímco výběrová komise měla během prvních let alespoň stálého předsedu, kterým byl pedagog UP a chirurg MUDr. Miroslav Tomšů⁴⁰. I on nefiguroval pouze ve výběrové komisi, ale také se po celé čtyři roky festivalu účastnil jako porotce.

Po úkolu výběrové komise nastoupila porota, která rozhodovala o udílených cenách a čestných uznáních filmům nebo umělcům. Byla sestavována každoročně hlavním pořadatelem, tedy Univerzitou Palackého. Návrhy na složení se zabýval organizační štáb, který jednotlivé zájemce oslovoval na základě dopisu. Porota musela shlédnout soutěžní snímky s určitým časovým předstihem, aby včasně rozhodla o vítězných snímcích. Skládala se z filmařů, vědců a pedagogů, přičemž každý jedinec měl svůj osobní pohled na film, který upřednostňoval, a proto nemuselo být vždy snadné shodnout se na vítězi. Porota byla ustanovena pouze jedna a čítala kolem 15 lidí. Takto vzpomíná na porotu pan Kudela: *„Ta početnější porota byla výhodná v tom, že tam byli lidi, kteří zastupovali ty vědní obory. A že byli schopni dejme tomu novinářům a filmařům říct: „Tak tohle ne, tohle je odborná blbost, i když to vypadá pěkně, tak to dejme tomu není vědecky pravda.“ Porota byli košatější a ti lidi, protože se tam často opakovali, alespoň většina z nich, pak už měla filmy ráda a sledovala je, tak už měla dobrý intelektuální i divácký pojem o těch filmech.“*⁴¹

První dva roky si porota volila svého předsedu. Pro rok 1967 jim byl A. F. Šulc a roku 1968 Jaroslav Bouček. Další ročníky se porota obešla bez předsedy, který by měl hlavní slovo při rozhodnutích o vítězích, možná také díky určité pospolitosti. Jednou z nejobsazovanějších porotců byl například Vratislav Vyšín, který rozhodoval o vítězích během prvních pěti let čtyřikrát, a spolupráci s ostatními zhodnotil pro zpravodaj těmito slovy: *„Práce poroty se rok od roku mění. Pochopitelně se získávají nové zkušenosti a ulomily se už i ty ostny, které se v ní*

---

⁴⁰ Narodil se 14.1.1926 a svou lékařskou praxi zahájil v Bruntále po studiích LF na Univerzitě Karlově v Praze. Do Olomouce přišel roku 1957, kde se v pozdějších letech stal přednostou 1. chirurgické kliniky Fakultní nemocnice v Olomouci a vedoucím katedry chirurgie na LF UP, kde byl jmenován univerzitním profesorem. Mimo to stál u zrodu laserového skalpelu. (převzato z: <http://www.holesov.cz/mesto-holesov/osobnosti-a-rodaci/miroslav-tomsu> - 4.8.2016)

⁴¹ Rozhovor s Petrem Kudelou, příloha č. 14.

zpočátku vyskytovaly. Velmi často se totiž střetávaly názory filmových tvůrců s názory odborníků, kteří měli hlavně posuzovat odbornou úroveň filmů.⁴²

3.1 CENY A ČESTNÁ UZNÁNÍ

Jak už jsem nastínila v kapitole o průběhu festivalu, filmy soutěžily ve třech základních kategoriích, které vzešly z rozdělení fakult – lékařské, přírodovědecké a společenskovední (FF, PF). V každé této kategorii porota udělovala jednu cenu v rámci zaměřeného odvětví. Cena nebyla finančně dotována, ale aby se nějakého i finančního ocenění dočkala, byla k ní často přiřazena i cena jiná, která zahrnovala finanční částku v rozmezí pět tisíc korun československých. Běžně se tak stávalo u filmu, který získal ocenění jako nejlepší populárně vědecký film např. v kategorii lékařských věd, přičemž získal také i cenu některé z pořádajících organizací, např. cenu Ministerstva zdravotnictví se zmíněnou finanční dotací. Hlavní cenu, tedy Velkou cenu rektora Univerzity Palackého, mohl získat jakýkoli film bez ohledu na soutěžní kategorizaci. Během prvních let si ale hlavní cenu odnášely přednostně filmy lékařské. Nestalo se tak v roce 1968, kdy si hlavní cenu převzal film *Návrat do dejín*⁴³ Vojtěcha Andreánského. Univerzita hlavní cenu zaopatřila také svou vlastní finanční dotací.

Počet cen se pohyboval, pomínilo-li nedotované ocenění v kategoriích, kolem deseti cen ročně a několik čestných uznání⁴⁴. Tento vysoký počet je možné srovnat s počtem pořádajících institucí. Většinu cen udělovaly aktuální pořadatelé festivalu. Organizační tým po té zvlášť oslovoval ministerstva, a to ministerstvo zdravotnictví a ministerstvo školství. Obě dvě ministerstva se stala roku 1969 také pořadateli. Ministerstvo školství toho roku udělilo cenu filmu určenému k vysokoškolské a postgraduální výuce s názvem *Cena Bohumila Vošáhlíka*⁴⁵, zatímco Ministerstvo zdravotnictví udělovalo svou cenu každým rokem.

---

⁴² NFA, Zpravodaj AFO 1970, č. 3, str. 6, sign. II-4812/1969-1970.

⁴³ Téma filmu bylo zaměřeno na účinkování slovenských partyzánů v italském odboji.

⁴⁴ Přesné počty prozrazuje příslušná tabulka v příloze.

⁴⁵ Bohumil Vošáhlík (25.5.1908 – 23.8.1964) byl scénárista a režisér krátkých filmů. Pracoval na českých verzích zahraničních reklam a několik jich i sám natočil několik reklamních spotů. Za okupace pracoval jako nezávislý autor krátkých filmů a jeho prvním dokumentárním snímkem byl *V starom mlyne* z roku 1941. Roku 1945 se podílel na založení Krátkého filmu. (převzato z: <http://www.fdb.cz/lidi-zivotopis-biografie/57388-bohumil-vosahlik.html> 4.8.2016).

Dalším podnětným oceněním byla cena studentů. Tato cena vznikla s největší pravděpodobností kvůli malé účasti na festivalu z řad studentů.⁴⁶ Organizace se snažila o navýšení zájmu z řad vysokoškolských studentů Univerzity Palackého. Nabízela jim možnosti spolupracovat na festivalu jako výpomoc na přípravách, doprovodu pro zahraniční hosty a také možnosti udělit svou vlastní studentskou cenu. Tato cena byla speciální, nezahrnovala finanční injekci a z toho důvodu se účastníci studenti obávali znehodnocení jejich výběru. „*Proto si celkem oprávněně myslíme, že kdyby naše cena, stejně jako ceny hlavní poroty, byla dotována dejme tomu 1000,- Kčs, získala by více na váze ze strany tvůrců, kteří by e pak spíše snažili pochopit naše zájmy a stanoviska k vývoji populárně vědeckých a naučných filmů. Upoutala by i začínající autory, kteří by viděli možnost uvést zde své filmy, jinak veřejně nepromítané a tím by si mohli ověřit své tvůrčí ambice.*“⁴⁷ Uvedli studenti ve festivalovém Zpravodaji z roku 1969. Nicméně k finanční dotaci v následujících zkoumaných letech nedošlo.

Navíc studentská porota byla po roce 1970 zrušena. Jak mi v rozhovoru prozradil pan Kudela, studenti se sami rozhodli odstoupit od porotcování právě kvůli posrpnovým událostem. „*Tam se stalo, že studenti odmítli utvořit svoji porotu jaksi pod nátlakem politickým a systémové situace, protože s mysleli, že by se mohli stát poplatnými a že by jim někdo diktoval, a tak než aby vstoupili do konfliktu... je to tak vzpomínám si na to a vybavuju si to. Jednali jsme o tom ve Václavském sále, seděli jsme tam na jevišti a v první řadě jsme si povídali, s tím že studenti tvrdili, že když budou pro něco, čemu dávají přednost, tak máji průser se svými učiteli nebo s udavačem, a aby vyhlásili něco, co někdo chce a oni ne, tak to bude lepší být bez poroty.*“⁴⁸

Studentská cena také pro každý rok dostala svůj název. V roce 1968 studenti předali cenu – svůj výtvar s názvem *Cena moudrosti* tzv. *Sovu bez nosu* a pro rok 1969 ji pojmenovali *Bláhový Pelikán*. U ceny z roku 1969 se zastavím, protože s největší pravděpodobností naráží na osobnost Jiřího Pelikána⁴⁹, který jako tehdejší ředitel Československé televize zastával silně

---

⁴⁶ O této problematice pojednává bakalářská práce Michaely Gurňákové, kde nejen na základě archivních materiálů, ale i s pomocí vzpomínek tehdejšího dramaturga KFP Petra Kudely, podává ucelený pohled ohledně studentské neúčasti na AFO.

⁴⁷ NFA, Zpravodaj AFO 1969, č. 5, str. 9, sign II-4812/1969-1970.

⁴⁸ Rozhovor Petr Kudela, příloha č. 14.

⁴⁹ Jiří Pelikán (7.2.1923 – 26.6.1999) byl novinář a komunistický funkcionář, později v exilu italský politik. Roku 1953 se stal generálním tajemníkem Mezinárodního svazu studentstva, později i jejím předsedou. Roku 1963 byl jmenován do funkce ředitele Československé televize, odkud byl po srpových událostech 1968 vládou odvolán a emigroval do Říma.

reformní postoje. V rozhovoru i Petr Kudela souhlasí s touto tezí a přiklonil se k názoru, že název studentské ceny má souvislost s již zmíněným Jiřím Pelikánem. „*No samozřejmě, jaký jiný pelikán. To dedukuju ale dneska ...byl to sice tuhý bolševik, ale v tehdejší situaci se změnil silně.*“⁵⁰

3.2 SPOLUPOŘÁDAJÍCÍ ORGANIZACE - POŘADATELÉ

Jak už jsem se snažila vysvětlit v předchozí kapitole, Academia film byl festival s organizující skupinou lidí, kde spolupracující lidé zastávali více pozic. Každý člověk ovšem patřil pod nějakou organizaci (vědecké či filmové pracoviště), které se svými úkoly zastupoval. Hlavním pořadatel festivalu byla Univerzita Palackého v Olomouci. K dalším pořadajícím institucím patřily Československý film, ČSAV Praha, Československá televize, Český film a Slovenský film. Toto byly hlavní partneři festivalu, kteří setrvali ve svých funkcích po dobu prvních pěti let. Dalšími, již proměnlivými, spolupořadateli byly instituce jako Česká společnost pro vědeckou kinematografii, Socialistická akademie, FITES, Městský národní výbor, Filmový klub v Olomouci, Ústav zdravotní výchovy v Praze (později jej zastoupilo Ministerstvo zdravotnictví), olomoucký Vlastivědný ústav, Ministerstvo školství, Okresní výbor a Okresní kulturní středisko v Olomouci. Největší počet pořadatelů měl festival v roce 1969, kdy se na realizaci podílelo 13 organizací, zatímco při dalším ročníku počet klesl na pouhých 10.

Jedním z významných pořadatelů byla tehdejší Československá televize, jejíž pozice byla pro festival rok od roku důležitější, především pak Ostravské studio, které se zasloužilo o přímé televizní přenosy během konání festivalu v letech 1969 a 1970. Přihlášené televizní pořady, které zhodnotila kladně výběrová komise, a tím pádem se účastnili soutěže, byly ve dnech 15. a 16. 4. 1969 zařazeny do celostátního vysílání ČS TV jako součást dopoledních programů. Tak se televizní populárně vědecké pořady dostaly do celostátního televizního vysílání. Navíc 17. 4. téhož roku se vysílalo pomocí přímého přenosu předávání cen, část diskuze a Československá televize také uvedla v hlavním pořadu večera vítězný film. V dalším roce Československá televize nadále zůstala důležitým partnerem, ale už bez přímých přenosů. Potvrzuje to i odpověď Jaromíra Blažka, který se staral právě o přímé televizní přenosy. „*Na*

---

⁵⁰ Rozhovor Petr Kudela, příloha č. 14.

rozdíl od loňského ročníku, kdy jsem vedle funkce člena poroty měl i pracovní povinnosti se zajišťováním dvou přímých přenosů odtud z půdy Academia filmu, se tady letos cítím mnohem lépe. Přímé přenosy nejsou a já se mohu plně věnovat práci v porotě a vůbec celé přehlídce, vychutnávat její atmosféru.“⁵¹

3.3 STATUT

Statuty festivalů vypovídají o festivalech a jejich zaměření a jako listina shrnuje jejich podmínky, pravidla a cíle. Také obsahuje podrobnosti jako seznam pořadatelů, počet a pořadí cen, informace o podání přihlášek do soutěže a další důležité údaje pro festival. Statut Academia filmu se v období sledovaných let vyvinul do ustálené formy a získal grafickou úpravu. Organizátoři totiž onen statut vařili tak trochu z vody. „*Statut je dílem Stýskalovým, a pak se dá říct, že Stýskal, já i Petru jsme ho sepsali, bez vzoru ... a statut jsem se snažil tak nějak sehnat ještě přes FITES, jaký má Karlovy Vary nebo tak, jak to dělají, ale to se zdálo, že neexistuje. Pak jsem dostal do rukou nějakou proklamaci, kde bylo „dělnická třída pod vedením komunistické strany, aby podtrhla úkoly podle toho a toho svazu a šla po vzoru sovětského svazu a k událostem jak konat, jak přijímat, jak hodnotit, tak už tak daleko jsem to nedočel, takže jsme se s tím vymýšleli sami...*“⁵² dodává Kudela.

Během prvních let statut neprošel nikterak významným posunem po informativní stránce, ale pouze se vyprofiloval a rozvinul své původní znění z roku 1966. Při konání druhého ročníku roku 1967 byl uveřejněn v prvním čísle Zpravodaje AFO⁵³. Na rozdíl od pozdějšího vydání v dalších letech nebyl koncipovaný v bodech, ale jako souvislý text. Obsahoval podmínky pro přijetí filmů do soutěže, seznam pořadatelů a cen a jaké údaje je nutné poskytnout pro účast (např. požadavek technických informací o filmu).

V následujícím roce statut získal grafickou podobu, kterou zpracoval opět František Bělohávek, který vytvořil i znak festivalu. Jeho znění se stalo přesnější a propracovanější a organizátoři své podmínky rozpracovali do patnácti bodů. Statut obsahoval nadějný bod o tom, že pokud zahraniční film splní podmínky pro přijetí do soutěže, platí pro něj stejná pravidla jako pro filmy národní. Jestli by se tak ale opravdu stalo, není možné zjistit, protože žádný

---

⁵¹ NFA, Zpravodaj AFO 1970, č. 4, str. 8, sign. II-4812/1969-1970.

⁵² Rozhovor Petr Kudela, příloha č. 14.

⁵³ NFA, Zpravodaj AFO 1967, č. 1, str. 7-8, sign. II-4812/1967.

zahraniční film se do soutěžního promítání nedostal a tyto filmy byly přednostně řazeny do informativního promítání jako inspirace pro československé tvůrce. Navíc v archivu není ani dochována žádná soutěžní přihláška zahraničního filmu. Dále statut obsahoval přesnější vymezení filmů pro účast v soutěži. Jak byly filmy uváděny do soutěže, jaké byly podmínky pro přihlášení, pravidla výběru a technické požadavky na filmové kopie. Kopie, která získala hlavní cenu (Velká cena rektora UP) se stávala majetkem univerzity, kde se také archivovala. Statut také nadále informoval o počtu pořadatelů, cen a o pořádní volných diskuzí, seminářích a dalších doprovodných akcích. Závěrečný bod ustanovoval vznik statutu a poslední aktualizaci. V dalších letech zůstalo znění stejné, docházelo pouze k drobným změnám jako v obměnách cen nebo v pořádajících organizacích.

Nejenom samotný statut, ale i závěrečné porady, které se konaly bezprostředně po skončení festivalu jako rekapitulace a zhodnocení příprav a průběhu uplynulého ročníku, mohou o vývoji statutu leccos prozradit. V zápisu ze závěrečné porady z 28. 6. 1967 na děkanátu FF UP se píše, že je nutnost promyslet body statutu.⁵⁴ Organizátoři kladli důraz zejména na kategorizaci soutěže a zvláště na kategorii televizních filmů, na spolupřátelství s televizí apod. Na programu se pak odráží skutečnost, že podíl Československé televize byl čím dál tím větší, protože z původního závěrečného dne věnovaného původně filmům ryze populárně – vědeckým, se v dalších letech závěrečný den festivalu týkal televizních filmů a také přímých přenosů.

Během prvních let vznikla oficiálně jediná stížnost odvolávající se na statut festivalu, byl jím dopis ze dne 19. 6. 1967, tedy po skončení II. ročníku AFO, který přišel z Muzea v Hradci Králové. Muzeum přihlásilo na festival přírodovědecký film s názvem *Tření mihule potoční*, který byl zařazen do pouhého informativního promítání. Muzeum tak žádalo vysvětlení: „*Proč nebylo jasně uvedeno ve statutu přehlídky, nebo písemně jiným způsobem oznámeno přihlašovatelům filmu před zahájením přehlídky, že informativní promítání není součástí soutěže.*“⁵⁵ V odpovědi konkrétně panu Karlu Lohninskému⁵⁶, který stížnost podal a zároveň

---

⁵⁴ AUP, Fond AFO, Karton 4 AFO 1966 1967, složka: Academia film.

⁵⁵ AUP, Fond: AFO, Karton: 4 AFO 1966 1967, dopis na UP od Muzea v Hradci Králové ze dne 19. 6. 1967.

⁵⁶ Karel Lohninský (28. 7. 1935 – 20. 4. 2014) studoval na katedře ekologické a systematické zoologie na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Svůj výzkum zaměřil na mihule a sladkovodní ryby. V roce 1958 nastoupil jako správce sbírek obratlovců do přírodovědného oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové, kde připravil na 11 autorských expozic a vybudoval jednu z největších ichtyologických sbírek. Je autorem filmu *Tření mihule potoční*. Dostupné z: (<http://www.muzeumhk.cz/clanky-in-memoriám-karel-lohninsky.html>.)

byl autorem snímku, bylo napsáno, že film nesplňoval podmínky pro přijetí do soutěže, a to včasné zaslání přihlášky filmu. Uzávěrka tehdejšího přijetí byla stanovena k 31. 1. 1967 a Muzeum v Hradci Králové podalo přihlášku až na jaře, konkrétně 23. 3. 1967, a tak už nebylo v silách pořadatelů film do soutěže zařadit, tak aby se na něj podívala výběrová komise a náležitě rozhodla. „Pro nedostatek času vyhrazeného soutěžním promítáním musela komise vyloučit i řadu filmů, které splňovaly všechny podmínky a byly včas přihlášeny. Ponechala však možnost promítnout je v informativním promítání. Tato možnost byla dána i Vašemu filmu. Ve statutu, jehož vytištění zdržela tiskárna, se o informativním promítání nemluví, protože statut je zaměřen k poslání přehlídky a k vlastní soutěži. Informativní promítání podle praxe jiných přehlídek a festivalů organizujeme mimo oficiální program podle potřeby a zájmu pořadatele přehlídky, aby tak umožnil promítnout mimo soutěž filmy, které nebyly do soutěže zařazeny, kde, na jejichž promítání má pořadatel, autor nebo obecnost zájem. Na základě zvyklostí na jiných přehlídkách a festivalech považujeme termín informativního promítání za dostatečně jasný a nepovažujeme za nutné jej dalším vysvětlením odlišovat od termínu soutěžní promítání.“⁵⁷

3.4 DATA KONÁNÍ

Ročník	Datum	Rozmezí dnů
II.	14. 5. – 18. 5. 1967	Neděle - čtvrtek
III.	21. 4. – 25. 4. 1968	Neděle – čtvrtek
IV.	12. 4. – 17. 4. 1969	Sobota – čtvrtek
V.	19. 4. – 23. 4. 1970	Neděle – čtvrtek

Tabulka 1: Data konání, zdroj: AUP, NFA, vlastní zpracování

⁵⁷ AUP, Fond: AFO, Karton: 4 AFO 1966 1967, dopis z UP Muzeu v Hradci Králové ze dne 17. 6. 1967.

Festival se během sledovaného období konal v jarních měsících. Při pořádání Přehlídky vědeckých a populárně vědeckých filmů v roce 1966, došlo ke kolizi s jiným festivalem, kdy se ve stejném datu konal filmový festival pro děti a mládež v tehdejší Gotwaldově (dnešní Zlín). Oba dva festivaly byly pořádány ve dnech 26. – 29. 4. 1966. Při organizaci druhého ročníku se termín pořádání posunul o dva týdny později v květnu, aby se organizátoři vyhnuli případnému překrývání s jiným festivalem. Zamezili tím přebírání potencionálních návštěvníků, hostů i možných členů poroty mezi sebou. V dalších letech se festival opět konal v dubnu.

V roce 1969 došlo ke kolizi termínu konání s dalším festivalem, tentokrát ze strany pořadatelů festivalu *Finale Plzeň*⁵⁸. Festival se ale na rozdíl od AFO soustředil na celovečerní hrané snímky a ne na krátkometrážní filmy či populárně vědecká témata. Ovšem AFO mělo nahlášené datum konání už téměř rok dopředu. Kdy přesně se bude festival konat, rozhodovalo předsednictvo scházející se na podzim, což je téměř necelý rok dopředu. Organizátoři tak učinili zřejmě z neinformovanosti, jaké další události se jinde v Československu konaly. Tehdejší rektor UP zaslal pořadatelům z Plzně dopis se stížností, ale organizátoři olomouckého festivalu se dočkali pouhého vyjádření lítosti: „*Zcela uznáváme a chápeme, že je škoda, překrývají-li se dvě filmové celostátní akce... Věříme, že v roce 1970 k podobnému termínu nedojde...*“⁵⁹

---

⁵⁸ Festival funguje od roku 1968. Zabývá se současnou českou a slovenskou filmovou tvorbou. Festival má soutěžní charakter. V době krytí se s IV. ročníkem AFO vyhráli na Finale dva filmy – Všichni dobří rodáci Vojtěcha Jasného a Zbehovia a pútnici Juraje Jakubiska. Dostupné z: (<http://www.festivalfinale.cz/o-festivalu/statut-festivalu/historie-festivalu>)

⁵⁹ AUP, Fond: AFO, Karton: 6 AFO 1969, Dopis od tehdejšího předsedy festivalu Finale Plzeň Jana Votrubu pro rektora UP Josefa Metelku ze dne 11. 3. 1969.

4. PROGRAM FESTIVALU

Programové schéma Academia filmu, nebo také jinak řečeno struktura jednotlivých dní každého ročníku a tedy dramaturgie, neprošla během tohoto krátkého období dynamickou proměnou. Filmy se promítaly podle tematické kategorizace, která vyplynula z fakult Univerzity Palackého. Každý den tak byl zasvěcen jednomu z vědeckých oborů. Na programu byl den filmů lékařských, přírodovědeckých a společenskovedních, který byl určený především pro posluchače z pedagogické a filozofické fakulty. Poslední den se věnoval filmům čistě populárně vědeckým bez konkrétního vědeckého zaměření. Šlo pouze o čistý žánr.⁶⁰ Nicméně při větším průniku Československé televize do pořádání AFO se poslední den věnoval televizním filmům a přímým celostátním přenosům.

Zahájení a zakončení festivalu mělo slavnostní charakter. Slavnostní zahájení se konalo zpravidla v neděli, kdy rektor UP přijal hosty a zahraniční delegace. Jedinou výjimku tvoří rok 1969, kdy hosty přivítal prorektor již v sobotu. Součástí programu po uvítání hostů byla také návštěva a kulturní večer na některém z blízkých pamětihodností nebo promítání vybraných filmů. V roce 1968 byli k vidění vybrané filmy z Mezinárodního festivalu vědecké kinematografie v Padově. Slavnostnímu ukončení festivalu dominovalo vyhlášení rozhodnutí poroty a předání cen. Tato chvíle se konala ve večerních hodinách povětšinou v Rytířské síni olomoucké radnice.

Kdybych měla shrnout, jak vypadal každý den festivalu, aniž bych se zaměřila na jeho konkrétní záležitosti, členil se každý den na dvě soutěžní promítání s blokem krátkých filmů a následnou možností diskuze nebo seminářem. V pozdějších hodinách se konala informativní promítání či jiná doprovodná akce, ne nutně související s programem.

---

⁶⁰ Toto je pro mne poněkud obtížné, protože definice populárně- vědeckého filmu v 60. letech minulého století musela být naprosto odlišná, než dnes. Zatímco dneska filmy popularizují nějaké vědecké téma, popřípadě i spekuluje, pracují s ilustrujícími záběry apod. V tehdejších letech šlo o něco zcela jiného. Navíc byly to pouze snímky krátkometrážní o určité stopáži, zatímco dnes se setkáváme s celovečerními populárně vědeckými dokumenty. Tehdejší krátké filmy také měly své opodstatnění. Fungovaly spíše jako osvěta, měly o něčem novém poučit, vzdělávat (to tvrdí i Lucie Česálková ve své publikaci *Atomy věčnosti*). Čím si ale nejsem jistá, je to, do jak velké míry byly krátké filmy oblíbené. Jak sám Petr Kudela tvrdí, „Často ty krátké filmy měly větší odezvu než filmy hrané.“ Zatím co Lucie Česálkové ve své knize *Atomy věčnosti* hned v úvodu píše, že její kniha bude o krátkých filmech, o jejichž hraní kinaři nestojí a diváci si je mnohdy konkrétně nepamatují, filmech, k nimž se často přistupuje jako k státní nezbytnosti, na kterou nejsou peníze.

Na ukázkou přikládám popis jednoho konkrétního dne. Vybrala jsem úterý 23.4, kdy byl na programu den filmů věnovaný přírodovědeckým tématům:

Program začínal již v 9:00 hod., a to návštěvou Mořického chrámu, prohlídkou varhan a návštěvou Galerie Výtvarných umění v Hynaisově ulici⁶¹, kde se zájemci mohli seznámit s díly starého umění z majetku arcibiskupské galerie. V 10:00 hod. začínalo ve Václavkově sále soutěžní promítání filmů z oboru přírodních věd. Promítlo se šest filmů. Po obědové pauze v 14:00 hod. pokračoval opět další blok soutěžních projekcí. Tentokrát bylo ke zhlédnutí deset filmů. Pak následovala volná diskuzní tribuna v Klubovně Vlastivědného ústavu, která byla zaopatřena tématem „Možnosti vizualizace v přírodních vědách“. Večerní program se konal v kinu Pohraniční stráž a téměř ve stejný čas také ve Václavkově sále VÚ. V kině se členové Filmového klubu podívali na vybrané filmy⁶², zatímco diváci ve Václavkově sále viděli informativní promítání tuzemských i zahraničních filmů, které se nedostaly do soutěže.

Jak je zřejmé, program byl soutěžního a informativního charakteru. Na jedné straně stály filmy soutěžící o cenu s finanční dotací, na straně druhé bylo možné vidět filmy, které se do soutěže nedostaly, ale svou cestu k potencionálnímu divákovi si našly. Informativní projekce sice byly součástí již od prvního ročníku, ale spíše kvůli filmům zahraničním sloužící jako inspirace pro československé tvůrce. Protože ale přibývalo rok od roku přihlášek s filmy do soutěže, byla nucena výběrová komise i tuzemské filmy vyřazovat, ale kvůli dobrému nebo zajímavě podanému tématu jim dávali prostor v informativním promítání.⁶³

4.1 SOUTĚŽNÍ PROGRAM

V soutěžním promítání byly k vidění filmy, které prošly sítím výběrové komise na základě včas podané přihlášky a zasláné filmové kopie. Tyto termíny oznamovaly příslušná periodika a také kolovaly v jednotlivých organizacích. Většina filmů pocházela od filmových společností, jako např. Krátký film Praha, který byl také jedním z důležitých pořadatelů. Filmy se přiřadili k jednotlivým kategorizacím a zvláštní pozornost se věnovala televizním pořadům. Každým

---

⁶¹ S největší pravděpodobností jde o budovu Slovanského domu, ve kterém v těchto letech sídlila Galerie výtvarného umění, dnešní Muzeum umění Olomouc. V budově je dnes obchodní dům Billa a olomoucké nezávislé Divadlo Tramtarie.

⁶² Usuzuji, že se jedná o takový okleštěný výběr soutěžních i nesoutěžních filmů pro veřejnost (členy filmového klubu).

⁶³ Jeden konkrétní případ lze najít v kapitole Organizace, kdy se zabývám stížností muzea v Hradci Králové od Karla Lohnského.

ročníkem se počet přihlášených filmů zvyšoval, až na rok 1970 kdy došlo k mírnému poklesu. „*Ono ne jenom festival, ale i filmová výroba se vrátila trochu nazpět.*“⁶⁴ Z celkového počtu přihlášených filmů se v roce 1967 na filmovém plátně objevilo 42 filmů, v roce 1968 soutěžilo o ceny 55 filmů, což byl také nejvyšší počet filmů mezi léty 1967-1970. Následující dva ročníky promítly 50 filmů v roce 1969 a 53 filmů v roce 1970.⁶⁵

Programová skladba festivalu měla také své odpůrce. Nejenom že se vedly vášnivé debaty na volných diskuzních tribunách⁶⁶, ale také vznikla stížnost podaná prostřednictvím Zpravodaje AFO od Jiřího Lehovce. Ve své promluvě žádal výběrovou komisi o to, aby zvažila, jaké filmy do soutěže vybírá. Podle jeho názoru se na AFO promítaly filmy, které svou tematikou a formou tehdy patřily do festivalu Ars film v Kroměříži⁶⁷. Jiří Lehovec tenkrát předsedal řídicímu výboru festivalu. Výtka směřovala k filmům ze společenskovedního oboru. „*Takovými a podobnými filmy jaksi zředují a snižují charakter výukové a vědecké specifiky festivalu a dokonce si jej i časově omezují.*“⁶⁸ Lehovec se tak vyjadřoval k filmům jako např. Stavitel z Barcelony, Hra na krále, Jak namalovat básníci individua a Kulhavý Poutník Josef Čapek. Lehovec vyčítal výběrové komisi zařazení do soutěže z důvodu přílišné subjektivity, a tak odklonu od vědeckého či výukového aspektu. Možná v tom také byla z jeho strany obava o Ars film jako takový. Vyústění tohoto konfliktu Petr Kudela okomentoval těmito slovy: „*Něco takového se dělo, týkalo se to filmů o výtvarném umění, což byl menší nálet a dospělo to k dobrému. Dokonce byl Jiří Lehovec v porotě. To jsme se v dobrém sjednali. Ten průběh zaoblilo to, že Lehovec natočil nějaký film pro Krátký film Praha.*“⁶⁹

V následujícím roce se mohl pyšnit nashromážděním soutěžních přihlášek ze všech filmových a televizních studií tehdejšího Československa. „*Academia Film 1969 poskytne možnost konfrontace práce jednotlivých televizních studií na poli populárně vědeckých pořadů*

---

⁶⁴ Rozhovor Petr Kudela, příloha č. 14.

⁶⁵ Univerzita Palackého. 30 let Academia filmu Olomouc: Mezinárodní festival vědeckých, populárně-vědeckých a didaktických filmů, televizních pořadů a videoprogramů. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995.

Moje propočty vytvořené na základě zveřejněných filmů dostupných v materiálech Zpravodajů z NFA se trochu liší. A to tak, že v roce 1968 a 1969 bylo v soutěžním promítání o jeden snímek navíc. V textu uvádím informace zmíněné v publikaci 30 let Academia filmu Olomouc, ovšem v příloze ponechávám všechny filmy, tedy v těchto dvou letech o jeden nadbývá.

⁶⁶ O tomto tématu se rozepisují v podkapitole Diskuzní scéna na str. 41.

⁶⁷ Festival, který vznikl po vzoru AFO. Dnes je jím Mezinárodní tematická veřejně výběrová soutěž neprofesionálního filmu a videotvorby o umění, animované tvorby, videoartu a experimentů. (Dostupné z: <http://www.arsfilm.cz/> 8.8.2016)

⁶⁸ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 4, str. 14, sign. II-4812/1968.

⁶⁹ Rozhovor Petr Kudela, příloha č. 14.

*navzájem i možnost širší konfrontace této televizní tvorby s tvorbou studií filmových. Ukáže se tak nepochybně širě tematického záběru televizní tvorby, ale zároveň i její perspektivní možnosti. Snad i specifičnost televize v oblasti vědeckých a populárně vědeckých programů vystoupí plastičtěji, než na přehlídce loňské.*⁷⁰ Hlásil festivalový zpravodaj, který vycházel přibližně dva měsíce před samotným konáním. Filmy do soutěže zaslali všechna studia Krátkého filmu Praha: výukové, dokumentární, zpravodajské, propagační, dále filmové studio Gottwaldov, studio ČAF a Štúdio krátkych filmov Bratislava. Objevily se také filmy z Filmové a televizní fakulty AMU, Výzkumného ústavu zvukové techniky a filmu, z oddělení zdravotní výchovy KÚNZ v Ostravě a Výzkumného stavu vodohospodářského. Poprvé přihlásily své filmy dokonce všechna televizní studia: z Prahy, Bratislavy, Brna, Ostravy i Košic. *„Academia Film 1969 poskytne možnost konfrontace jednotlivých televizních studií na poli populárně vědeckých pořadů navzájem i možnost širší konfrontace této televizní tvorby s tvou studií filmových. Ukáže se tak nepochybně širě tematického záběru televizní tvorby, ale zároveň i její perspektivní možnosti.*⁷¹ Organizátoři v podobě televizního vysílání tak viděli jasnou budoucnost, jak i prozrazují předběžné informace – nulté číslo Zpravodaje pro rok 1969.

4.1.1 Postupná problematika kategorizace filmů

Jak už jsem několikrát zmínila dříve, filmy byly řazeny podle jednotlivých dnů tematicky pod jednotlivou fakultou. Avšak i během tak krátkého období, jako byly roky 1967 až 1970, docházelo k tomu, že individuální filmy přestávaly splňovat striktní kategorizaci festivalu podle tématu na lékařské, přírodovědecké nebo společenskovední filmy. Témata se v individuálních filmech prolínala. Docházelo tedy k tomu, že z hlediska filmů samotných přestávala být kategorizace dnů důležitá. Tento problém si uvědomovala porota i organizační štáb a další složky organizace. *„Tak jako v předchozích ročnících i letos způsobila porotě i organizátorům přehlídky řadu problémů kategorizace přihlášených filmů. A televizních pořadů. Ukazuje se, že vzniká okruh filmů na pomezí jednotlivých věd, nebo přímo s interdisciplinární tematikou, což odpovídá současnému vývoji ve vědě, který směřuje k týmové práci. Tyto filmy je velmi obtížné zařadit do tradičních vědeckých kategorií. Porota*

---

⁷⁰ NFA, Předběžné informace AFO 1969, březen 1969, str. 7, sign. II-4812/1969-1970.

⁷¹ Tamtéž.

se přesto domnívá, že by nemělo dojít ke zrušení oborového rozčlenění festivalu, ale že by měl tento problém být řešen vytvořením speciálních skupin filmů uvnitř základních vědeckých kategorií.⁷² I přes tyto zřejmé tematické nesrovnalosti a interdisciplinaritu zůstala kategorizace stejná i pro V. ročník festivalu v roce 1970 a ke změně v programovém schématu nedošlo. Nadto nejsou ani žádné prokazatelné materiály, které by potvrzovaly vytvoření výše zmíněných specifických skupin.

Tyto potíže se zařazením filmů do správné vědní kategorie se stávaly i před konáním pátého ročníku. Volné diskuzní tribuny fungující jako fóra pro vyjádření divákova názoru také několikrát také poukázaly na tyto nesrovnalosti a následně i organizátoři přicházeli na to, že řazení podle fakult je přínosné pro univerzitu, ale nikoliv pro filmy, což přiznávají také v předběžných informacích AFO 1969: „V programové skladbě letošní přehlídky zůstává sice zachováno oborové rozčlenění na filmy z oblasti lékařských věd, společenských věd a přírodních věd, avšak uvnitř těchto skupin či kategorií – a mezi nimi navzájem jsou ve větším počtu než jindy filmy, které jsou jen obtížně zařaditelné do určité kategorie. Jejich téma je nazíráno mnohdy tak, že se jednotlivé vědní disciplíny spojují nebo navzájem doplňují. Vedle filmů speciálně lékařských jsou tu například i filmy na pomezí medicíny, psychologie, sociologie; stejně jako některé z přihlášených filmů nepatří jen do oblasti geografie, ale zároveň i do oblasti sociologie a politologie.“⁷³

4.1.2 Vítězné filmy v hlavních kategoriích

V podkapitole Ceny jsem se zabývala množstvím cen a okolnostmi jejich vývoje. Mezi hlavní ceny patřily ceny jednotlivých vědních oborů, přičemž navazovaly na koncepci celého programu festivalu. Nejdůležitější cenou byla Velká cena rektora UP. Já v této podkapitole představím filmy, které úspěšně obsadily výše zmíněné kategorie.

---

⁷² NFA, Zpravodaj AFO 1969, č. 6, s. 5, sign. II-4812/1969-1970.

⁷³ NFA, Předběžné informace AFO 1969, březen 1969, s. 8, sign. II-4812/1969-1970.

Udělená cena	1967	1968	1969	1970
Velká cena rektora UP	Ischemická choroba (VI.Kabelík)	Návrat do dejín (Vojtěch Andreášský)	Klíšťová encefalitis (Rudolf Granec)	soubor filmů z oboru lékařských věd Chronické stafylokokové infekce, Glykelmetakrylátové gely v lékařství a Transplantace kůže (Vladimír Kabelík, Ivan Karel)
Cena v oboru lékařských věd	Činnost vestibulárního ústrojí (Václav Hapl)	Vyšetřování vestibulárního ústrojí (Václav Hapl)	Život na druhou (Pravoslav Flak)	Postup neurologického vyšetření kojence I. (Pravoslav Flak)
Cena v oboru přírodních věd	Na počátku bylo 1+1(Pavel Brezina)	Stopy vedou k petrochemii (Stanislav Brožík)	Patenty přírody (Vladimír Horák)	Mozek a informace (Rudolf Obdržálek)
Cena v oboru společenských věd	Braun a Špork (Svatopluk Studený)	Kdy začal dnešek (Petr Kudela)	Carolus IV, et Petrus Barler (Svatopluk Studený)	Dudy a dudáci (Petr Kudela)

Tabulka 2: Seznam vítězných filmů v hlavních kategoriích, zdroj: AUP, NFA, vlastní zpracování

Hlavní cenu, tedy Velkou cenu rektora Univerzity Palackého, ve zkoumaném období získávali filmy s lékařskou tematikou. Jedinou výjimku tvoří film Vojtěcha Andreášského *Návrat do dejín*, který převzal hlavní cenu v roce 1968. Prvním takto oceněným filmem se v roce 1967 stal snímek *Ischemická choroba*, který objasňuje cévní onemocnění dolních končetin. Mimochodem byl také tento film prvním promítaným snímkem druhého ročníku vůbec. Hlavní cenu získal za „*vynikající zvládnutí tematiky i vizuálně nesnadné látky z oboru cévních poruch*.“⁷⁴ Autor filmu Vladimír Kabelík získal opět hlavní cenu v roce 1970, kdy porota ocenila celý soubor jeho filmů z oboru lékařských věd, *Chronické stafylokokové infekce*, *Glykelmetakrylátové gely v lékařství* a *Transplantace kůže*. Dalším lékařským filmem, který získal hlavní cenu rektora UP, byla *Klíšťová encefalitis* režiséra Rudolfa Grance. „*Film spojuje poznatky lékařské a biologické vědy, aby podal celkový obraz problematiky virového onemocnění*.“⁷⁵ Cenu získal za podání uceleného obrazu o terénním i laboratorním výzkumu a přenosu na člověka.

⁷⁴ NFA, Zpravodaj AFO 1967, č. 6, s. 2, sign. II-4812/1967.

⁷⁵ NFA, Zpravodaj AFO 1969, č. 2, s. 3, sign. II-4812/1969-1970.

Jediný film *Návrat do dejín*, který dostal hlavní cenu v roce 1968, spadl na rozdíl od již zmíněných filmů do oboru společenských věd, které byly primárně určeny pro studenty filozofické a pedagogické fakulty UP. Režisér Vojtěch Andreášský ve svém filmu zachycuje slovenské občany bojující za 2. světové války v Itálii proti fašismu. Zaznamenal osudy lidí, kteří byli po válce odsuzováni za to, že bojovali na západě. Porota snímek ocenila „za shrnutí a tvůrčí zvládnutí jedinečného faktografického materiálu.“⁷⁶

Ceny za obor lékařských věd během zkoumaného období získali režiséři Václav Hapl a Pravoslav Flak. Hapl svůj zájem směřoval na vestibulární aparát. Oba jeho filmy, které získali cenu v roce 1967 a 1968, se tak měli stejné téma. První film *Činnost vestibulárního ústrojí* objasňuje funkci tohoto aparátu uloženého ve vnitřním uchu a druhý film *Vyšetřování vestibulárního ústrojí* vysvětluje vyšetřovací metody tohoto aparátu. Naproti tomu Pravoslav Flak dostal ocenění za tematicky rozdílné filmy. V roce 1969 za film *Život na druhou*, který vypráví o zhoubných nádorech, zatímco roku 1970 film *Postup neurologického vyšetření kojence I.* natočil postup neurologického vyšetření u kojenců.

Filmy z oboru společenských věd měli také, stejně jako u vítězných filmů z oboru lékařských věd, pouze dva vítězné tvůrce. Prvním byl Svatopluk Studený, který získal cenu v roce 1967 a 1969 za filmy *Braun a Špork* a *Carolus IV, et Petrus Barler*. Oba filmy se věnují kulturní historii z jiného úhlu pohledu. Zatímco *Carolus IV, et Petrus Barler* podává obraz o osobnosti Karla IV., tak Braun a Špork dokumentují spolupráci vědce a režiséra v oblasti kulturní historie. Druhým tvůrcem, který dostal ocenění z oboru společenských věd byl Petr Kudela s filmy *Kdy začal dnešek* a *Dudy a dudáci*. Porota ocenila snímek *Kdy začal dnešek* za použití účinných filmových prostředků, které „vytváří u diváka historické a teoretické předpoklady pro pochopení vzniku abstraktního umění výkladem díla Františka Kupky.“⁷⁷ A snímek *Dudy a dudáci* si zasloužil za odbornou dokumentaci problematiky, kterou podal s poetickým nadhledem na smysl folklóru v tehdejší současnosti.

Obor přírodovědeckých filmů měl jako jediná kategorie pro každý ročník jiného vítěze. Roku 1967 se jím stal televizní film *Na počátku bylo 1+1* Pavla Breziny, jehož film mapoval vývoj matematiky. Následující rok porota odměnila cenou v přírodovědeckém oboru film *Stopy vedou k Petrochemii* režiséra Stanislava Brožíka. Shledala jej za „realizačně osobité dílo, které

---

⁷⁶ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 6, s. 2, sign. II-4812/1968

⁷⁷ Tamtéž.

vědecky přesným a přesvědčivým způsobem ukazuje problematiku výzkumu umělých hmot a jejich použití v praxi.“⁷⁸ Roku 1969 vyhrál Vladimír Horák s filmem *Patenty přírody*, který sleduje tehdy vznikající obor bioniky a roku 1970 cenu získal Rudolf Obdržálek za film *Mozek a informace*, protože „*dynamickým ztvárněním přibližuje divákovi složité pochody probíhající v lidském organismu při přijímání a zpracovávání informací.*“⁷⁹

4.2 NESOUTĚŽNÍ PROGRAM

Tak jako jsem se v předchozí kapitole snažila představit soutěžní sekci filmového festivalu AFO, v této kapitole chci stejným způsobem popsat a rozvést, jak vypadal nesoutěžní program, do kterého zahrnuji nejenom informativní promítání, ale také diskuzní scénu a další doprovodné události.

Informativní nebo jinak řečeno mimosoutěžní promítání lze pokládat za druh doprovodného programu, kde dostali prostor filmy, které nezapadli nebo nesplnili podmínky festivalu, ale zároveň zaujali natolik, aby byli zpřístupněny divákovi. I tyto filmy se promítaly v první řadě pro vědecké a studentské publikum. Tato informativní promítání se do roku 1969 navyšovala. Nejspíš jej zapříčinil čím dál tím vyšší počet podaných přihlášek do soutěžního promítání, kdy komise musela pečlivě vybírat filmy do soutěže. Zatímco v roce 1967 festivalový program obsahoval pouze jedno informativní promítání, jímž byla retrospektiva k 20. výročí AICS, kde se promítaly snímky ze zahraniční i československé produkce, následující rok bylo projekcí hned několik. Promítala se kolekce filmů z Mezinárodní přehlídky vědeckých filmů v Padově a další večer byl věnován tvorbě Karola Skřípského, kde organizátoři prezentovali průřez umělcovy tvorby. Následující rok byl vydatný na mimosoutěžní projekce. Promítaly se filmy ze zahraničních festivalů vědecké kinematografie (dokonce třikrát, v neděli, pondělí i úterý), v dalším mimosoutěžním promítání byly k vidění filmy určené pro seminář *Film jako pramen historiografie moderní doby*⁸⁰, kde se promítaly také pořízené záběry ze srpna roku 1968. Tento typ promítání byl však roku 1970 z programu vypuštěn. Vystřídala jej promítání pro veřejnost.

---

⁷⁸ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 6, s. 2, sign. II-4812/1968.

⁷⁹ NFA, Zpravodaj AFO 1970, č. 6, s. 2, sign. II-4812/1969-1970.

⁸⁰ O tomto semináři se lze dočíst víc v podkapitole Diskuzní scéna. s. 43.

4.3 DISKUZNÍ SCÉNA

Kromě dispozice k zhlédnutí dokumentárních a populárně vědeckých pořadů a filmů na jednom konkrétním místě, poskytoval festival AFO také již ve svých začátcích prostor k diskuzi a polemice nad promítnutými snímky. Tyto diskuze a později i semináře dodávaly festivalu pracovní charakter, kdy se vědečtí pracovníci, filmaři i pedagogové mohli konfrontovat se svými rozdílnými názory. Na začátku byly tzv. volné diskuzní tribuny, které se uskutečňovaly pravidelně po promítnutém bloku soutěžních filmů. V dalším ročníku se však začaly projevovat nedostatky takto pojaté diskuze, protože některé nastolené otázky a výtky, které nebylo v silách organizačního týmu ani samotného festivalu vyřešit, se opakovaly. Mohlo se stát, že kdyby volné diskuzní tribuny pokračovaly ve stejném duchu, tak by upadly do stereotypu přežvykující stále stejné problémy bez východiska. Mezi stále se opakující výtky patřily např. stížnosti na nedostatečnou evidenci a distribuci vědeckého a populárně vědeckého filmu, rozpor mezi uměleckými cíli tvůrců a nepochopením na straně vědců či pedagogů a naopak a nerespektování vědeckého nebo výukového charakteru snímků. Na základě takto opakujících se problémů dospěli organizátoři k závěru, že pro rok 1968 bude lepší zaštitit diskuzní tribunu každého vědeckého oboru nějakým tématem a předejít tak opakujícím se všeobecným stížnost, ale vztáhnout diskuzi ke konkrétním promítnutým snímkům. I přes tuto snahu zkonkretizovat jednotlivou diskuzní tribunu se účastníci vrátili v debatách ke stejným tématům. V roce 1969 nastala v schématu diskuzních tribun změna. Organizátoři smrštili volné diskuzní tribuny pouze do jedné velké diskuze, která se konala poslední den festivalu. Tato diskuze byla vyhrazena pro všechny promítnuté filmy a účastníci se mohli vyjadřovat k jakémukoli filmu, o kterém chtěli diskutovat. Na programu přibyl také seminář s konkrétním tématem a připravenými referáty pozvaných odborníků. Obdobně to vypadalo i při pořádání dalšího festivalového ročníku.

4.3.1 Volné diskuzní tribuny

V prvních dvou zkoumaných letech byl systém volných diskuzních tribun stejný, s tím rozdílem, že v roce 1968 měla volná diskuzní tribuna každého dne své konkrétní téma. Tato diskuzní setkání probíhala v Klubovně Vlastivědného ústavu bezprostředně po zhlédnutí bloku

soutěžních filmů. Debatovalo se o teoretických i praktických aspektech vědecké a filmové práce. Podle mého názoru volné diskuzní tribuny také zasahovaly do vývoje festivalu i do rozvoje samotných snímků, ať už se to týkalo rozlišování žánru, vytyčení tématu nebo hledání vhodných výrazových možností. Mimo jiné tyto debaty vedly také k realizaci instituce INFOR film servis⁸¹, která vznikla jako služba pro výrobu a distribuci národních i zahraničních filmů. Z objemu zachovaným přepisů volných diskuzních tribun vyplývá, že účastníci festivalu měli čím dál tím větší potřebu diskuze a objasňování svých stanovisek. Zatím co v roce 1967 jsou zápisy sotva dvoustránkové, v dalším roce už jsou dvojnásobné.

Volné diskuzní tribuny udržovaly na festivale pracovní tempo. „*Vzájemné poznávání je jen jednou stránkou olomouckých volných tribun. Jejich podstata však je v jejich pracovním a tematicky konkrétním zaměření podle jednotlivých oborů. To umožňuje, aby věcná diskuze vedla od ujasnění problémů i k položení otázek obecnějších, teoretické povahy.*“⁸²

Výše poznamenaná citace trochu vylučuje mou tezi o utíkání ke stále stejným problémům doprovázející populárně vědecké filmy během průběhu debat, ale na druhou stranu během volné diskuze po lékařských filmech v roce 1968 režisér Vojtěch Andreánský „*vyslovil optimistický názor na diskuze AFO. Loni zde nebyl, obsah diskuze se však proti předložku nijak podstatně nezměnil.*“⁸³ I přesto že docházelo k zevšeobecnování a na konkrétní filmy se debaty stáčely jen povrchně, tak účastníci promluvili i o zajímavých faktorech popřípadě vyjádřili poutavou kritiku jako např. při II. ročníku festivalu v roce 1967, kdy účastníci volné diskuzní tribuny lékařských filmů vyvolaly debatu o právní odpovědnosti lékaře při pořizování filmového záznamu během operace. Také se shodli na přínosu lékařských filmů pro výuku, protože studenti tak mohli zhlédnout individuální a neopakovatelné jevy, které v se objevují v lékařské praxi ojediněle. V dalším roce volná diskuzní tribuna lékařských věd měla téma *Výuka a výzkum v lékařském filmu*. Hosté se shodli, že lékařské filmy se potýkaly se špatnou barevností filmového materiálu a dále jako kdyby některé filmy chtěli splnit současně příliš mnoho úkolů. Jiří Lenfeld⁸⁴ zmínil, že všeobecně ve výukových filmech postrádá „*větší provokativnost k myšlení.*“⁸⁵ Dalším problémem předestíraným i v diskuzích ostatních vědních

---

⁸¹ Provoz této instituce byl zahájen 1. 9. 1969 v Praze a existoval ještě, když AFO slavilo jubileum 30 let od svého vzniku, což dokazuje inzerce v publikaci 30 let Academia filmu Olomouc.

⁸² NFA, Zpravodaj AFO 1967, č. 1, s. 5, sign. II-4812/1967.

⁸³ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 3, s. 14, sign. II-4812/1968.

⁸⁴ Tehdejší prorektor a vedoucí katedry farmakologie na Univerzitě Palackého v Olomouci.

⁸⁵ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 3, s. 11, sign. II-4812/1968.

oborů byla nedostatečná vybavenost učeben pro promítání výukových filmů kvůli nedostatečnému vybavení pro promítání, polemizovali, jak moc důvěryhodné je využití černobílého nebo barevného materiálu či zvukových efektů pro filmování. Podle účastníků diskuzí „*příliš mnoho barev, abstraktní hudby a zvukových efektů odvádí však často pozornost od vlastního námětu.*“⁸⁶

Volné diskuzní tribuny přírodovědeckého oboru se v roce 1967, kromě již zmíněných výtek, zabývaly technickými nedostatky filmového média a také problémem neinformovanosti pedagogů, protože neexistovala žádná dostupná pravidelně aktualizovaná databáze s výukovými filmy. Na volné diskuzní tribuně následujícího roku čelili organizátoři výtce za zrušení kategorie populárně vědeckých filmů. Eduard Petřů jako jeden z předních členů organizačního štábu se vůči této kritice ohradil a „*zdůvodnil skladbu programu tím, že filmů ryze vědeckých je v čs. produkci málo, převažuje populárně vědecká tvorba. Z praktických důvodů bylo nutno postavit vedle sebe filmy různých žánrových kategorií.*“⁸⁷ Ještě pak se diskutovalo o možnostech dokumentárního záznamu, nejen jako pouhé filmové nahrávky, ale také jako materiálu pro další zpracování pomocí střihu a dalších filmových postupů pro účely vědeckého filmu.

Protože v dalších dvou letech organizátoři pozměnili koncepci volných diskuzních tribun, shrnují a popisují jejich dění už velmi krátce. Navíc z volné diskuzní tribuny pro rok 1970 nebyl v archivních materiálech dochován jakýkoli zápis nebo shrnutí z této diskuze. Debaty také částečně nahradily semináře, o kterých pojednávám v následující podkapitole.

Roku 1969 byla uspořádána pouze jedna diskuzní tribuna. Diskuze probíhala na téma filmů uvedených na festivalu napříč kategoriemi. Fungovala jako zpětná vazba nejen pro tvůrce, ale také pro organizátory festivalu AFO. Nadále se opakovaly výtky nastolené již ve zmíněných dvou ročnících, ale také se nastolila nová otázka o míře dramatizace vědeckého filmu v souvislosti se snímkem Pravoslava Flaka *Oči- souboj s tmou*, který použil dramatizace situací se slepcem, aby divákům přiblížil život nevidomých.

4.3.2 Semináře

---

⁸⁶ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 3, s. 12, sign. II-4812/1968.

⁸⁷ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 4, s. 16, sign. II-4812/1968.

Semináře do určité míry nahradily volné diskuzní tribuny, dokonce by se dalo říct, že z nich přímo vycházely. Diskuze byla stále součástí i těchto seminářů, ale předcházely jim dopředu připravené referáty s konkrétním tématem od pozvaného odborníka, filmaře nebo vědce na stanovené téma.

První seminář konaný na čtvrtém ročníku AFO dne 17.4.1969 měl název *Film jako pramen historiografie moderní doby*. Před konáním samotného semináře byli v dřívějších dnech festivalu promítnuty nové i starší snímky dokumentující historii i zpravodajské záznamy z předešlého roku. V semináři vystoupily dva referenti, kdy prvním byl doc. Dr. Jiří Horejskek, CSc. z katedry historie Univerzity Palackého a zahraniční host Drs. R. L. Schurursma z Institutu dějin při Státní univerzitě v Utrechtu. Protože holandský referent také natáčel filmy, tak mezi promítanými filmy k semináři byl také jeho snímek *Bitva o Arnheim září 1944*. Jádrem jeho referátu bylo odůvodnění důležitosti filmu pro poznání historie. Domníval se, že další generace se jinak než pomocí filmového obrazu nedokážou vcítit do válečných historických událostí: „*Vezměme historii obou světových válek nebo historii Třetí říše. Bez pomoci filmu a zvuku se vůbec nedá proniknout do problematiky tohoto dění. Obrazy bláta v zákopech západní fronty za první světové války, stranické schůze nacistů v Norinberku, utrpení židů ve varšavském ghettu, účinek prvních atomových bomb – to vše nám pomáhá pochopit, co se skutečně stalo a tak prohlubuje naši znalost a porozumění minulosti; zvláště to bude důležitý zdroj pro další generace, které tyto zkušenosti již nezažily.*“⁸⁸

Během pátého ročníku AFO se seminář konal již v odlišném duchu. Na rozdíl od otevřeného promlouvání o historii, politice apod. se navrátil do atmosféry roku 1968, který se věnoval výukovému filmu a pedagogickému oboru. V roce 1970 se seminář konal 21. 4. a tematicky byl vymezen na využití filmu ve školním především vysokoškolské výuce. Úvodní referáty pronesli tři hosté, kterým byli Vilém Kudrlička ze socialistické akademie, doc. Evžen Spálený a dr. Věra Bočková z pedagogické fakulty Univerzity Palackého. „*Cílem tohoto semináře je osvětlit téma využití filmu ve školní výuce především z hlediska gnoseologického. Název školní film je možné dnes jen velmi obtížně přirknout mnohému z filmů, určených především studujícím. Problémy a perspektivy spojení tolik potřebné úzké účelovosti školního filmu a svobody filmových výrazových prostředků je naléhavým námětem pro diskuzi.*“⁸⁹Tak

---

⁸⁸ NFA, Zpravodaj AFO 1969, č. 4, s. 12, sign. II-4812/1969-1970.

⁸⁹ NFA, Předběžné informace AFO, březen 1970, s. 7, sign. II-4812/1969-1970.

to o semináři referovali již předběžné informace, vydané v březnu. Nakonec se semináře zúčastnil jako přednášející ještě prom. ped. Miroslav Němeček z Výzkumného ústavu pedagogického ústavu v Praze, který promluvil o perspektivě kazetového filmu ve výuce, jeho výhodách i nedostatecích.

4.4 DALŠÍ DOPROVODNÝ PROGRAM

Academia film měl ve zkoumaném období zejména pracovní charakter, nicméně hosté se také mohli zúčastnit i akcí, které byly odpočinkové. Organizátoři tak zahraničním i mimo olomouckým hostům dopřávaly komfort v podobě návštěv okolních pamětihodností, výstav, večerního koupání alias *Nocturno*, nebo *Academialesu*.

Academiales vznikl při konání třetího ročníku jako večer zábavy a neformálního setkávání, kde se mimo jiné vyhlášovala studentská cena. Účastníci se tak mohli blíže seznámit, popřípadě dát prostor soukromým diskuzím.

Výlety se konaly pravidelně první den po přijetí hostů u rektora UP, kdy delegace odjela na jednu z blízkých památek s již připraveným speciálním programem. Například v roce 1968 jim byla módní přehlídka od OP Prostějov, jak podotýká festivalový zpravodaj: „*Jednou z velmi zajímavých součástí večera byla módní přehlídka, uváděná Annou Zatloukalovou. Manekýnky a manekýni Oděvního průmyslu Prostějov předvedli nejnovější kolekci exkluzivních modelů, určených pro zahraniční zájemce.*“⁹⁰ V jiných letech se konaly hudební večery či koncerty sboru.

Výstavy byly dvojího typu, kdy se uspořádaly výstavy v souvislosti s festivalem, a pak stálé expozice galerií, které účastníci mohli navštívit. Roku 1968 byla připravena výstava ve spolupráci s Národním technickým muzeem v Praze. Expozice nesla název *Od počátků kinematografie a filmu k dnešní dokonalé technice* a čítala na 300 exponátů i tehdejšího nejmodernějšího filmového vybavení jako např. kameru ERK 35 mm nebo úzkoformátové kamery z Japonska nebo USA. V roce 1969 mohli hosté zavítat na expozici s názvem *Nová filmová technika* ze sbírek Národního filmového muzea a z národního podniku Meopta v Přerově. Mezi dalšími výstavami lze najít např. výstavu aktů fotografa Miloslava Stibora nebo výstavu grafiky olomoucké výtvarnice Inge Koskové.

---

⁹⁰ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 2, s. 15, sign. II-4812/1968.

5. HOSTÉ

V prvních pěti letech navštívilo festival AFO na desítky zahraničních hostů, zatímco národních osobností se zúčastnilo mnohonásobně více. Zahraniční účast byla poměrně proměnlivá. Největší zahraniční návštěva se konala v roce 1967, zatímco v roce 1970 žádná delegace nepřijela. Jak uvádí můj respondent Petr Kudela, za tehdejší neúčasti zahraničí byly na vině politické vlivy normalizace: „*I my jsme se lekli, nejen lidé v zahraničí, jinou příčinu to nemá. Že by byli nevítaní nebo že by se jim AFO jevilo jako neúčinné to nikoliv.*“⁹¹ U Československých hostů to bylo trochu jiné. Do Olomouce přijížděli hosté z filmových a televizních studií, vědečtí pracovníci, tvůrci filmů i pedagogové. Mezi známá jména Československé kinematografie, které se na festivalu objevili, patří Evald Schorm, Jiří Lehovec nebo Karel Vachek a spousta dalších. Následující dvě podkapitoly však přináší pouze „vzorek“ osobností, které se na festivalu AFO ukázaly, ale zanechaly na události poměrně velký otisk a vliv.

5.1 ZAHRANIČNÍ HOSTÉ

Zahraničních hostů se v prvních letech na festivalu ukázalo na desítky. Mezi nejpočetnější a nejčastější patřili zástupci z Itálie, Polska a NDR (pouze v roce 1967 a 1968). Další návštěvy zavítaly na AFO z Maďarska, Švýcarska, NSR, Holandska a Belgie. Návštěvníci v době konání měli doprovod z řad studentů a pedagogů UP. Nejprínosnějšími hosty byli Paola Robuschi z Itálie a R. L. Schuurisma z Holandska, o kterých se zmiňuji níže a popisuji jejich přínos pro festival Academia film Olomouc.

Paola Robuschi, osobnost blízce spjatá s Padovskou Univerzitou, se jako čestný host zúčastnila festivalu AFO v letech 1967, 1968 a 1969. Byla jednou ze zástupců ve spolupráci Padovské Univerzity a AFO.

Právě kvůli spolupráci těchto dvou Univerzit je příhodné tento navázaný vztah více přiblížit. První zmínka o festivalu vědecké kinematografie v Padově se objevila v roce 1966, kdy podle zápisu z porad podal o navázání kontaktu návrh člen organizačního štábu Milan Nováček. Komunikaci navázali organizátoři prostřednictvím rektora UP. Oba festivaly se tak staly pro sebe navzájem inspirací. AFO se inspirovalo, aby kopie vítězného filmu zůstávaly v majetku univerzity, naopak Padova převzala nápad s uspořádáním studentské poroty. I výrok Paoly Robuschi svědčí o

---

⁹¹ Rozhovor Petr Kudela, příloha č. 14.

jejím nadšení pro olomoucký festival, jak uvedla v roce 1969 v rozhovoru pro festivalový zpravodaj: „*Líbí se mi způsob, jak se tady diskutuje o filmech na volných tribunách. Líbí se mi neoficiální, zcela bezprostřední, přátelská atmosféra mezi lidmi, to, jak tady vedle sebe svorně sedí akademičtí hodnostáři, studenti, filmoví tvůrci, producenti i distributoři...*“⁹² Navíc při do roku 1969 byly pravidelně uváděny jako doplňující program filmy z Padovy. Padovský festival také často oceňoval české snímky, především filmy Vladimíra Kabelíka z oboru medicíny byly oblíbené.

Dalším pozvaným hostem, který se stal přínosem, byl historik Drs. R.L. Schurursma z Institutu dějin při státní univerzitě v Utrechtu. Festival AFO navštívil pouze v roce 1969, kdy v rámci semináře Film jako pramen historiografie moderní doby, byl jedním z referujících. Přispěl tak svým pohledem na problematiku pojetí historie. Za svůj počín získal od poroty Čestné uznání, protože svým filmem a přednáškou tak přispěl k vysoké úrovni festivalu. AFO promítal jeho film Bitva o Arnheim – září 1944. Tento film „*je historiografickou analýzou událostí, které k této bitvě a skutečným bojům vedly a faktorů, které způsobily porážku Spojenců.*“⁹³ Jeho filmy, v té době dva, byly určeny pouze pro výuku, protože bylo nutná znát historický kontext k těmto filmům. Prvním byl „Anton Mussert“. Snímek pojednává o vůdci holandských nacistů v třicátých letech a za druhé světové války a vychází pouze z autentických záběrů. Avšak u filmu Bitva o Arnheim – září 1944 se uskutečnily dotáčky.

5.2 NÁRODNÍ HOSTÉ

Pro tuto podkapitolu vybírám několik filmařských osobností často navštěvující festival a také osobnosti, které získali na Academia film Olomouc některé z vyhlášených cen. Konkrétně se zmiňuji o Vojtěchu Andreánském, Miro Bernatovi, Vladimíru Kabelíkovi, Petru Kudelovi a Karolu Skřípském.

Vojtěch Andreánský je považován za zakladatele slovenské dokumentaristiky. K natáčení se dostal v Ústave pre lékarský film a od té doby se jeho hlavním tématem stalo zdravotnictví. Festivalu AFO se zúčastnil v letech 1967, 1968 a 1969, kdy v roce 1968 byl také členem organizačního štábu. Z celkového počtu promítnutých filmů tři získaly na AFO ocenění. Za film

---

⁹² NFA, Zpravodaj AFO 1969, č. 5, s. 12, sign. II-4812/1969-1970.

⁹³ NFA, Předběžné informace AFO 1969, březen 1969, s. 6, sign. II-4812/1969-1970.

Bukovohorská kultúra získal roku 1967 čestné uznání, ale následující rok byl oceněn Hlavní cenou AFO za film *Návrat do dejín*. Film dostal cenu „za prvou publikaci aktuálního problému historii slovenského zahraničního odboje v Itálii.“⁹⁴ Další odměnou byla Cena Slovenského filmu za snímek *Limes Romanus* na Slovensku.

1967	Bukovohorská kultúra
1968	Náhle cievne príhody mozgové
	Návrat do dejín
	... preto odchadzam
1969	Transplantácia srdových chlopní
	Limes Romanus
1970	

Tabulka 3: Seznam filmů V. Andreánskeho na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování

Miro Bernat svými filmy přispěl na všechny ročníky AFO v letech 1967 – 1970. Navíc také v roce 1970 se v rámci festivalu konal večer promítaných filmů s ukázkou jeho tvorby k jeho počtě a oslavě šedesátých narozenin. Ve speciálním promítání bylo k vidění šest filmů jako průřez tvorby. Za svou dosavadní filmovou kariéru dostal téhož roku cenu ČSAV. „V letech tak alergických na každý projev individuality Bernat urputně hledal osobitý výraz pro své osobité vidění světa a problémů. Pracoval s látkami zdánlivě fádními a ultimátními. Dal jim však svou duši a ukázalo se, že utilitární se změnilo v umělecké. Že právě autorské vidění látky, autorský přístup k látce a vyříbená forma jsou pro vznik dokumentárního díla nezbytnou podmínkou.“⁹⁵ V předchozích letech se mu podařilo získat cenu Socialistické akademie za filmy o osobnosti J. E. Purkyně a cenu ČSAV za snímek *Jsi zodpovědný za svou růži*. Svůj vztah k festivalu okomentoval těmito slovy: „Stál jsem u jeho zrodu. V té době se na krátké filmy s populárně vědeckou tematikou zapomínalo. Neměly ani základnu, kde by se mohly promítat, nebylo ani místo, kde by se setkali tvůrci s vědeckými pracovníky“⁹⁶

1967	Já, Petr Bezruč
	Jsi zodpovědný za svou růži
1968	Ať zním
1969	J. E. Purkyně - Symbolae ad ovi avium
	J. E. Purkyně - Akademia

⁹⁴ NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 6, s. 1, sign. II-4812/1968.

⁹⁵ NFA, Zpravodaj AFO 1970 č. 2, s. 5, sign. II-4812/1969-1970.

⁹⁶ Tamtéž, s. 7.

1970	Otevřené dveře
	Kontinuální kultivace mikroorganismů
	A kníže kopí potěžkal
	Motýli tady nežijí
	Zaječí hony
	Dialogy s hvězdami
	Železo Velké Moravy
	ocenění za dosavadní tvorbu

Tabulka 4: Seznam filmů M. Bernata na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování

Vladimír Kabelík se stal nejproduktivnějším filmovým tvůrcem pro festival. Ve zmapovaných letech bylo do soutěže přihlášeno 16 filmů pod jeho režii. Už v prvním roce získal hlavní cenu Velká cena rektora UP za film *Ischemická choroba*. Jeho tvorba byla také často dobře hodnocena na zahraničních festivalech, v souvislosti s AFO i na festivalu Padovské Univerzity. Specializoval se především na filmy z lékařského oboru. Jak sám uvedl pro festival: „*Medicína mě zajímala odjakživa, a když se mi někdy v roce 1954 nebo 1955 nabízela příležitost natočit lékařský film, samozřejmě jsem se jí ihned s radostí chopil. Byl to snad jeden z vůbec prvních lékařských filmů u nás – alespoň v Praze, protože dříve už v Brně se někteří kolegové touto problematikou zabývali. Můj první lékařský film tedy vznikl v pražské vojenské nemocnici ve Střešovicích a zabýval se operací čelistní zlomeniny. Film pak byl poslán na festival do Padovy a tam i jinde měl dost velký úspěch. A tak jsem se rozhodl, že se budu této tématice věnovat. No a od té doby jsem lékařských filmů natočil asi čtyřicet.*“⁹⁷ prozradil. Zabýval se nejnovějšími lékařskými postupy a metodami té doby. Mimo lékařské filmy natáčel také z oblasti přírodních věd. V roce 1968 se události osobně nezúčastnil z důvodu natáčení v zahraničí, ale i přesto získal cenu Študia krátkých filmov Bratislava. Následně dostal cenu ČSAV za film *Vzducholodí k severnímu pólu*⁹⁸ a roku 1970 opět vyhrál hlavní cenu UP za soubor filmů z oboru lékařských věd společně s kameramanem Ivanem Karlem.

1967	Ischemická choroba
	Transplantace tkání II.
	Operace bez skalpelu
1968	Melanoblastom Kůže
	Fluorescence I.

⁹⁷ NFA, Zpravodaj AFO 1969, č. 2, s. 13-14, sign. II-4812/1969-1970

⁹⁸ Celovečerní dokumentární film *Vzducholodí k severnímu pólu* se na AFO promítal v premiéře za přítomnosti tvůrců. Na toto speciální uvedení měl dorazit i generál Umberto Nobile z Říma, který byl vedoucím neúspěšné expedice. Generál ale nakonec na festival nedorazil.

	Paprsek naděje
1969	Adaispiromykoza
	Ostrov krásy
	Mufloní stopou
	Vzducholodí k severním pólu
	Neslyšitelný zvuk
1970	Umělá ledvina
	Transplantace tkání - tubulovaný lalok
	Glykolmetakrylátové gely v lékařství
	Chronické stafylokokové infekce
	Hydron

Tabulka 5: Seznám filmů V. Kabelíka, zdroj: AUP, vlastní zpracování

Rodák z Ostravy Petr Kudela se sice zúčastnil soutěže pouze dvakrát, ale v obou případech si filmy odnesly ocenění. Základající člen Academia filmu Olomouc pracoval jako dramaturg Krátkého filmu Praha a také sám natáčel krátkometrážní snímky. Jeho úloha v rámci festivalu nebyla pouze v počátečním nápadu a realizaci prvního ročníku, ale i nadále byl členem organizačního štábu, dokud byl dramaturgem v studiu Krátkého filmu Praha. Pokud zrovna neměl v soutěžním promítání zařazené filmy, zhostil se úlohy porotce, kde spolu s ostatními rozhodoval, které filmy patřily mezi ty nejlepší. Jeho dva filmy *Kdy začal dnešek* a *Dudy a dudáci* získaly ceny za nejlepší film v oboru společenských věd. První snímek pojednával o umělci Františku Kupkovi a druhý byl zaměřený na smysl folklóru v současnosti.

1967	
1968	Kdy začal dnešek
1969	
1970	Dudy a dudáci

Tabulka 6: Seznam filmů P. Kudely na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování

Karol Skřípský byl čestným hostem i soutěžním účastníkem. V roce 1968 byl v druhém dni konání AFO uspořádán večer promítání filmu Karola Skřípského jako zvláštní pocta jeho tvorbě. Významný tvůrce krátkometrážních filmů byl oceňován nejen na AFO, ale např. i na dnech krátkého filmu v Karlových Varech. Tématem, které povětšinu své tvorby zpracovával, byla příroda a život člověka spjatého s přírodními podmínkami. V rámci večera se promítaly snímky zobrazující průřez tvorby. V tomto roce Karol Skřípský získal pouze jediné ocenění, a to cenu MěNV Olomouc za film *Obyčejné dřevo*, který dokumentuje ubývající lidová řemesla.

1967	Naše ryby horských vod
------	------------------------

1968	Obrázky z Tatier
	Zachňujeme milióny životov
	Stvoritelia
	Mašinka
	Sená na Doščanke
	Obyčajné drevo
	4 dni Ľudovíta Čonku
1969	Sopky na Kanárskych ostrovoch
1970	

Tabulka 7: Filmy K. Skřipského na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování

ZÁVĚR

„Říkáme, že festival, filmová přehlídka, nemůže být považována za zdařilou akci dřív, než tak po pěti letech. Než se všechno vykrytalizuje a ukáže, že má v kontextu ostatních podobných akcí své místo, že je užitečná všem, kterým je určena. A myslím, že Academia film se za těch pět let stal skutečnou událostí.“⁹⁹ - A. F. Šulc

Tématem této bakalářské práce byla raná historie festivalu Academia film Olomouc v letech 1967 – 1970, které byly vymezeny po předběžné rešerši archivních pramenů v archivu Univerzity Palackého.

Cílem předkládané bakalářské práce bylo popsat a interpretovat vývoj prvních let festivalu Academia film Olomouc, kdy v roce 1967 festival dostal svůj název, s kterým disponuje i po padesáti letech svého konání. Práce se věnuje celkovému shrnutí průběhu festivalu a vyzdvihuje aspekty, které dále festival rozvíjely včetně vzniku názvu a jeho znaku. Dále tato bakalářská práce popisuje organizaci a objasňuje její fungování během vytyčených let. V dalším oddílech se práce věnuje programu a hostům festivalu, kde přibližuje soutěžní i nesoutěžní program a také diskuzní scénu festivalu, která pomáhala vést dialog mezi filmovými tvůrci a vědeckými pracovníky. Kapitola hosté přináší výběr zajímavých hostů z tehdejšího Československa a důležité osobnosti ze zahraničních delegací, které se určitým způsobem podíleli na festivalu.

Metodologická východiska výzkumu vycházela z přístupu nové filmové historie, jejímž cílem je přistupovat k historii z několika různých hledisek – kulturního, politického, hospodářského nebo sociálního kontextu. K získání a zpracování materiálů posloužila heuristická metoda kombinovaná s metodou orální historie.

Jako zdroj a podklady pro výzkum byly přínosné archivní materiály uložené v archivu Univerzity Palackého v Olomouci, jakožto hlavního pořadatele festivalu a archivní materiály Národního filmového archivu v Praze.

Výsledkem práce se sta materiál porovnávající festival Academia film Olomouc v krátkém časovém úseku v oblasti organizace a programu festivalu. Dokonce i festival v žánru

---

⁹⁹ NFA, Zpravodaj AFO 1970, č. 4, s. 9.sign. II-4812/1069-1970.

populárně vědeckých filmů narážel v tehdejší době na vliv politické situace tehdejšího Československa počínaje uvolněním komunistického režimu, pražské jaro v roce 1968, až po následnou normalizaci. Vliv lze vyzorovat na vývoji organizace, postupné proměně programu festivalu, zrušení studentské poroty či absenci zahraničních hostů v roce 1970. Tato bakalářská práce se tak může stát dostupným materiálem se základními údaji pro výzkum dalších let festivalu Academia film Olomouc.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

Literatura

Tištěné dokumenty

1. ALLEN, Robert Clyde a Douglas GOMERY. *Film History: Theory and Practice*. New York: Knopf, 1985. 248 s. ISBN 0394350405.
2. BLÁHOVÁ, Jindřiška. *Filmové festivaly (editoriál)*. *Illuminace*. 2014, roč. 26, č. 1, s. 5-7. ISSN: 0862397X.
3. ČESÁLKOVÁ, Lucie. *Atomy věčnosti: český krátký film 30. až 50. let*. Vyd. 1. Praha: NFA, 2014. 430 s. ISBN 978-80-7004-163-5.
4. GURŇÁKOVÁ, Michaela. *Raná historie festivalu Academia film Olomouc* [online]. Olomouc: 2015. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Dostupné z: <http://theses.cz/id/c9xn5g/>
5. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.
6. IORDANOVA, Dina. *The Film Festival Reader*. First published. Great Britain: St Andrews Film Studies, 2013, 239 p. ISBN 978-1-908437-09-9.
7. NAVRÁTIL, Antonín. *Cesty k pravdě či lži: 70 let československého dokumentárního filmu*. Praha: Nakladatelství AMU, 2002. ISBN 8073319098
8. SKŘIVÁČKOVÁ, Petra. *Ars Electronica Festival 1979 – 2012* [online]. [cit. 20. 8. 2016]. Brno: 2013. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Dostupné z: <http://theses.cz/id/9wgrwj/>
9. SZCZEPANIK, Petr (editor). *Nová filmová historie: Antologie současné myšlení o dějinách kinematografie a audiovizuální kultury*. První vydání. Praha: Herrman & synové, 2004, 528 s.
10. ŠTOLL, Martin, CYSAŘOVÁ Jarmila, HÁDKOVÁ Jana, ŠKAPOVÁ Zdena a ŠVIHÁLEK Milan. *Český film: režiséři – dokumentaristé*. První vydání. Praha: Libri, 2009, 695 s. ISBN 978-80-7277-417-3.
11. VALCK, de Marijke. KREDELL, Brendan. LOIST, Skadi. *Film festivals: history, theory, method, practice*. New York: Taylor & Francis Group, 2016. 256 s. ISBN 978-0-415-71246-0.
12. VANĚK, Miroslav a kol. *Orální historie. Metodické a „technické“ postupy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. 78 s. ISBN 80-244-0718-3.
13. Univerzita Palackého. *30 let Academia filmu Olomouc: Mezinárodní festival vědeckých, populárně-vědeckých a didaktických filmů, televizních pořadů a videoprogramů*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995.
14. Univerzita Palackého. *Academia film Olomouc 1968, k problematice vědeckého a populárně vědeckého filmu*. Olomouc 1969, Univerzita Palackého v Olomouci, redigoval: PhDr. Jiří Stýskal, 71 s.

Elektronické dokumenty

15. AFO. *Historie festivalu: afo.cz* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://afo.cz/index.php?seo_url=historie-festivalu

16. DATABÁZE. Jihlava Mezinárodní festival dokumentárních filmů. Píseň strojů [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.dokument-festival.cz/database/movie/17652%7CPiesen-strojov>
17. The Festival Research Network [online]. [cit. 20. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.filmfestivalresearch.org>
18. FINÁLE PLZEŇ. Historie festivalu [online]. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: <http://www.festivalfinale.cz/o-festivalu/statut-festivalu/historie-festivalu>
19. MUZEUM HRADEC KRÁLOVÉ. In memoriam RNDr. Karel Lohniský, PhD. [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://www.muzeumhk.cz/clanky-in-memoriam-karel-lohnisky.html>
20. INFO SCIFILM: Úvod: info.scifilm.cz [online]. [cit. 2016-08-20]. Dostupné z: <http://www.info.scifilm.cz/>
21. SK CINEMA: Databázy slovenského filmového ústavu. *Andreánský, Vojtěch 1917 - 1933* [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: http://www.skcinema.sk/arl-sfu/sk/detail-sfu_un_auth-0004385-Andreansky-Vojtech-19171993/
22. TERCHOVSKÁ SIEŇ SLÁVY. Karol Skřípský [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://slavni.terchova-info.sk/osobnost/karol-skripsky/>
23. ÚL'UV. Karol Skřípský – básnik přírody [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.uluv.sk/sk/web/casopis-rud/archiv/rok-2013/rud-012013/karol-skripsky-e28093-basnik-prirody/>
24. UNIE VÝTVARNÝCH UMĚLCŮ OLOMOUCKA. František Bělohávek [online]. [cit. 2016-01-13]. Dostupné z: <http://www.uvuo.eu/belohlavek/belohlavek02.htm>

Prameny

25. Archiv Univerzity Palackého v Olomouci (AUP), Fond: AFO, Karton: 4 AFO 1966 1967.
26. AUP, Fond: AFO, Karton 5 AFO 1968.
27. AUP, Fond: AFO, Karton 6 AFO 1969.
28. AUP, Fond: AFO, Karton 7 AFO 1970.
29. AUP, Fond: AFO, Karton 8 AFO 1971.
30. Národní filmový archiv (NFA), Zpravodaj AFO 1967, č. 1 – 6, sign. II-4812/1967.
31. NFA, Zpravodaj AFO 1968, č. 1 – 6, sign. II-4812/1968.
32. NFA, Zpravodaj AFO 1969 – 1970, č. 1 – 6, sign. II-4812/1969-1970.
33. Vědecká knihovna Olomouc, Strážce lidu 1967, roč. 47/48/49/50.

Orální prameny

34. KUDELA, Petr. 7. 6. 2016. Rozhovor realizovaný na základě otázek Terezy Tylové.
35. TAUSSIG, Pavel. 31. 7. 2016. Rozhovor realizovaný na základě otázek Terezy Tylové.

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1: Znak AFO, zdroj: AUP, Fond: AFO, Karton 5 AFO 1968, výstřížek z programu	22
Tabulka 1: Data konání, zdroj: AUP, NFA, vlastní zpracování	32
Tabulka 2: Seznam vítězných filmů v hlavních kategoriích, zdroj: AUP, NFA, vlastní zpracování	39
Tabulka 3: Seznam filmů V. Andreánského na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování	49
Tabulka 4: Seznam filmů M. Bernata na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování	50
Tabulka 5: Seznám filmů V. Kabelíka, zdroj: AUP, vlastní zpracování	51
Tabulka 6: Seznam filmů P. Kudely na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování	51
Tabulka 7: Filmy K. Skřípského na AFO, zdroj: AUP, vlastní zpracování	52

SEZNAM ZKRATEK

AFO – Academia film Olomouc

AICS – Mezinárodní asociace vědeckých filmů

AUP – Archiv Univerzity Palackého

Brat – Bratislava

ČSAV – Československá akademie věd

ČSSR – Československá socialistická republika

Čs. TV – Československá televize

DH – Divadlo hudby

FAMU – Filmová akademie múzických umění

FFP – festival Finále Plzeň

FF UP Ol – Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

FITES – Svaz filmových a televizních umělců

KF Brat – Krátký film Bratislava

KF Pr – Krátký film Praha

Knov. VaT – Klub novinářů vědy a techniky

LK UP Ol – Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

MěNV Ol – Městský národní výbor Olomouc

NDR – Německá demokratická republika

NFA – Národní filmový archiv

NSR – Spolková republika Německo

NTM – Národní technické muzeum v Praze

ODO Ol – Okresní dům osvěty Olomouc

OKS – Okresní kulturní středisko

Ol – Olomouc

PedF UP Ol – Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

PŘ UP Ol – Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Pr – Praha

RS – Rytířská síň

SF – Slovenský film

Soc. ak. – Socialistická akademie

UP – Univerzita Palackého

VF – Výukový film

VS – Václavkův sál

VÚ – Vlastivědný ústav

ZF – Zpravodajský film

SEZNAM PŘÍLOH

1. <Tab. Organizační štáb>
2. <Tab. Pořadatelé>
3. <Tab. Porota>
4. <Tab. Studentská porota>
5. <Tab. Ceny>
6. <Tab. Program 1967 - 1970>
7. <Tab. Soutěžní filmy>
8. <Tab. Vítězné filmy>
9. <Tab. Zahraniční hosté>
10. <Foto. Vzor program >
11. <Foto. Rámcový program a přihláška k účasti>
12. <Foto. Přihláška filmu>
13. <Foto. Pozvánka na seminář>
14. <Přepis rozhovoru s Petrem Kudelou>
15. <Přepis rozhovoru s Pavlem Taussigem>
16. <ukázka novinových článků z periodik Stráže lidu>

1. <Tab. Organizační štáb>

	1967	1968	1969	1970
Předseda	František Novák, prodávka FF UP, OI	Rudolf Pogoda, filmový klub OI	Rudolf Pogoda, ředitel DH, OI	Miloslav Zedek, prorektor UP OI
Tajemník				Pavel Dlouhý, FF UP, OI
Sekretářka/ sekretariát	Zorka Schierová, UP OI	Květoslava Šamajová, VÚ, OI	Josef Stýskal, OI	Jaroslav Hužva
Členové	Jaroslav Hník, MěNV, OI Jan Jelenský, KF Pr Rostislav Lošťák, ved. VŠ klubu UP OI Kateřina Moravcová, KF Pr Milan Nováček, ČSVK Brno Rudolf Pogoda, Film. klubu, OI Otylie Schoberová, UP OI Alena Štěrbová, red. Stráže Severu, OI Bohumil Šula, nám. ředitele VÚ, OI	Vlastimil Včelíný, KF Pr Vojtěch Andreánský, KF Bratislava Petr Kudela, KF Pr Miroslav Fiala, Čs. TV Praha Eduard Petřů, UP OI Miroslav Tomšů, UP OI Jiří Stýskal, UP OI Jaromír Duda, UP OI Vratislav Vyšín, UP OI Alena Štěrbová, UP OI Rostislav Koďoušek, UP OI Jaroslav Novák, VÚ OI Jaroslav Hník, MěNV OI Kateřina Pošová, KF Pr Jan Jelenský, KF Pr Otakar Kubic, KPFE pob. OI Bohuslav Matyáš, ODO OI	Jaromír Duda, PedF UP OI Jiří Egert, VF KF Pr Jaroslav Hník, MěNV OI Benedikt Jančí, Čs. TV Brat. Petr Kudela, VF KF Pr Bohuslav Matyáš, redaktor Stráže lidu, OI Jaroslav Novák, ředitel VÚ OI Helmut Páles, KF Brat Eduard Petřů, rektorát UP, OI Aleš Poledne, Čs. tv Pr Kateřina Pošová, KF Pr Brat Jiří Stýskal, FF UP OI Jaroslav Šajnar, Čs. TV Ostrava Svatopluk Ščudlik, ředitel OKS OI Miroslav Tomšů, LF UP OI Vlastimil Včelíný, VF KF Praha Vratislav Vyšín, PF UP OI Ján Zátcko, KF VF Brat.	Olga Šimková Jaromír Blažek, Čs. TV Ostrava Jaroslav Duda, PF UP OI Bořivoj Grác, UP OI Jaroslav Hník, MěNV OI Jaromír Kubíček, ČSAV Pr Petr Kudela, KF Pr Eduard Petřů, FF UP OI Rudolf Pogoda, ředitel DH, OI Kateřina Pošová, KF Pr Jiří Stýskal, FF UP OI Miroslav Tomšů, LF UP OI Vladimír Václavek, KF Pr Vratislav Vyšín, PF UP OI Ján Zátcko, KF Brat
Provozně technický				Bohumil Šula, VÚ OI Dr. Miloslav Stejskal, VÚ OI Jitka Šípková, VÚ OI Oldřich Spilka, VÚ - promítací a přenosová technika Ladislav Zatloukal, VÚ - prom. a přenos. technika Melanie Vitasková, KF Pr - dispečerka film. Koper Lubomír Machýnek, UP OI

2. <Tab. pořadatelé>

	1967	1968	1969	1970
Hlavní pořadatelé	Univerzita Palackého	UP	UP	UP
	Československý film	Československá akademie věd	Československá akademie věd	Československá akademie věd
	ČSAV Praha	Československý film Československá televize	Český film Slovenský film	Český film Slovenský film
Spolupořadatelé	ČSVK (Česká spol. pro vědec.	ústav zdravotní výchovy v Praze	Československá televize	Československá televize
	Soc. akademie	Čs. Společnost pro vědeckou	Ministerstvo školství ČSR	Ministerstvo zdravotnictví ČSR
	FITES	FITES	FITES	Česká socialistická akademie
	MNV Olomouc	Socialistická akademie	Okresní národní výbor v	Okresní národní výbor v
	Filmový klub v Olomouci	MěNV Olomouc	Vlastivědný ústav v Olomouci	Městský národní výbor v
		Filmový klub Olomouc	Okresní kulturní středisko v Ol	Filmový klub v Olomouci
		Vlastivědný ústav v Olomouci	Městský národní výbor v	
		Filmový klub v OL		

3. <Tab. porota>

	1967	1968	1969	1970
Předseda	A. F. Šulc, FAMU, Pr Jaroslav Bouček, FAMU, Pr Jaromír Duda, PedF UP OI Petr Kudela, KF Pr Jaromír Kubiček, ČSAV, Pr Jiří Lehovec, režisér, FITES Vlastimil Liebel, ČSAV, Pr Eduard Petřů, UP OI Jan Štibral, KF VF Pr Jiří Stýskal, FF UP OI Miroslav Tomšů, LF UP OI Václav Vondra, redaktor Práce, Pr Vratislav Vyušín, UP OI Ján Zaťko, KF Brat	Jaroslav Bouček, FAMU, Pr Jaromír Duda, PedF UP OI Ivan Halla dramaturg, Čs. Film, Pr Jaromír Kubiček, ČSAV Eduard Petřů, UP OI Karel Pacner, K nov. VaT, Pr Rudolf Pogoda, Film. Klub OI Ewald Schorm, Čs. film Pr Jan Štibral, Čs. film Pr Jiří Stýskal, FF UP OI A. F. Šulc, FAMU, Pr Miroslav Tomšů, LF UP OI Vlastimil Vávra, FAMU, Pr Vratislav Vyušín, UP OI Ján Zaťko, Čs. film Brat	Jaromír Blažek, Čs. TV studio Ostrava Ján Koščo, Čs. TV Brat Jaromír Duda, PedF UP OI Jaromír Kubiček, ČSAV, Pr Petr Kudela, KF Pr Ján Pavlec, Čs. Tv. Brat Eduard Petřů, UP OI Josef Pliva, režisér FITES Rudolf Pogoda, Film. klub a DH OI Oldřich Pravda – PedF Č. Budějovice Zdeňěk Štábla, Film. Ústav Pr Jan Štibral, KF VF Pr Jiří Stýskal, FF UP OI A. F. Šulc, FAMU Pr Miroslav Tomšů, LF UP OI Vratislav Vyušín, PF UP OI Jan Zaťko, SF Brat	Jaromír Blažek, Čs. TV, studio Ostrava Jaromír Bouček, AMU Pr Jaromír Duda, PedF UP OI Jaromír Kubiček, ČSAV Pr Svatopluk Malý, kameraman, KF Praha Bořivoj Novák, UP OI Ján Pavlec, Čs. TV, studio Brat Eduard Petřů, UP OI Rudolf Pogoda, Film. Klub a DH OI Jiří Stýskal, FF UP OI Vladimír Šilhan, KF Pr A. F. Šulc, FAMU Pr Miroslav Tomšů, LF UP OI Ján Zaťko, KF Brat
Sekretářka	Helena Tesařová, KF Pr	Helena Tesařová	Helena Tesařová, Ilona Řízková	Helena Tesařová

4. <Tab. Studentská porota >

	1967	1968	1969
^			
	Světлана Bretschneiderová, LF UP	Slavomír Smýkal, FF UP	Marta Ondrová, LF UP
	Alena Demelová, VŠ výbor ČSM	Eliška Havlíková, FF UP	Jitka Pallová, PF UP
	Ludmila Fialová, PF UP	Jan Zemánek, FF UP	Vladimír Krsek, PF UP
	Marie Honešová, LF UP	Martin Petráš, FF UP	Oldřich Chytil, FF UP
	Františka Hudečková, PedF UP	Pavel Taussig, PF UP	Pavel Taussig, FF UP
	Martin Petráš, FF UP	Čestmír Dvořáček, FF UP	
v			

5. <Tab. Ceny>

	1967	1968	1969	1970
Hlavní cena za absolutně nejlepší film (cena rektora)		Velká cena rektora UP	Velká cena rektora UP	Velká cena rektora UP
ČSAV		Československého filmu	dvě ceny ČSAV (pro vědecký film a pro televizní program nebo cyklus)	dvě ceny ČSAV (pro vědeckých film a pro TV program nebo cyklus)
Sociální Akademie		Československé televize	Českého filmu	Českého filmu
Cena profesora Úřehly		ČSAV	Slovenského filmu	Slovenského filmu
Cena ministerstva zdravotnictví		Ministerstva zdravotnictví	Československé televize	Československé televize
Kulturní fond		Socialistické akademie	Bohumila Vošáhlika (FITES)	Slovenské televize
Cena Krátkého filmu		Městského národního výboru v Olomouci	Ministerstva školství ČSR - za film určený vysokoškolstské nebo postgraduální výuce	Ministerstva zdravotnictví ČSR
Cena filmového klubu		Filmového klubu v Olomouci	Ministerstva zdravotnictví ČSR - za film zdravotnický	České socialistické akademie
		Študia Krátkých filmov Bratislava	Socialistické akademie - za populárně vědecký film	Okresního národního výboru v Olomouci
			Okresního národního výboru v Olomouci	Městského národního výboru v Olomouci
			Městského národního výboru v Olomouci	Filmového klubu v Olomouci
			Filmového klubu v Olomouci	
ceny a čestná uznání v jednotlivých soutěžních kategoriích		Ceny a čestná uznání v jednotlivých soutěžních kategoriích	ceny a čestná uznání v jednotlivých soutěžních kategoriích	
Cena studentů		cena studentů	cena studentů	

6. <Tab. Program 1967 - 1970>

	1967	1968	1969	1970
	čas/ místo	čas/místo	čas/ místo	čas/ místo
Datum Sobota			12. 4. přivítání hostů prorektorem UP a promítání prvních soutěžních snímků	
Datum Neděle	14. 5.	21. 4.	13. 4.	19. 4.
20.00 Rektorát UP	Přijetí poroty a delegace hostů přehlídky u rektora UP	15.00 VÚ otevření výstavy "Od počátků kinematografie a filmu k dnešní dokonalé technice"	10.00 VS VÚ promítání filmů k semináři "Film jako pramen historiografie moderní doby"	15.30 VS VÚ Slavnostní zahájení V. ročníku AFO + soutěžní promítání filmů z oboru společenských věd
20.00 VS VÚ	představení vybraných filmů přehlídky pro veřejnost	15.30 slavnostní zahájení přehlídky	14.00 VS VÚ Promítání vítězných filmů ze zahraničních festivalů vědecké kinematografie	20.00 UP Rektorát přijetí hostů a delegátů přehlídky rektorem UP
21.00	Návštěva hradu Bouzov	představení vybraných filmů z mez. Fes. Vědecké kinematografie v Padově	20.00 Rektorát UP přijetí zahraničních hostů, členů poroty a tvůrců rektorem UP	
		19.30 Rektorát UP přijetí poroty a hostů přehlídky rektorem UP	večer u barokních varhan	
		21.00 Kulturní večer v gotickém hradu Šternberk	Chrám sv. Mořice	
Datum Pondělí	15. 5.	22. 4.	14. 4.	20. 4.
9.00 VP LF	Promítání zahraničních filmů s výkladem	10.00 Vác.s. VÚ lékařských věd	8.30 VS VÚ Informativní promítání zahraničních filmů	10.00 VS VÚ soutěžní promítání filmů z oboru lékařských věd
11.00 MĚNV	Přijetí delegace účastníků u předsedy MĚNV	17.00 Klubovna VÚ volná diskuzní tribuna	10.00 VS VÚ soutěžní promítání lékařských filmů	14.00 VS VÚ soutěžní promítání filmů z oboru lékařských věd
14.00 VS VÚ	Zahájení přehlídky - soutěžní promítání filmů z oborů lékařských věd	20.00 Vác.s. VÚ večer z tvorby Karola Skřípského	14.00 VS VÚ soutěžní promítání lékařských filmů	20.00 VS VÚ večer filmů režiséra Miro Bernata
17.00 Klubovna VÚ	Volná diskuzní tribuna		19.00 VS VÚ Promítání mimosoutěžních filmů k semináři	
20.00 VS VÚ	představení vybraných filmů pro veřejnost		20.30 Teor. Ust. LF UP Večer na schodech	
20.00 Vys. Klub UP	Společenský večer pro účastníky AFO			

Datum		16. 5.		23. 4.		15. 4.		21. 4.	
Úterý	9.00 Mořický kostel	Exkurze u varhan	9.00 Mořický chrám	Zastavení u Mořických varhan	10.00 VS VÚ	Soutěžní promítání přírodovědních filmů	9.30 VS VÚ	Soutěžní promítání filmů z oboru přírodních věd	
	10.00	prohlídka pamětihodností města	9.00 CVÚ Hynaisov a ul.	Návštěva výstavy "Mistrovská díla starého umění"	11.30 VÚ Klubovna	Televizní vysílání soutěžních pořadů	11.00 DH	Přímý přenos soutěžních TV pořadů z oboru přírodních věd	
	9.00 VS VÚ	informativní promítání našich a zahraničních filmů mimo soutěž	10.00 VS VÚ	soutěžní promítání filmů z oboru přírodních věd	13.30 VS VÚ	informativní promítání zahraničních filmů	14.00 VS VÚ	Soutěžní promítání filmů z oboru přírodních věd	
	14.00 VS VÚ	Soutěžní promítání filmů z oboru přírodních věd	17.00 Klubovna VÚ	volná diskuzní tribuna	14.00 VS VÚ	Soutěžní promítání přírodovědních filmů	18.30 DH	seminář na téma "Film jako pomůcka při školní, zvláště vysokoškolské výuce" a volná diskuzní tribuna	
	17.00 Klubovna VÚ	Volná diskuzní tribuna	19.30 Kino Pohraničí	představení vybraných filmů pro filmový klub	19.00 VS VÚ	Soutěžní promítání přírodovědních filmů	20.00 VS VÚ	Promítání pro veřejnost	
	20.00 Kino Moskva	Retrospektiva k 20. výročí AICS	20.00 Vác.s. VÚ	informativní promítání našich i zahraničních filmů mimo soutěž	22.30 Krytý bazén - Hynaisov a ul.	Nocturno při svíčkách	22.00 Krytý bazén - Hynaisov ul.	Nocturno při svíčkách	
	20.00 VS VÚ	informativní promítání našich a zahraničních filmů mimo soutěž							

	17. 5.		24. 4.		16. 4.		22. 4.	
Středa	9.30 VS VÚ Klubovna VÚ	Soutěžní promítání z oboru společenských věd	9.00 VS VÚ Klubovna VÚ	Soutěžní promítání filmů z oborů společenských věd	10.00 VS VÚ Klubovna VÚ	Soutěžní promítání filmů z oboru společenských věd	10.00 VS VÚ 11.30 DH	Soutěžní promítání filmů z oboru společenských věd Přímý přenos soutěžních TV pořadů z oboru společenských věd
	17.00 Kino Moskva	Volná diskuzní tribuna	17.00 VS VÚ Klubovna VÚ	volná diskuzní tribuna	10.30 VÚ Klubovna	Televizní vysílání soutěžního programu	14.00 VS VÚ 20.00 VS VÚ	Soutěžní promítání filmů z oboru společenských věd Promítání pro veřejnost
	20.00 VS VÚ	Představení vybraných filmů pro veřejnost	20.00 VS VÚ	informativní promítání našich i zahraničních filmů mimo soutěž	13.30 VS VÚ 17.00 VÚ Klubovna	Soutěžní promítání filmů z oboru společenských věd Volná diskuzní tribuna	20.00 VS VÚ	
	20.00 VS VÚ	Informativní promítání našich a zahraničních filmů mimo soutěž			20.00 VS VÚ	Promítání mimosoutěžních snímků k seminářům		
Čtvrtek	9.00 VS VÚ Klubovna VÚ	Soutěžní promítání televizních filmů	9.00 VS VÚ Klubovna VÚ	Přenos soutěžních programů československé televize	9.00 VS VÚ 10.00 VÚ Klubovna	Promítání soutěžních a mimosoutěžních filmů k seminářům	10.00 PF UP 11.50 DH	23. 4. Exkurze na téma "Použití průmyslové televize ve výuce přírodních věd" Přímý přenos soutěžních TV filmů
	14.00 VS VÚ Klubovna VÚ	Soutěžní promítání populárně vědeckých filmů	14.00 VS VÚ Klubovna VÚ	soutěžní promítání televizních filmů	10.00 VÚ Klubovna	Televizní vysílání soutěžních filmů	14.00 VS VÚ	Soutěžní promítání filmů z oboru společenských věd
	17.00 VS VÚ	volná diskuzní tribuna	16.00 VS VÚ Klubovna VÚ	volná diskuzní tribuna	11.00 VÚ Klubovna	televizní reportáž z AFO 1969	17.00 VS Klubovna	Volná diskuzní tribuna
	20.00 VS VÚ	Zakončení přehlídky - Vyhlášení výsledků a předání cen	20.00 Rytířská síň radnice	Zakončení přehlídky - Vyhlášení výsledků a předání cen	13.00 VS VÚ 15.00 VÚ Klubovna	promítání soutěžních a mimosoutěžních filmů k seminářům Seminář na téma "Film jako pramen historiografie moderní doby" televizní reportáž z AFO 1969	21.00 RS Radnice	Vyhlášení výsledků soutěže, předání cen a slavnostní zakončení
					19.50 VÚ Klubovna			
					20.30 VS VÚ	Promítání filmů posluchačů FAMU + Academiales		
					21.00 RS Radnice	Vyhlášení výsledků a předání cen		

7. <Tab. Soutěžní filmy>

	Lékařské filmy	Přírodovědecké filmy	Společenskovední filmy	Populárně - vědecké filmy	Televizní filmy a pořady
1967	Ischemická choroba I. (V. Kabelik)	Naše ryby horských vod (Karel Skřípský)	Dějiny čs. kinematografie (Vojtěch Količ)	Radar J/67 (Oldřich Payer)	Navrhuj jezme! (Hugo Huška)
	Fyziologie vestibulárního ústrojí (V. Hapl)	Tropikalizace (Jiří Jahň)	Zde začala historie (Bruno Šeřfranka)	Co ne bylo v počtenici (Rudolf	Rizika civilizace (Petr Ruttner)
	Terapie tetanu (J. Jeřábek)	Biologická kontrola lhnutí (Alois Neumann)	Brodská světová válka I. (Karel Vrba)	Základní první pomoc XII (Jiří Jeřábek)	Na počátku bylo 1+1 (Pavel Brezina)
	Transplantace tkání II. (V. Kabelik)	Květenství (prof. Dr. J. Chalábek)	Báda (Drahošlav Holub)	Můj den (Rob. Vyhlička)	Operace bez skalpelu (Vlad. Kabelik)
	Stereotaktické operace v neurochirurgii I. (Z. J. Bachtel)	Afgánistán (Bedřich Roger - Rostislav Hošek)	Úklady a sláva (Miroslav Sobotka)	Na sledanou, Francois! (Rudolf Adler)	
	Základní vyšetřovací metody v ORL III. (B. Uchvítil - J. Bachtel)	Tlaková nádobá pro A1 (Rudolf Graneč)	Bukovohorská kultura (Vojtech Andreášský)	Kompozícia obrazu a štyl filmu (Jozef Zachar)	
	Parciální resekce přední poloviny hrтанu při nádoru hlasivek (V. Feher - Sedláček)	Základy elektromy (Zdeněk Hrubec)	Braun a Špork (Sv. Studený)	Vidě- II poutníka... (Jiří Gold)	
		Plynová chromatografie (Josef Vácha)	Ikony (Martin Slivka)	Problém č. 1 (Miroslav Hrubý)	
		Butantan (Rudolf Krejčík)	Otto Gutfreund (Frant. Lukáš)		
			V naději (Vladimír Dřha)		
		Jsi zodpovědný za svou řízi (Miro Bernat)			
		Zaklata dolina (Štefan Kamenický)			
		Čas náš vezdejší (Milan Růžička)			
1968	Facilitační techniky v LTV (M. Beránková - V. Feher)	Krystalizace kalcitu (J. Švorc)	Krumlovský čas (J. Modesto)		Papisek naděje (V. Kabelik)
	Hoch v dospívání (J. Jeřábek)	Podmořský výzkum (V. Lorenz)	Zpověď fotografa (E. Horská)		Bíša tajnosnubných nastín (B. Imro)
	Dítě (O. Křivánek)	Stopy vedou k pětročemí (S. Brožík)	Fašismus II. (K. Vrba)		Zelené přecho (F. Petroch)
	Osudné okamžiky (L. Kudela)	Na hranici skutečnosti (S. Brožík)	Knihy lidských osudů (K. Goldberger)		Naděje z levého přehu (J. Fajrajzl)
	Kdo otrávil Barboru? (F. Škapa)	Metody práce s radiizop (V. Bouček)	Návrat do dejin (V. Andreášský)		O nezbytnosti hny (J. Kořán)
	Zákus řezáků (B. Černošková - R. Černošek)	Případ izotop (R. Obdržálek)	Léta rozhodnutí (K. Maňáček)		O zlomyslném dáblu (J. Kořán)
	Melanoblastom kůže (V. Kabelik)	Barva oč' banánové mušky (R. Obdržálek)	Svédkové svého času (B. Sobotka)		Scholia ludus (R. Obdržálek)
	Náhrada mitrálních a aortálních chlopní (K. Tracheotomie v resuscitaci (J. Jeřábek)	Činnost svalů (K. Kocman)	Monology o životním slohu (Z. Kopač)		
	Vyšetřování vestibulárního ústrojí (V. Hapl)	Infráče vneé zažení I. (K. Baroch)	Ať znám (M. Bernat)		
	Fluorescence I. (V. Kabelik)	Základy elektromy (V. Z. Hrubec)	Kdy začal dnešek (P. Kudela)		
	Badar č. 12/67 (O. Payer)	Barvený svět rychlosti (J. Pliva)	Kulhavý poutník Josef Čapek (J. Gold)		
	Náhle cievne príhody mozogové (V. Andreášský)	Čas (Z. Kopač)	Děkanický kostel v Mostu (F. Lukáš)		
	Diagnosa (b)ues (TV film 7, R. Graneč)	Život (Z. Kopač)	Hra na krále (J. Jirěš)		
		Krušnohorské lesy (J. Jahň)	Prášké zahrady (J. Jeřábek)		
		V říši plachosti (K. Barlik)	Stavitel z Barcelony (J. Kořán)		
	Jaro v Mléčné řece (R. Krejčík)	Jak namaľovat básnickú individuá (J. Boček)			
	Obyčejné drevo (K. Skřípský)	Za vojáčka mňa vzali (R. Adler)			
		... preto odchádzam (V. Andreášský)			

Radar č.3/68 (Oldřich Payer)	Genetika i. (kolektiv pro Č. TV Brat)	Cesta k vynálezu (Karel Kocman)	Život na druhou (Pravoslav Flak)
Generace (Petr Ruttner)	Podivná zvířata (Kuba Jureček)	Umělecké kovářectví (Miloš Staněk)	Neslyšitelný zvuk (Vladimír Kabelík, Miroslav
Přítel níkotin (Vlastimil Doseděl)	Ořešák královský (František Škapa)	Teracoťové chrámy Bengálska (Svatopluk Studeny)	Nádeje (Ivan Toronský)
Ať žije bohyně (Rudolf Obdržálek)	Kůrovec hrozí (František Škapa)	Žehra (Vlado Kubenko)	Soubor s tmou - oči (Pravoslav Flak)
Řetězová reakce (Pravoslav Flak)	Silácké výkony rostlin (prof. Dr. Jan Calábek)	Levočský zlatník (Andrej Barla)	Odháždza člověk
Mé vzdálené družky (MUDr. Karel Bečka)	Lidé z hor (Jan Špáta)	Odosobnenie (Martin Slivka)	Patenty přírody
Rehabilitace v srdeční chirurgii (Robert Vyhlídka)	Ostrov krásy (Vladimír Kabelík)	Jak to začalo (Květa Lehovcová)	
Klišová encefalitis i. (Rudolf Granec)	Karlov Vary (Vojtěch Količ)	Dějiny Československé kinematografie II. (Vojtěch Količ)	
Transplantácia srdcových chlopní (Vojtech Andreášky)	Sopky na Kanárských ostrovech (Karol Skřípský)	Odháždza člověk (Martin Slivka)	
Spontánní porod (Robert Vyhlídka)	Země svatého Patrika (Jan Špáta)	Místní rozhlas (Rudolf Krejčík)	
Paradnítoza- diagnostika-II- protetika (Dr. Vladimír Voves)	Krystaly a technika (Rudolf Obdržálek)	Love in (Rudolf Krejčík)	
Cesty k poznání (Stanislav Brožik)	Umělá infiltace (Olga Růžicková)	Limes romanus na Slovensku (Vojtech Andreášky)	
Adáspiromykoza (Vladimír Kabelík)	Patenty přírody (Vladimír Horák)	Carolus IV. Et Petrus Parler (Svatopluk	
	Mufioni stopou (Vladimír Kabelík)	Cesta k abstrakci (Jan Iván)	
	J.E. Purkyně - symbolae ad ovi avium (Miro	J.E.Purkyně - Akadémia (Miro Bernat)	
	Metamorfoza vlákna (Martin Slivka)		
	Československé krásné jeskyně (Zdeněk		
	Indiánské léto aneb Kanadou pro nic za nic (Rudolf Krejčík)		
	Vzdycholodí k severnímu pólu (Vladimír		
1969			

1970	Výšetrovací metody ve vnitřním lékařství - III (J. Hnáč)	Odpovědnost za přírodu (D. Holub)	Čtyři scénografické tendence (J. Jahn)	Zobrazování zrkadlami a šošulkami optické přístroje - 19. část z cyklu Vybrané kapitoly z Poeta laureatus (J. Schmidt)
Chirurgická operácia (S. Štěpánek)	Striedavý prúd - 16. část - Vybrané kapitoly z fyziky (J. Divinec)	Štefan Moyzes (P. E. Čalovka)	Štefan Moyzes (P. E. Čalovka)	Poeta laureatus (J. Schmidt)
Urně lá ledvína (V. Kabelík)	Plynová chromatografie (R. Obdržálek)	Fáziangy (M. Slivka)	Fáziangy (M. Slivka)	Domove, domove... (J. Eisner)
Postup neurologického vyšetření kojenice I (P. Cukrovka (K. Barlík)	Tropy ve zkumavce (M. Vilím)	Domove, domove... (J. Eisner)	Domove, domove... (J. Eisner)	Volá konto 777 (J. Eisner)
Cukrovka (K. Barlík)	Zelená laboratoř (E. Saldok)	Volá konto 777 (J. Eisner)	Volá konto 777 (J. Eisner)	Tropy ve zkumavce (M. Vilím)
Transplantace tkání - tubulovaný lalok (V. Kabelík)	Vodní království (E. Saldok)	Hovory o krajíně (T. Vosolsobě)	Hovory o krajíně (T. Vosolsobě)	Zelená laboratoř (E. Saldok)
Postup neurologického vyšetření kojenice I (P. Cukrovka (K. Barlík)	Budování plantáž (J. Iván)	A kniže kopl potěžkal (M. Bernat)	A kniže kopl potěžkal (M. Bernat)	Vodní království (E. Saldok)
Chronické stafylokokové infence (V. Kabelík)	Kontinuální kultivace mikroorganismů (M. Hydron (V. Kabelík)	Florence volá o pomoc (F. Lukáš)	Florence volá o pomoc (F. Lukáš)	Tropy ve zkumavce (M. Vilím)
Základní první pomoc -XIII- Laviny (J. Jeřábek)	Živočichy a vodné prostředí (A. Kristín)	Město pod Hněvím (F. Lukáš)	Město pod Hněvím (F. Lukáš)	Zelená laboratoř (E. Saldok)
Sami proti sebe (K. Barlík)	Mozek a informace (R. Obdržálek)	Pražské fasády (H. Huška)	Pražské fasády (H. Huška)	Vodní království (E. Saldok)
Člověk je tvor elektrický (S. Brožik)	Základy elektroniky IX (Z. Hrubec)	Spišský hrad (M. Riccotti)	Spišský hrad (M. Riccotti)	Vodní království (E. Saldok)
Fluoridace pitné vody (O. Růžičková)	Základy elektroniky IX (Z. Hrubec)	Dudy a dudáci (P. Kudela)	Dudy a dudáci (P. Kudela)	Vodní království (E. Saldok)
Otevřené dveře (M. Bernat)	Země královny Dagmar (R Krejčík)	Vyšehradský kodex (Z. Kopáč)	Vyšehradský kodex (Z. Kopáč)	Vodní království (E. Saldok)
	Eugléna zelená (M. Riccotti)	Variace na světlo Josefa Šimony (F. Lukáš)	Variace na světlo Josefa Šimony (F. Lukáš)	Vodní království (E. Saldok)
	Profesor Dostál - korelace (J. Calábek)	U komory stál (M. Růžička)	U komory stál (M. Růžička)	Vodní království (E. Saldok)
	Zloděj milionů (R. Obdržálek)	O velké rodině (R. Krejčík)	O velké rodině (R. Krejčík)	Vodní království (E. Saldok)
		Pons Carolinus in reparatione (R. Granec)	Pons Carolinus in reparatione (R. Granec)	Vodní království (E. Saldok)
		Blýskání na časy (S. Studený)	Blýskání na časy (S. Studený)	Vodní království (E. Saldok)
		Člověk a hra (M. Slivka)	Člověk a hra (M. Slivka)	Vodní království (E. Saldok)
		Kroniky 45. roku (B. Musil)	Kroniky 45. roku (B. Musil)	Vodní království (E. Saldok)
		Lenin v Praze (J. Kavan)	Lenin v Praze (J. Kavan)	Vodní království (E. Saldok)
		Země a lidé (J. Špáta)	Země a lidé (J. Špáta)	Vodní království (E. Saldok)

8. <Tab. vítězné filmy >

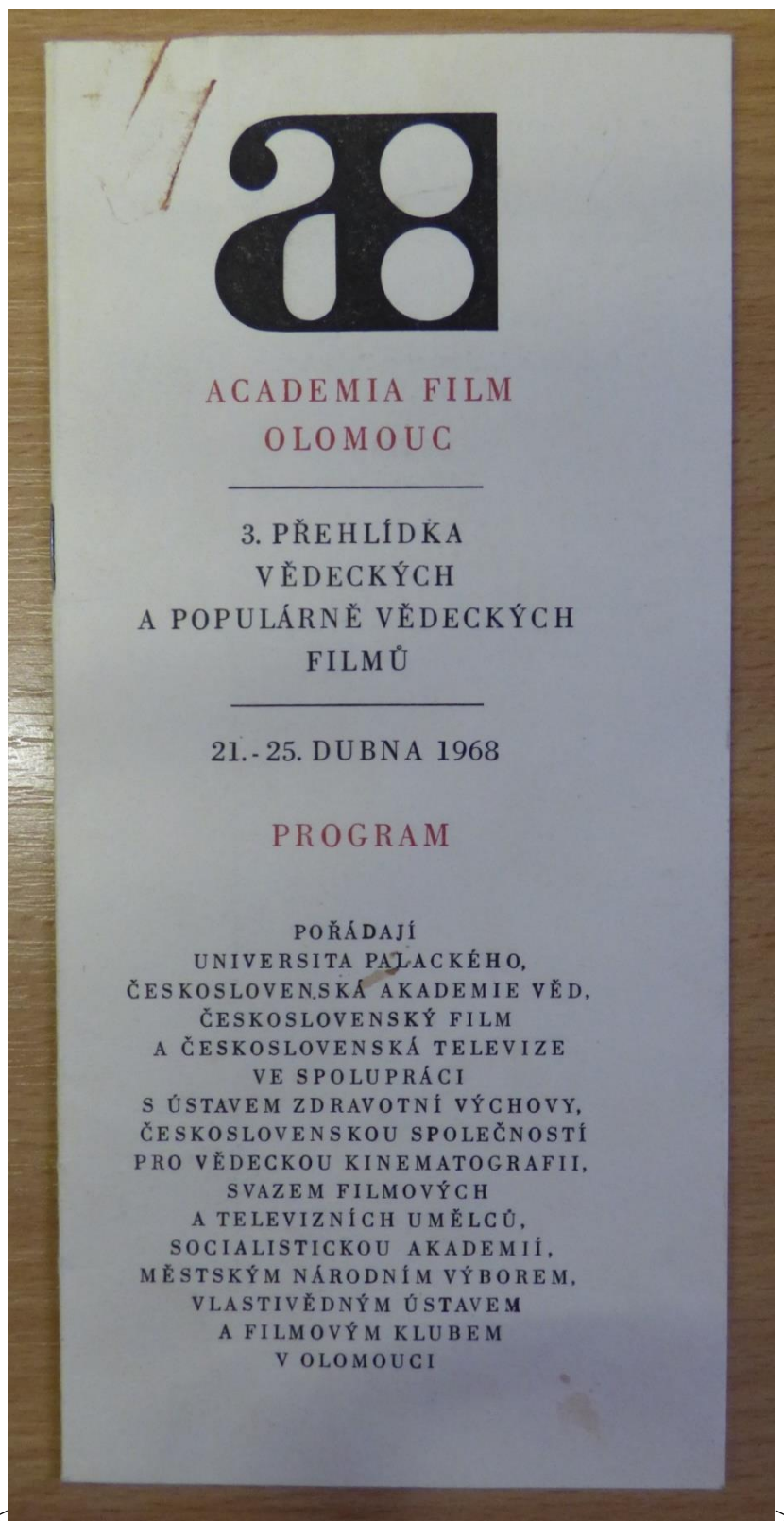
	1967	1968	1969	1970
Udělená cena				
Veliká cena UP	Ischemická choroba (Vl. Kabelík)	Návrat do dejin (Vojtěch Andreánský)	Klíšťová encefalitis (Rudolf Granc)	soubor filmů z oboru lékařských věd Chronické stafylokokové infekce, Glykometakrylátové gely v lékařství a Transplantace kůže (Vladimír Kabelík, Ivan Karel)
Cena v oboru lékařských věd	Činnost vestibulárního ústrojí (Václav Hapl)	Výšetřování vestibulárního ústrojí (Václav Hapl)	Život na druhou (Pravoslav Flak)	Postup neurologického vyšetření kojenice I. (Pravoslav Flak)
Cena v oboru přírodních věd	Na počátku bylo 1+1 (Pavel Brezina)	Stopy vedou k petrochemii (Stanislav Brožík)-cena ČSAV	Patenty přírody (Vladimír Horák)	Mozek a informace (Rudolf Obdržálek)
Cena v oboru společenských věd	Braun a Šponk (Svatopluk Studený)	Kdy začal dnešek (Petr Kudela)	společenské vědy - Carolus IV, et Petrus Barler (Svatopluk Studený)	Dudy a dudáci (Petr Kudela)
	Můj den (Robert Vyhlička)	Naděje levého břehu (Jindřich Fajrajzl)	Indiánské léto (Rudolf Krejčík)	soubor filmů režii. Miro Bernata za celoživotní film. Tvorbu
	Jsi zodpovědný za svou růži (Miro Bernat)	O nezbytnosti hry a O zlomyslném ďáblu (Josef Korián)	Ochádza za člověk (Martin Slivka)	Blyškání na časy (Svatopluk Studený)
	Rizika civilizace (Petr Ruttner)	Zeulené prečo (František Petr)	Vzducholožík severnímu pólu (Vladimír Kabelík)	autorský kolektiv Televizního studia v Ostravě za filmy Zelená laboratoř, Vodní království a Tropy ve zkumavce
Ostatní ceny	Květenství (Dr. Jan Calábek)	Fluorescence I. (Vladimír Kabelík)	Tv pořad Nedokončená kronika (Igor Lembovič Jeřábek)	seriál filmů Základní první pomoc I.-XIII. (Jiří Jeřábek)
	Úklady slávy (Bohumil Sobotka)	Diagnosa (b)lues (Rudolf Granc)	Tv pořad 15. březen po 30 letech (Petr G. Kadlec)	Sami proti sebe (Kazimír Barlík)
		Obyčejné dřevo (Karel Skřípský)	Limes Romanus na Slovensku (Vojtech Andreánský)	Vyšehradský kodex (Zdeněk Kopáč)
		Jak namalovat básníci individua (Jaroslav Boček)	Paradentóza I. a II. (Vladimír Vovs)	Živočichy a vedné prostředí (Andrej Kristina)
		Zákus řezáků (manželé Černoškoví)- zvláštní cena poroty	Miro Bernat	Země a lidé (Jan Špáta)
			Kdo byl vlastně Bohumír Šmeral? (Oldřich Kříž)	
			Silácké výkony rostlin (Jan Calábek)	
			Země svatého Patrika (Jan Špáta)	
Cena studentů	Můj den (Robert Vyhlička)	Zpověď fotografa (Eva Horská, FAMU)	Ticho (Milan Peet)	
	Bukovohorská kultura (Vojtech Andreánský)	Podmořský výzkum (Vladimír Lorenc)	Drs. R. L. Schuursmovi (za příspěví do semináře na AFO)	
	Parciální resekce přední poloviny hrtnu při nádoru hlasivek (Dr. Vojtěch Feher)	Činnost svalů (Karel Kocman)	Zpravdajskému Filmu Praha a Zpravod. f. Bratislava (světectví o his. součas.)	
Čestná uznání a adresy	Ivan Karel (kamera)	Čas (Zdeněk Kopáč)	HOECHSTAG z Frankfurtu na Mohanem (za kolekci filmů z lék. věd)	
	Karel Patočka (výtvarná spolupráce)	Svědkové svého času (Bohumil Sobotka)		
	za soubor lék. F. Dr. Normanu P. Schenkerovi	kameraman Antonín Holub za film Krumlovský čas		

9. <Tab. zahraniční hosté>

1967	1968	1969	1970
Paola Robuschi (Itálie, vedoucí sekretariátu Mezinárodního festivalu věd. a did. Filmů v Padově)			
Guilio Marchi s chotí (Itálie, ředitel vědeckého programu "Obzor vědy a techniky" Italské TV v Římě)	Dr. Normann Pen Schenker (producent lékařských filmů v Ženevě - Švýcarsko)	Alberta Simoni (Padova, Itálie)	
Dipl. ING. Zoltán Nemes (Maďarsko, pracovník střediska pro výzkumný film Maď. Akademie věd v Budapešti)	Georgi Armin (DEFA POTSDAM - NDR)	Marie Nordio (Padova, Itálie)	
Siegfried Bergmann (NDR, režisér Studia pop-věd. filmů DEFA v Berlíně)	Weifgong Wesenberg (DEFA POSTDAM - NDR)	Dis. R. L. Schuurism (Holandsko)	bez zahraničních hostů
Fritz Gebhardt (NDR, šéfdramaturg Studia pop-věd. filmů DEFA v Berlíně)	prof. Dr. Vojtěch Walczak s chotí (POL, katedra region. Geografie Univ. Ve Wroclawi)	A. Belenski (Belgie, Audiovision Belge)	
prof. Dr. Vojtěch Walczak s chotí (POL, katedra region. Geografie Univ. Ve Wroclawi)	Kristina Brunst, Bernd Scheithauer (NSR, Leonaris Film Dr. Georg MunkKG Böblingen)		
doc. Dr. Leszek Baraniecki (POL, katedra regio. Geografie Univ. Ve Wroclawi)	Bianca Dalla Vedova (Itálie, Orizzonti della Scienza e delta Tecnica Rai TV Roma)		
Dr. J. Zurzucki (POL, přírodovědná fakulta Jagelonské univerzity v Krakově)			

10. <Foto. Vzor program>

11. <Foto. Rámcový program a přihláška k účasti>

12. <Foto. Přihláška filmu do soutěže>

ACADEMIA FILM OLOMOUC

UNIVERSITA PALACKÉHO KRÍŽKOVSKÉHO 10 OLOMOUC
 Přihláška soutěžního filmu

Název filmu : Řetězová reakce
 Vyrobil : Dokumentární film V roce : 1968
 Metráž : 389 m
35 mm / 16 mm - černobílý/barevný - klasický/sirokoúhly
 zvukový záznam : Optický / magnetický
 Jazyková verze : _____
 Režie : Pravoslav Flak Kamera : Jan Špáta
 Námět : Pravoslav Flak Střih : Marie Čulíková
 Scénář : Pravoslav Flak Výtvarník : _____
 Komentář : Pravoslav Flak Hudba : komponovaná Luboš Fišer
 Dramaturg : Miloslav Drtílek Odb. poradce : MUDr. Růžena Housádalová

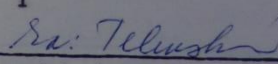
Stručný obsah a určení filmu :

Dokumentární film o problematice mládeže, vyrůstající v dětských domovech. Narůstající počet dětí, vychovávaných v těchto ústavech signalizuje vážné mravní nebezpečí pro budoucnost a je obžalobou celé naší společnosti, která se s tímto problémem dosud nedevedla vyrovnat.

Do soutěže přihlašuje a za dodání kopie ručí :

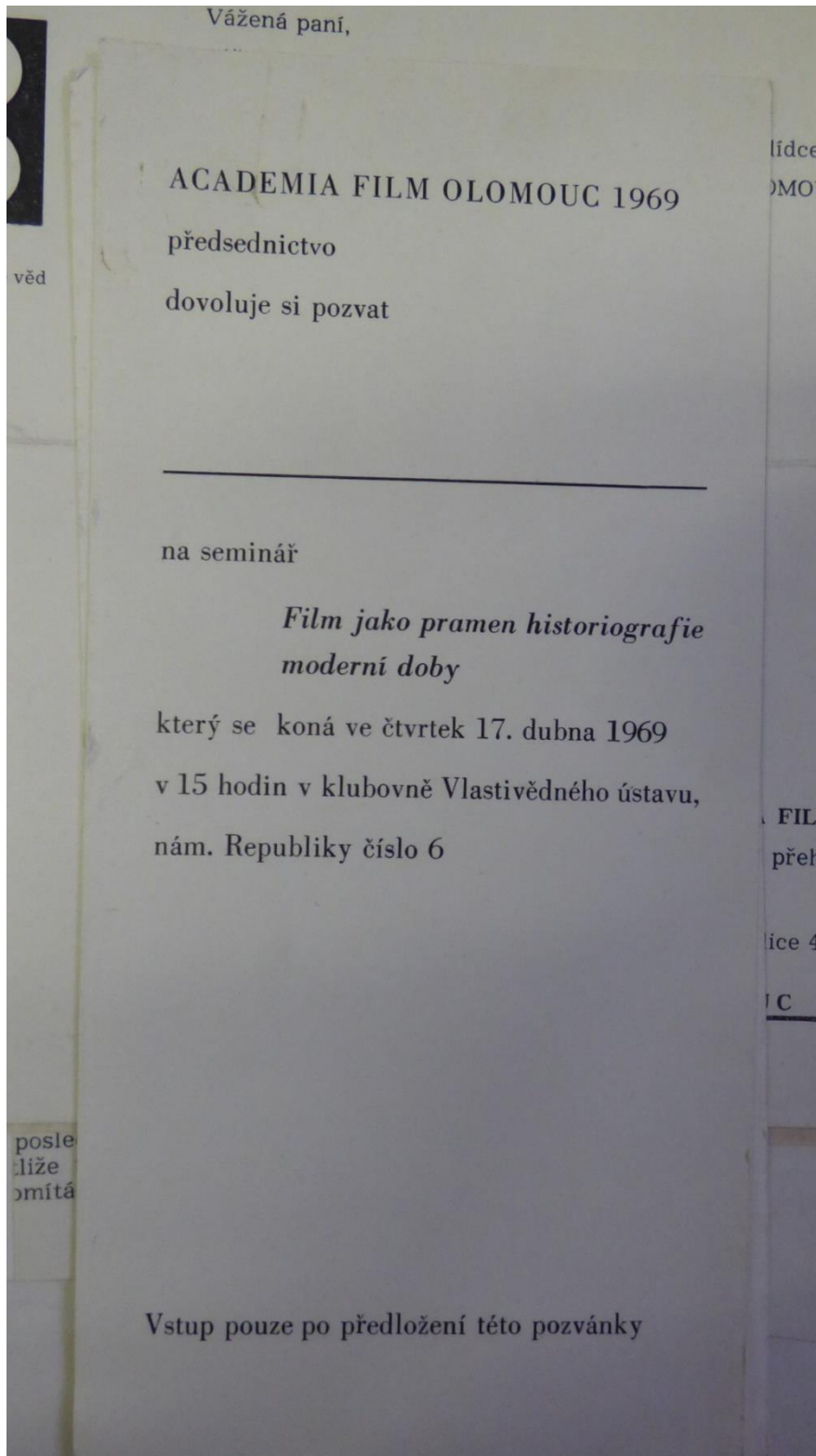
Kopii vrátit na adresu: Dokumentární film
 archiv
 Vodičkova 30., IV. sched., 5. patro
 Praha 1

Datum : 5. II. 1969

 podpis (razítko)

KRÁTKÝ FILM PRAHA
 Dokumentární film 1

13. <Foto. Pozvánka na seminář>

14. <Přepis rozhovoru s Petrem Kudelou>

Přepis rozhovoru s Petrem Kudelou, režisérem a tehdejším dramaturgem Krátkého filmu Praha¹⁰⁰

Hned na úvod se musím zeptat na přelom čtvrtého a pátého ročníku mezi léty 1969 až 1970. Do té doby se festival rozvíjel, dokonce i pro veřejnost, a pak nastal útlum, i tematicky se vrátil o krok nazpět. Jak se to mohlo stát?

Ono ne jenom festival, ale i filmová výroba se vrátila trochu nazpět. Tam je situace taková, že je to doba nové vlny v české kinematografii, která se promítla i do populárně vědeckého filmu. Populárně vědecké studio Krátkého filmu Praha bylo špičkové studio. Patřilo mezi deset největších producentů filmu na světě, což je mimořádná zajímavost. Takže tvořilo se s tím vším zájmem a svobodou. Po profesionálně dokonce i dnes. Západní angloamerický dokument je něco jiného, než vznikalo tady a to podstatně horšího, protože je to spíše taková povídavá zábava hlav a ilustrace. Na každé univerzitě se učí, co je to autentické, co je důkaz. A to neznámá, že když někdo zmontuje něco ve střížně, což vidíte například v kriminálních zprávách každý den, že někdo někoho přepadl a že policie neví kdo to je a přitom máte natočené nohy někoho, jak utíkají ruku někoho jiného... no to samozřejmě není pravda, ale pouhá vnějšková ilustrace, která myslím dělá z filmu nikoliv umění, ale nějakou novinářskou beletrii a možná i něco horšího. Něco mezi zábavou a zprávou. Takže tehdy ta krátkometrážní dokumentární vlna žila naplno, domáhala se spojení s vědou, která žila také svobodně. Lehčí bylo žít svobodně intelektuálně, než já nevím hospodářsky třeba. Navíc spojení s akademií věd a s výzkumnými ústavy bylo velice inspirativní. Takže příznakem těchto ročníků byla nová vlna a jednak kontakty na univerzitní a vědecké instituce i mimo republiku. Pozoruhodné bylo, že na festivalu byla také delegace z Moskvy, ten rok Vám teď neřeknu přesně, z Univerzity z Kyjeva a byli nadšení, jak se naše poměry proměňují. V Kyjevě byla na tamější univerzitě katedra českého jazyka a jednou návštěvnici byla paní profesorka Aňa Něruš, která sem jezdila a pro kterou jsem o Kyjevě taky něco málo natáčel. Ona sem jezdila po několik let. No a vzhledem k situaci a ta situace byla veřejnosti všeobecně přijímaná a síly takové ty tzv. Bielakovské ty byly nezajímavé, neměly vliv. Rok 1968... protože se festival Academia film konal v dubnu nebo v květnu, tak o srpnu a o celé té věci se netušilo nic až do toho jedna

---

¹⁰⁰ Rozhovor proběhl v domě pana Kudely v Mikulově dne 7.6.2016

dvacátého takže změny, které přinesl 21. srpen 1968, se projeví až v tom roce 1969. Kdy teda jednak někteří z tvůrců museli odejít, když už o tom mluvím, tak já sám jsem měl dosti vážné potíže, protože jsem v roce 68 natáčel, je to zajímavý paradox, folklorní film o dudácích. Odkud vy jste rodem?

Z Ostravy.

Z Ostravy... to jsme rodáci. Že jsou dudáci ve Slezsku na polských hranicích, jsem předtím netušil. Nějak jsem to spojoval. Věděl jsem, že dudáci na Slovácku to jaksi existovalo. Akademie věd film zafinancovala. Poradce, který s námi jezdil, tak nás dovezl do vesničky na Polských hranicích. Tam byl dudák, tedy gajdoš po našimu, který se jmenoval...to už si nevzpomínám. Film se jmenoval Dudy a dudáci, no a ten člověk nám hrál na ty dudy, ještě nás místní varovali: „Ten když se nenapije, tak nehraje a nezpívá!“ A já na to: „Tak jo, já koupím láhev vína.“ A oni na mě: „Ale nesmí vypít víc než jednu, protože pak taky nezpívá!“ Tak jsme tam zažili takové krásné odpoledne až do večera, pak jsme sjeli do Českého Těšína, kde jsme spali v hotelu Piast naproti nádraží, jestli znáte trochu Těšín. Tam jsme spali a v tom Těšíně je taková zvláštní situace. Když se jede k hranicím. Hranice jsou na mostě přes řeku a k nim se od Ostravy i od Bohumína přijíždí na druhou stranu města a musí se podjet podjezdem pod železnicí a vyjet na tu zřetelnou cestu, která vede na most a do Polska. Hotel Piast je kousek vedle. K hotelu Piast, když jedete z Polska, tak nenajdete ten podjezd pod tou železnicí, ale k tomu hotelu pod železniční stanicí vede okázalá cesta s alejí a s obchody a tak. A tak zhruba, nevím, ve čtyři hodiny nebo v půl čtvrté ráno svítalo a já jsem měl předtím těžký sen. To byl můj druhý film v pořadí, takže jsem se měl co snažit, abych uspokojil taky vedení a nedělal organizační a finanční blbosti. Tak jsem měl takový těžký sen vyčítavý, že jsem si objednal nějaký strašný ruch. To tehdy museli zvukaři vyrobit nebo ho někde získat, aby se to pak přimíchalo k tomu filmu, ale že nevím, kam to chci v tom filmu dát. A říkal jsem si v tom snu: „Já jsem způsobil takové obtíže a výdaje a nevím co teď.“ A až jsem se vzbudil a zjistil jsem, že ten kravál nedělá můj sen ale tanky pod okny. Ti přijeli z Polska a zahruli k hotelu Piast a teď se tam začali motat.

No, takže po cestě do Prahy i zpátky a v Praze jsem natáčel neustále dál. Natáčeli jsme společně s kameramanem Karlem Slakem. A něco jste také určitě viděla - tanky v Praze, na různých místech. Něco z toho je také ode mne. No, a samozřejmě koncem roku 1968 vedení

Krátkého filmu změnilo ředitele a stal se jím Pixa, plukovník státní tajné policie a zároveň filmař. Byl to plukovník a špion evropského významu. Musím to říct otevřeně a koneckonců člověk otevřený ale naprosto jaksi stojící na straně, když jsem je nazval biřakovci, tak biřakovců... No, a mě hrozilo buď vyhození, nebo to že pustím dramaturgii, a že budu pracovat jenom mimo Prahu. Díky tomu, jsem se dostal sem do Mikulova, kde jsem začal točit napřed zemědělské filmy, a pak ...nejenom tady ale i na Jižní Moravě, vinařské a posléze ekologické filmy. A ekologie tehdy byla protistátní odboj, což si ten stát neuvědomoval. Doby sedmdesátých a osmdesátých let byly politicky úplně rozdílné věci. Pod záminkou ekologie se útočilo na politické struktury. Dneska se asi ekologii spíš vydělávají peníze pro určité firmy. Nám tehdy ani tak nešlo o to, aby se ekologické věci změnily, to se přiznávám, protože určitá jakási blbost a neblbost fungovala i tehdy. Ta funguje pořád. Tady vykáceli park. Strašná vražda desítek zdravých stromů... a tak jsem si na to teď tak vzpomínám, protože se mi podařilo se touto oklikou k politice vrátit a posléze jsem i do politiky vstoupil, ale to už jsme zase za těma rukama.

V těch letech jste měl oba své filmy Začal dnešek a Dudy a dudáci přihlášené na AFO, a pokud Vaše filmy nebyly v soutěži, objevil jste se v porotě...

Tak dobře. Porotcem bych byl samozřejmě rád neustále. V prvním roce jsem v porotě nebyl. Tehdy jsme ještě společně s odborným asistentem Stýskalem dělali jako tajemníky poroty. Porota byla menší. No a jako dramaturg jsem měl k hodnocení a porotcování blízko. No, a ta dramaturgie je součástí mého tvůrčího projevu neustále. Filmy jsem točil, aby se tak dalo říct, zákulisí v tom nebylo, lidi mě znali, ale znali také desítky dalších, kteří tam pravidelně jezdili, ale točil jsem je v duchu, tak jak se ten festival vlastně hlásil k modernímu vyslovení - k dynamické montáži, k autentickým záběrům. Ne k těm ilustracím, ale k tomu aby bylo vidět o čem problém je. Já jsem samozřejmě byl touhle ideologií sycen a sám jsem ji vytvářel. Takže ty filmy odpovídaly duchu té věci. V té době se o abstraktním umění nenatočilo nic. Abstraktní umění bylo protistátní... To je silné slovo, zkrátka nebylo uznávané umění estetikou tehdejšího režimu. Že by v tom byl osobní zisk, to tak možná jenom působí. Když jsem měl v soutěži film, tak jsem nemohl porotovat, což mi bylo do jisté míry líto. Ty filmy ovšem byly vyznamenané i na řadě jiných festivalů.

Vám to právě i vycházelo, že ještě obrok byl v porotě a ty další roky, kdy jste nebyl porotcem, byly Vaše filmy v soutěži. A bylo by vůbec možné, abyste byl porotcem, a zároveň mít film v soutěžním promítání?

To nebylo možné a není to možné snad pořád. Ale když jste zmínila tu pauzu, tak to mě uvádíte do zajímavé souvislosti. Já sám jsem plánoval, že natočím film tak jednou za dva roky. Pak jsem si říkal možná jeden za rok a půl, abych se na něj soustředil. Abych ho promyslel a nechrtil film za filmem. Já nevím patnáctidílný seriál během dvou měsíců. To je jiná praxe dneska, která tohle umožní, a která to umožní právě díky tomu, že se tam domluví a nadělají se ilustrace. Tak to bylo ode mě jaksi promyšlené, že kvalitní film, který by se mě zdál být správný, a který by správný mohl být, by byl jednou za dva roky. Mezitím jsem pak už později dělal více filmů, účelových, jak ze zemědělství, tak z medicíny jak vypadají operace, dřív než je můžou shlédnout na vlastní oči studenti. To byly účelové filmy, kterých jsem natočil více dohromady, nějak přes 400, už to nelze spočítat. Často se z těch účelových filmů ukázala takové témata, tak revoluční nebo zajímavé, že stálo za to dotočit a sestříhat film pro kina, tedy autorský film. To je důvod té pauzy. Já si myslím, že to tak byla doba na to potřebná. Říkám si, že je možná ode mne směšné, že si stěžuju na dnešek a tehdejší doba se mi jeví jinak. Ona ta doba nové vlny byla opravdu fantastická a krásná, ale čím dál tím víc a silně dnes věnujete všechny tvůrčí procesy já nevím 80% svého času shánění finančních prostředků, aby se dalo natáčet, což je dosti zoufalství. A tehdy první věc, která byla znárodněná po roce 1945, byl film. Slovo znárodnění zní možná dneska divně, možná už opět ne. Díky tomu, že se to stalo tak mohla posléze i poměrně brzy vzniknout nová vlna jako Schorm, Chytilová, Menzel, což jsou moji spolužáci. A kdybychom sháněli peníze, tak možná že někdo z nás by byl lepší účetní nebo makléř... Ale ty filmy, z těch filmů by se naprostá většina vůbec nenatočila. Takže ten státní film, který měl tyhle peníze v rukou a daný člověk se něčím osvědčil, a to nemyslím, že by byl podlézavý, ale že se osvědčil tím, že natočil něco, co se líbilo divákům, že natáčel modernějším způsobem, že se najednou začaly objevovat ceny mezinárodní, že český film byl vítán na každém festivalu... takže to znárodnění mělo tohle plus. Škoda že to nezůstalo.

Jak vůbec probíhalo porotcování na Academia film Olomouc

No, během prvního ročníku to bylo narychlo, pak začala panovat domluva a rozdělil se i program podle tehdejších fakult - filozofie, medicína, pedagogika a přírodovědecká. Každá

fakulta měla svého zástupce v porotě a eventuálně i ve výběrové komisi. Protože filmů se poměrně brzy začalo hlásit hodně. Výběrová komise, jestli to odhadnu, tak vybrala asi tak 60 filmů z toho co bylo přihlášeno, možná později to bylo ještě menší procento, protože přihlášek bylo ještě více. Lidé z univerzity do výběrové komise vybírali často sami fakulty a velmi přitom způsobil filmový klub v Olomouci, který měl také svoje jádro na fakultě... Na univerzitě, a tak tito lidé spolupracovali s filmovým klubem už dřív a podobně, takže byli do značné míry o filmu poučení. Ti pak byli v porotě čtyři a za filozofickou fakultu dva - Stýskal a Petřů, což byli taky šéfové toho filmového klubu a hybné síly celého festivalu. Duda za pedagogickou fakultu. Netuším, k jaké funkci to nakonec dotáhl, jestli se stal děkanem či profesorem, ale to je celkem jedno. Za lékařskou Miroslav Tomšů. Z přírodovědecké se to nejčastěji měnilo. Dalším takovým partnerem, který obsazoval porotu, byla Československá akademie věd, což byl většinou pan Kubíček ale často i někdo jiný, profesor z Brna – Calábek. No a pak se hledal zástupce, kterého vysílal Krátký film a zástupce který zastupoval většinou režisér, někdy kameraman. Nebyl to však přesně vyslanec FITESU, ale kdo by chtěl. Domlouvalo se, aby někdo byl z Bratislavy. V té době byla FAMU jedinou vysokou filmařskou školou. V Bratislavě škola nebyla, takže tihle ti naši spolužáci slovenští byli jaksi z jednoho studijního místa. Znali jsme se. Sem tam byl členem poroty pan Pogoda a tam to bylo... takové nějaké... nejsem sto si přesně vybavit, jak pendloval, jestli kvůli zaneprázdnění organizačnímu byl nebo nebyl, spíš vícekrát nebyl a filmový klub pak tedy zastupovali Petřů a Stýskal.

Jak to bylo s festivalem a tehdejší politickou situací?

Že jsme v té době samozřejmě, kdy bylo AFO tak se netušilo, co se stane. Ta situace ve státě byla taková, že přímé represálie a zákazy postupovaly zvolna. Byli personální změny na nejvyšších místech ve filmové struktuře, ale ten život jako takový ten drobný ten běžel. Ten můj incident s ředitelem Pixou, a tak se odehrál až v roce 69, až někdy v půli roku. Ono dlouho trvalo v té struktuře, než se jí podařilo do toho vstoupit, než se podařilo vtlačit na rozhodující místa, takže ještě rok 69 byl vlastně na AFO dovětkem předchozího roku a předchozích revolučních let. A zrovna v době, kdy se AFO konalo, někdy v dubnu...to bylo už po rozdělení cen jako úplně poslední den nebo možná před... Seděli jsme pár lidí z organizačního štábu ve Vlastivědném ústavu. Nějak jsme myslím balili věci nebo rekapitulovali, co a jak. A v tu chvíli vysílal rozhlas Husákův projev, kterým se oficiálně změnila celá struktura. Propuštění lidí

z národního shromáždění, byli adaptováni lidé jiní a zkrátka Husák vyhlásil, že odmítáme pražské jaro. Tohle jsme vyslechli na AFO v roce 1969. V tom šedesátém devátém jsme ještě promítaly ve večerních a v nočních hodinách natočení věci z 21. srpna. Uvědomuji si a vzpomínám si, že ten program začal v osm, bylo nabito a všichni chodili, stáli tam a venku byli další lidé. Venku před dveřmi jako na dvoře. Vyšel jsem ven a to nádvoří bylo plné, nebylo tam pár lidí. Poprosil jsem je, ať vydrží, že bude ještě jedno promítání a lidi tam opravdu zůstali na půl jedenáctou, kdy bylo další promítání. Tak ještě v šedesátém devátém byl ten festival takového charakteru. No, a tím Husákem pak skončily a nastaly ty dny opačné, nastaly pro filmaře a i pro festival dejme tomu. Silně až v tom roce 1969 a AFO v nich hrálo tuhle roli, že jsme vyslechli ortel smrti.

V roce 1970 se ale naopak vyčlenila organizace. Vznikl technický tým a sekretariát. Co zapříčinilo tento rozvoj organizace?

Nechci říct, že to byla přímo cenzura, ale dejme tomu, aby byl vyšší dohled na tom, co může vstoupit na festival, jaké filmy do přehlídky. Zároveň taky, protože festival neměl negativní ohlas, začal být vyhledávaný ve vědeckých ústavech a pracovištích pro filmy, což se stalo úkolem toho přípravného výboru / štábu, aby kontaktoval a získával filmy v domnění, že odtamtud získáme nějaké osvícené věci podle našeho gusta a že se ta struktura nějak posílí.

Vzpomínám si, že jsem v archivu našla jistou stížnost od Oldřicha Spilky, který byl z Vlastivědného ústavu, že si stěžoval na stav techniky pro promítání spolu s doporučeními a nakonec se i ve štábu objevuje jeho jméno...

Jo, a ten štáb se rozrostl, i protože taky zřejmě univerzita na to dokázala věnovat více peněz. Většinu té práce předtím udělali lidé dojíždějící z prací kolem mě a dojíždějící z Bratislavy. Pan Spilka byl letitý a perfektní promítač, kterého to chtělo a potřebovalo. Byly tam nějaké problémy s 16 a 35 mm materiálem a věci na promítání... Také se zvolna začínaly objevovat i věci kolem elektronického rázu, takže univerzita si tím posílila svůj dohled na tom, aby tam nic neproniklo. Předtím to mělo stálé znaky určité improvizace. Provázelo to určité nadšení, které je sice dobré, ale ne vždy je dostatečně silné. Nadšení je dobrý start, ale poměrně špatný běh. Takže proto se to takhle rozrostlo a stejné to bylo po administrativní stránce i v Krátkém filmu v Praze. Tam na to byli jmenovaní už produkční, kteří by to měli dělat. A nějaký Kudela už to

radši nemá dělat a podobně, ale seč jsem mohl, tak jsem se toho držel. Ten festival je mé dítě, které bylo správné udělat.

V letech 1967 až 1970 se také Ostravské studio tehdejší Československé televize podílelo na AFO. Do jak velké míry?

Tehdejší lidé ze studií jezdili na festival, i Pražské studio vysílalo svou delegaci a posílalo čím dál tím víc filmů, a čím dál tím větší počet filmů vyráběla. Tak tam svoje filmy posílala a promítaly se celostátně vítězné filmy. Byly přímé přenosy z Academia filmu, což teda asi dělali Ostraváci možná Pražáci, to nevím. Ale je to blíž a za menší peníz, než jet z Prahy a nemusí se tam nocovat třeba. Ve filmu vždycky hraje i to, co je levnější nebo co je snadnější.

Filmy, které se na AFO promítaly, byly především filmy krátkometrážní s osvětovou myšlenkou, než je tomu dnes. Je můj pocit správný, že tehdy byl pojem vědecká kinematografie či populárně vědecký film něco jiného než dnes?

Tak ta vědecká byla významnou součástí, aby se studenti vysokých škol naučili ty věci, aby pochopili, že je to tvůrčí práce i filmová, ne jenom dejme tomu operace srdce. A tuto zpětnou vazbu to dejme tomu plnilo.

A byl zpětně zájem jiných škol a Univerzit o vzdělávací filmy? Přece jen tehdejší kvalitní promítací techniku si nemohla dovolit každá škola.

Ty, které vznikaly na vysokých školách a ve vědeckých ústavech, tak to byla jejich praxe normálně. Řada věci AFO v Krátkém filmu objednávala a pravidelně ročně určitou várku závažných nebo světově významných filmů, dokonce mezinárodně významných, jak vědeckých tak populárně vědeckých. Kromě toho ministerstvo zdravotnictví objednávalo desítky filmů i jiné další ministerstva (zemědělství, průmyslu a techniky). Jiné filmy byly vědecké, na které se dívali například lidé v kinech... tedy napřed v kinech, pak i v televizi. Proč se most staví s obloukem a ne rovně, anebo naopak, což není úplně zřetelné. Dneska se to v kinech nepromítá vůbec, ty televizní věci to mají málokdy a pořady skutečně populárně vědeckého charakteru dá se říct zmizely.

Lucie Česálková vydala knihu Atomy věčnosti, kde se zabývá krátkými filmy a jejich vývojem do 50. let. A píše o tom, že tyto filmy právě nebyly uváděny samostatně, ale před večerním filmem. Že to není jak dnes, kdy člověk přijde do kina na film a vidí pouze reklamy a ukázky na

novinky, ale dejme tomu proběhly reklamy, nějaký naučný krátký film a až poté celovečerní film, na který si diváci zaplatili lístek.

To stojí za to uvést. Začalo se filmovým týdeníkem, což bylo jakési zpravodajství o tom, co se oficiálně děje. Pak byla přestávka, aby lidé, kteří přišli pozdě, se mohli posadit a nerušit představení. Přestávka byla doprovázena často vlnou reklam, většinou statických – diapozitivy a po té přestávce běžel krátký film omezený na 15 minut, což je 427,5 m, takže přesné omezení a po něm běžel film celovečerní, pokud se nejednalo povětšinou o filmy americké, které byly delší, tak dvě a půl hodiny, zatímco evropské filmy byly povětšinou na hodinu, hodinu a půl, max. 40 minut. Často ty krátké filmy měly větší odezvu než filmy hrané. A bylo to naprostou jasnou součástí danou, nutnou, bez toho to nebylo. Tyto filmy měli publicitu. Uvědomuju si třeba, že dělal jsem hodně s režisérem Rudolfem Grancem, což byl Slovák, takže tomu jsem dělal dramaturga, scénáristu, psal jsem za něho komentáře, protože jsme dělali spolu do značné míry. A někdy v 70. letech jsme dělali film, který se jmenoval Diagnóza (b)lues, tehdy se objevila velká vlna pohlavních chorob. No a byl to shocking pro společnost. Ten film o tom byl dosti poučný a povzbudivý, jak konat, aby se tohle nestalo, jak se léčit. No a ten film měl 4,5 milionu diváků. Úspěšný celovečerní film měl návštěvnost tak 2,5 milionu diváků až 3 miliony. To byl úplně nejuspěšnější film. Byl ale spíš o morálce, ale ne náboženským způsobem. Byl to dokument o tom, co se děje ve světě. Takže krátké filmy často překonávaly filmy celovečerní a díky uspořádání, které bylo závazné, tak měli svoji publicitu taky. Věc pozoruhodná pro film a televizi. Film, tím jak musel mít těch 15 minut, když měl 17,5, tak už byli řeči, tak jsme se všichni naučili pracovat dynamicky. Strih byl, ne že se Vám to vleče a jdete si uvařit kávu a chvíli konverzujete a pak stejně se chytnete toho, co obrazovka dává. Ne to muselo každé okénko filmu a muziky být přesné, takže to šlo dramaturgicky dopředu, proto ty filmy byly napínavé, stravitelné. Lidi se těšili, byli uchváteni tím, co bude dál. Neměli čas od toho odpašnout, samozřejmě že se dělali blbé filmy a i horší filmy. To jistě. Tak tahle přednost filmové tvorby, to byl hlasatelem Krátký film a tou hláskou bránou bylo AFO

Proč byla tehdejší porota tak početná?

Ta početnější porota byla výhodná v tom, že tam byli lidi, kteří zastupovali ty vědní obory. A že byli schopni dejme tomu novinářům a filmařům říct: „Tak tohle ne, tohle je odborná blbost, i když to vypadá pěkně, tak to dejme tomu není vědecky pravda.“ Porota byli košatější a ti lidi,

protože se tam často opakovali, alespoň většina z nich, pak už měla filmy ráda a sledovala je, tak už měla dobrý intelektuální i divácký pojem o těch filmech.

V roce 1970 nebyla uvedena studentská porota. Proč?

Tam se stalo, že studenti odmítli utvořit svou porotu jaksi pod nátlakem politickým a systémové situace, protože si mysleli, že by se mohli stát poplatnými a že by jim někdo diktoval, a tak než aby vstoupili do konfliktu... je to tak vzpomínám si na to a vybavuju si to. Jednali jsme o tom ve Václavkově sále, seděli jsme tam na jevišti a v první řadě jsme si povídali, s tím že studenti tvrdili, že když budou pro něco, čemu dávají přednost, tak mají průser se svými učiteli nebo s udavačem, a aby vyhlásili něco, co někdo chce a oni ne, tak to bude lepší být bez poroty.

A co studentská cena z roku 1969, která se jmenovala Bláhový pelikán? Odkazovala na osobnost Jiřího Pelikána?

No samozřejmě, jaký jiný Pelikán. To dedukuju ale dneska ...byl to sice tuhý bolševik, ale v tehdejší situaci se změnil silně. Překvapil mě. Byl to Pogodův kamarád...

A když už jsme u toho roku 1970, tak tehdy i umlkly projekce zahraničních filmů...

Lidé z padovské univerzity a další se lekli této nové situace. I my jsme se lekli, nejen lidé v zahraničí, jinou příčinu to nemá. Že by byli nevítaní nebo že by se jim AFO jevílo jako neužitečné to nikoliv. Ti lidi většinou právě díky tomu, o čem jsem mluvil o té kinematografii jako znárodněné a tedy o státním podniku, tak šlo na to mnohem více finančních prostředků a bylo právě co natáčet. V těch západních podmínkách tak stejně jako teď u nás se natáčí to, na co se sežene, což není řečeno, že to musí být, co je nejočekávanější, nejpotřebnější, takže jim musel zřejmě tento model imponovat. A ten zájem byl a narůstal a řada z nich říkala, že jasně jsme tady a přijedeme znovu, protože tohle bychom chtěli vidět a tohle... Tam to bylo přerušené díky srpnovým událostem. Nebyl jiný důvod.

A rozpadla se také spolupráce s Padovskou Univerzitou? Protože se zdá, že tahle spolupráce byla dost úzká a silná.

Z téhož důvodu. To je naprosto jednoznačné.

Měl jste vliv i na tvorbu festivalového statutu AFO?

Statut je dílem Stýskalovým, a pak se dá říct, že Stýskal, já i Petru jsme ho sepsali, bez vzoru, protože to co běželo...nevím, jestli se to v předchozí práci objevilo, takový ten motiv proč vzniklo AFO bylo, že Karlovarský festival směřoval ke svému zániku. Určitou dobu to vypadalo, že ani během dvou let nejsou schopni ten festival dát dohromady, tak se dělal jiný festival tzv. Dny krátkého filmu v době, kdy jsem byl mladistvým dramaturgem Krátkého filmu, tak tam běželi filmy, na kterých jsem dělal i Chytilová a tak dál. A já jsem tam jezdit nechtěl a říkal jsem si, proč jezdit někam, kde nechci, když jsem Moravák a proto jsem ten festival vymyslel a statut jsem se snažil tak nějak sehnat ještě přes FITES, jaký má Karlovy Vary nebo tak, jak to dělají, ale to se zdálo, že neexistuje. Pak jsem dostal do rukou nějakou proklamaci, kde bylo „dělnická třída pod vedením komunistické strany“, aby podtrhla úkoly podle toho a toho svazu a šla po vzoru sovětského svazu a k událostem jak konat, jak přijímat, jak hodnotit, tak už tak daleko jsem to nedočtl, takže jsme se s tím vymýšleli sami a řekl bych, že jsme tak vymysleli standartní a takový ARS film a podobně ten náš opakoval. Náš festival byl pro něj vzorem.

Jiří Lehovec, který předsedal v porotě a možná i v organizaci Kroměřížského ARS filmu, podal stížnost, dokonce napsal žádost do zpravodaje AFO o tom, jaké filmy patří na jejich festival a jaké na AFO, a že AFO přebírá ARS filmu tematické filmy. Týkaly se společenských filmů, které pokládal za příliš subjektivní na to, aby se pouštěli na AFO.

Něco takového se dělo, týkalo se to filmů o výtvarném umění, což byl menší nálet a dospělo to k dobrému. Dokonce byl Jiří Lehovec v porotě. To jsme se v dobrém sjednali. Ten průběh zaoblilo to, že Lehovec natočil nějaký film pro Krátký film Praha.

Také došlo ke kolizi termínu v jednom ročníku s festivalem celovečerních filmů Finale Plzeň. Navíc termín AFO jste avizovali téměř rok dopředu, na rozdíl od Finale které si dovolilo svůj termín posunout. Jak se tohle řešilo?

Stalo se to, ale nebyli to závažné věci. Navíc Finale Plzeň...v Plzni nevěděli. Byli tyhle věci ale bez nějakého hlubšího významu a nebyl to ani vyprovokovaný střet. Udělali to z neznalosti.

A byl i zájem ze strany médií o AFO?

Co si vzpomínám tak se hodně psalo, i například Ostravské noviny, Olomoucké, i celostátní a pak i televize, když byla bohatší, tak Česká televize vysílala jeden až dva přímé vstupy z předávání cen. Byla to vcelku obvyklá záležitost.

I široká veřejnost projevovala zájem o AFO?

Bývalo plno, až kolikrát lidi museli čekat, protože se nevešli. Na ty kina tamější se to naplňovalo celkem pravidelně. Jaký byl zájem mezi studenty to přesně nevím, protože se dělali další projekce také na fakultách, na které jsem se já z časových důvodů pochopitelně nedostal a asi je dělali proto, že než na seminář se šlo radši na projekci.

Proč se změnila struktura diskuzních tribun? Na začátku se konala po každém bloku promítaných filmů, později se konala pouze jedna za celý festival a pak se utvářely semináře.

Bylo to kvůli času, aby se vešlo promítání. Pak už nebylo jen jedno ale třeba tři, protože narůstal počet filmů. A to kdyby se protáhlo diskuzí, tak by se nestačili odpromítat. Čili semináře byli a na jedné diskuzi se lidé museli soustředit na to, co chtějí říct k celé přehlídce. Na těch promítáních na fakultách patrně, předpokládám, byly nějaké volné diskuze, protože to nebyla stejná skladba, ale tematická skladba. Uvědomuji si, že přírodovědci rádi chodili na filmy o umění, že mohli vidět něco jiného než svoji profesi a to bylo správné, ten festival měl přinášet bohatší četbu než soustředit se pouze na konkrétní obor... Takže chybělo času a zase déle než těch pět dní to nemohlo trvat, protože pak by se zájem zhroutil.

A ty tematické promítání na jednotlivých fakultách byli součástí programu? Protože v tištěném programu nejsou uvedeny.

Myslím si, že nebyli, samozřejmě vědělo se o tom, ale mohlo to být mimo, protože to bylo jako náplň semináře té určité fakultě.

15. <Přepis rozhovoru s Pavlem Taussigem>

Přepis rozhovoru s Pavlem Taussigem, studentským porotcem AFO v letech 1967 - 1970¹⁰¹

V roce 1969 se na AFO promítaly záběry pořízené z 21. srpna 1968, z jiného zdroje vím, že byl o promítání obrovský zájem a po skončení se znovu opakovalo, právě díky tak velkému zájmu. Vybavujete si, že by to tak bylo i z Vašeho pohledu?

Bohužel, na tohle si nevzpomínám.

Vybavíte si, a kterých místech se v Olomouci promítaly filmy AFO během festivalu?

Zcela jistě se promítalo ve Vlastivědném ústavu, dole ve Václavkově sále, později i v kině Pohraniční stráž, v projekci na FF UP.

Proč podle Vás vznikla na AFO studentská cena?

Patrně to byla aktivita svazu mládeže; ale pamatuji se, že neformálně přijela na festival také delegace studentů FAMU.

Byl jste pouze porotcem nebo i jedním ze studentů, který pomáhal při organizaci festivalu? Popřípadě jaká byla Vaše činnost?

Byl jsem studentským porotcem. Do Zpravodaje jsem občas něco napsal.

Proč v roce 1970 (V. ročník AFO) studentská porota nebyla?

Netuším.

Udělované symbolické studentské ceny mívaly svoje pojmenování, např. v roce 1969 se jmenovala Bláhový Pelikán – Odkazovalo se tak nějak na politické či jiné dění v Československu?

Netuším.

Jak probíhala promítání?

Naháněli se hlavně studenti, ale i tak nebyl velký zájem.

---

¹⁰¹ Rozhovor proběhl po emailu během července 2016.

Proč se nepodařilo studentskou cenu zaštitit nějakou finanční částkou a byla pouze cenou symbolickou?

Netuším.

Jak se rozhodovalo o nejlepším filmu podle studentské poroty?

Každý jsme navrhli kandidáta, a pak jsme hlasovali, kdo cenu dostane.

Prostředí práce
 ...
 ...
 ...

Pracovníci
 ...
 ...
 ...

Academia film Olomouc potřeji

Ve dnech 21. a 22. dubna proběhne v Olomouci Academia film Olomouc 1968 — třetí přehlídka vědeckých a populárně-vědeckých filmů z oboru lékařských, přírodních a společenských věd. Letos poprvé se pořádá na příprave festivalu I ČS. s filmem a poslední den přehlídky je zasvěcen televizním filmům. Na počátku pokusu vybudovat v Olomouci tradiční festival, zaměřeného na vědecké a populárně-vědecké filmy, stála přednáška konfrontovat práci v oblasti těchto filmů s publikem, jemuž jsou určeny, a zároveň potřeba vědeckých pracovníků v oboru lékařském a přírodním. Před zahájením Academie filmu Olomouc 68 jsme požádali o krátký rozhovor členy festivalové poroty a přední organizátory přehlídky — docenta PhDr. Eduarda Petrá, CSc., a odborného asistenta Jiřího Štyřskala z Filozofické fakulty Univerzity Palackého.

Docent PhDr. EDUARD PETRÁ:
 Ve vědecké práci je třeba sledovat vědu jako celostní celek, nikoli jako součást nějakého úzkeho oboru. Na jedné straně je to stále vzrůstající množství vědy na úseku specializovaných disciplín, na druhé straně však narůstá výrazně potřeba rozvíjet a posilovat celostní pohled na vědu, například o integraci a pomoci mezioborové, kybernetiky nebo bioinformatiky. Tyto integrací pak poskytl a poskytl budoucí vědecký pracovník, který musí být schopen pracovat s vědou v širším kontextu, nejen v rámci své disciplíny, ale také v rámci celého vědeckého systému. Olomoucká přehlídka vědeckých a populárně-vědeckých filmů přináší ke podobné integraci pokus, tentokrát mezi vědeckými disciplínami na jedné straně a filmovým uměním na druhé straně. Jde tedy o ob-

last, kde se blíží společné funkce a společné funkce. Na jedné straně je to lidské poznání jako takové, na druhé straně je to lidské poznání jako takové, které je třeba sdílet s ostatními. V tomto smyslu je třeba hledat nové formy sdílení poznání, například prostřednictvím filmu. V tomto smyslu je třeba hledat nové formy sdílení poznání, například prostřednictvím filmu. V tomto smyslu je třeba hledat nové formy sdílení poznání, například prostřednictvím filmu.

Nejlepší pracovníci zdarma do SSSR

Závodní vzhor KOD v odměnu n. p. Chronotachos ve Stavenčicích — ve svazu smolletti bezplatný sjezd třem nejlepšími pracovníky odvéze do Sovětského svazu — vyhlášení soutěže o nejlepšího pracovníka — sjezdovatelé a je tak v řadě dalších tak i technici či hospodářských pracovníků a pak o nejlepšího pracovníka KOD. Soutěž platí v pracovních kolektivech, je o ní velký zájem. Vítězové pojedou vlakem družby do země socialistů. (vs)

Hrubá stavba sila v Litovli končí

LITOVLE (68) — Pracovníci Posaňských staveb v Olomouci končí již hrubou stavbu sila v Litovli, které bude zásadním krokem pro zemědělské závod. Se stavebním se začalo v úhruhu poletu loňského roku. S provozem sila, jež bude mít skládovací kapacitu 20.000 tun, se počítá již v příštím roce. V současnosti budoucím bude měřena křivka a nejmodernějším technickým způsobem, které má instalovat francouzská firma.

Zájem o lunapark EXCLUSIVE

Optimismus zaměstnanců Olomoucké státní lunapark Exclusive se zvýšil. Svého zájmu nabývá. Větší je o velkých kadeřáckých stávkách se v lunaparku pohybuje přes 20.000 osob. Lunapark Exclusive hostuje v Olomouci jen do 1. května. Právě doba je ve vlně zájmu o 14 hodin, v neděli a v úterý již od 10 hodin dopoledne. Nejprve má být otevřen. Pracovníci lunaparku se už ve velkém zájmu těší.

Academia film Olomouc

Prostředím filmem ročníkem má letosní pátý ročník AFO svůj specifický charakter. Je to ročník jubilejní v dojmův upravené představení, které patřil let existence ACADEMIA FILMU a začíná se záruky. Tyto letosní představení jsou velmi zajímavými připomenutí dvě minulé představení jubilea — 100 let od narození V. I. Lenina a 100 let od smrti J. A. Komenského. Imago těchto dvou významných osobností vztáží v kulturu našeho voledie seba postavena nabídní, nejenom ve vztahu ke film, které si klade letosní ročník přehlídky ACADEMIA FILM OLMOUC. Ani letosní ročník přehlídky

SOUTĚŽ SL • SOUTĚŽ SL • SOUTĚŽ SL • SOUTĚŽ SL

PŘÍBĚH POSLEDNÍCH DNÍ
 ...
 ...
 ...

Z filmů AFO známek z díla režiséra Martina Sílavy „Člověk a hra“.

Z poznámek porotců AFO

Olomoucký Academia film považují za významný čin při vyhledávání leteckých problémů tvůrčí krátkých filmů, umožňují akademickou práci, na které se sbírají občerstvení tvůrčí filmů a diváků. (Jde Žalho, dramaturg Štúdia krátkých filmů Bratislava.)
 ... Ukazuje se, že největší klíčovou rolí je v oblasti představení vědy doručit k jasné stagnaci. Posledně, přitáhlo vědecké filmy. Ve světě se právě z oblasti představení vědy vzniká velké množství vědeckých filmů a je jsou velmi intenzivně využívány ve škole, hlavně na výukových školách. (Jde Žalho, dramaturg Štúdia krátkých filmů Bratislava.)
 ... Kvalita se ve většině případech pohybuje na úrovni amatérské tvorby. (Jde Žalho, dramaturg Štúdia krátkých filmů Bratislava.)
 ... Úroveň se pohybuje na úrovni amatérské tvorby. (Jde Žalho, dramaturg Štúdia krátkých filmů Bratislava.)

Rembrandtův obraz v Olomouci

Výstava nizozemské figurální malby, která je nyní instalována v olomouckém Domě umění, má jako nejnovější dílo obraz „Hráč vrací se z ulice“ (1629). Je to mistrovská práce nejvládně malíře dříve umění Rembrandta van Rijna. Jak bylo u něho běžné, náhodou stihl být velmi známým, jak vlivně vystoupil své bohaté poznání různých stránek života. Rembrandt tímto dílem říká, jak chytře lidky rekrut. Jak společenství jeho doby byla krutě k osudu osamělých. Člověk a jeho síla má své vlastní vnitřní svět, který musí být schopen čelit svému osudu. (Jde Žalho, dramaturg Štúdia krátkých filmů Bratislava.)

SL

Na stránce uprosil své životní zájem, stál domkem, je osamocení, stál lukami a jenom stáří jasně se nakládá na jeho zájem. V tomto smyslu je třeba hledat nové formy sdílení poznání, například prostřednictvím filmu. V tomto smyslu je třeba hledat nové formy sdílení poznání, například prostřednictvím filmu.

Zákrv

Nedlouho před svoláním v roce 1965 bylo svoláno zasedání mladých vědeckých a samoty výzkumné práce Velkého Ojeda. Na závěr paměť tohoto téma byl v roce 1965 svoláno zasedání mladých vědeckých a samoty výzkumné práce Velkého Ojeda. Na závěr paměť tohoto téma byl v roce 1965 svoláno zasedání mladých vědeckých a samoty výzkumné práce Velkého Ojeda.

NÁZEV:

Raná historie festivalu Academia film Olomouc

AUTOR:

Tereza Tylová

KATEDRA:

Katedra divadelních a filmových studií

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Jakub Korda, Ph.D.

ABSTRAKT:

Tato bakalářská práce se zabývá ranou historií festivalu Academia film Olomouc, a to ve vymezených letech 1967 – 1970, kdy festival dostal svůj konečný název. Cílem bylo zmapování průběhu a proměn výše zmíněných let. Práce přibližuje vývoj v organizaci a programu ve vymezených letech spolu se zaměřením na zajímavé okolnosti a osobnosti figurující na festivalu. Také porovnává jednotlivé roky mezi sebou v pořadatelích, cenách, celkovém programem a vítěznými filmy. Metodologickým východiskem byl heuristický výzkum obohacený o metodu orální historie a přístup nové filmové historie.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Academia film Olomouc, AFO, historie, festival, heuristický výzkum, vědecký a populárně vědecký film, Petr Kudela

TITLE:

Early history of festival Academia film Olomouc

AUTHOR:

Tereza Tylová

DEPARTMENT:

The Department of Theatre and Film Studies

SUPERVISOR:

Mgr. Jakub Korda, Ph.D.

ABSTRACT:

This bachelor thesis covers early history of festival Academia film Olomouc in the course of years 1967 till 1970. In that time festival got its final name. The aim of my thesis was charting change over time 1967-1970. Thesis gives interested persons insight into the development of organization and program during this years. Also it concentrates in interesting factors and persons who act at festival. Thesis also compares years among themselves in the organizer, prices, overall program and award-winning films. Methodological starting point was the heuristic research enriched method of oral history and approach new film history.

KEYWORDS:

Academia film Olomouc, AFO, history, festival, heuristic research, science and popular science film, Petr Kudela